Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 12

Poznań, czwartek dnia 9 stycznia 1930

Rok XXV

Jaki powinien być budżet

Wystąpienie p. Matuszewskiego na komisji budżetowej wywołało zrozumiałe poruszenie. P. Matuszewski przemawiał nietylko inaczej, niż pp. Czechowicz, Bartel i Świtalski, nie mówiąc już o p. Piłsudskim, ale nawet inaczej niż jeszcze niedawno — sam. Dużo się widać zmieniło w państwie duńskiem, skoro przedstawiciel groźnych pułkowników składa hołdy ministrom skarbu okresu przedmajowego, i to nie tylko Grabskiemu i Michalskiemu, ale nawet... Zdziechowskiemu. Był czas, kiedy oficerowie nieco inaczej wyrażali swoje uczucia ministrowi skarbu ostatniego rządu przedmajowego.

Ale nie politykujmy zbyt wiele! Ponad politykę ważniejsza jest dzisiaj sytuacja gospodarcza: ona to sprawiła, że mamy obecnie p. Bartla i jego kurs, ona włożyła tak niezwykle umiarkowane, miejscami nawet słodkie słowa w usta p. Matuszewskiego.

Punktem kulminacyjnym exposé p. ministra skarbu była jego teza o granicach budżetu państwa na rok obecny i najbliższe. Według p. Matuszewskiego budżet nasz nie może być mniejszy niż 2 700 miljonów, ani większy niż 3.000 miljonów zł.

Tezę tę możnaby przyjąć, ale trzeba ją uzupełnić wnioskami: czy budżet obecny ma być zbliżony do dolnej, czy do górnej z tych granic?

Odpowiedź nietrudno będzie sformułować, jeśli oprzemy ją na następujących przesłankach, uznanych za słuszne przez wszystkich:

1) Reforma podatkowa jest nietylko koniecznością wewnętrzno-gospodarczą, ale zobowiązaniem natury zewnętrznej, wynikającem z planu stabilizacyjnego.

2) Podatki nie mogą być podwyższone w swej sumie ogólnej, (jeden z nich musi być nawet wydatnie zmniejszony), niema również widoków na wzrost dochodów z monopoli i przedsiębiorstw.

3) Podwyższenie uposażeń pracowników państwowych staje się nieuchronną koniecznością państwową.

To znaczy, że równocześnie muszą ulec zmniejszeniu pewne dochody i zwiększeniu pewne wydatki. P. Matuszewski nazwał to niedawno kwadraturą koła, czyli niemożliwością, a jednak był ktoś, kto takiej właśnie rzekomo niemożliwej operacji dokonał. Był to uzdrowiciel finansów Francji — p. Poincaré.

Obniżenie podatku obrotowego z równoczesnem podwyższeniem płac urzędniczych może być dokonane znowu bądź przez podwyższenie innych dochodów, bądź przez redukcję innych wydatków. Co do pierwszego możliwe jest jedynie więcej zbliżone do prawdy obliczenie spodziewanych dochodów, jak tego dokonał referent budżetu skarbu poseł Rybarski.

Prasa prorządowa, licząc na naiwność swych czytelników, rozgłosiła z udanem zgorszeniem, że „p. Rybarski podwyższa budżet". **Jest to fałsz.** P. Rybarski obliczył lepiej, niż ministerstwo, spodziewane dochody i zmienił niektóre pozycje dlatego, aby uniknąć tego, co było w roku 1927/8, kiedy rząd, uzyskawszy znacznie większe dochody, niż preliminowano, dał folgę upragnionym „luzom budżetowym".

Jednak z tego, co p. Rybarski zaproponował, nie wyniknie ani podrożenie papierosów, ani spirytusu, ani cukru, ani podwyższenie jakiegokolwiek podatku. Przeciwnie, p. Rybarski zaproponował redukcję podatku obrotowego, narazie chociażby o 10 proc.; dalsze wnioski będą możliwe po przepracowaniu wszystkich budżetów. Na 10 proc. znalazł p. Rybarski pokrycie w samem ministerstwie skarbu.

Skoro więc dochody nie mogą być podwyższone, a co najwyżej tylko nieco lepiej obliczone, to niema innego sposobu, jak zmniejszenie wydatków.

Drogą takiego rozumowania dochodzimy do wniosku, że budżet w takiej postaci, jak go wniósł do Sejmu p. Matuszewski, powinien być zbliżony do dolnej granicy: 2.700 miljonów zł, a nie górnej: 3.000 miljonów zł. Jest odwrotnie i dlatego jest — źle.

W razie zmniejszenia podatku obrotowego do połowy, jak tego domagają się sfery gospodarcze, dochód z niego wyniósłby 175 miljonów zł. Ponieważ zaś w obecnym preliminarzu dochód ten jest zapreliminowany na 250 milj. zł, więc zachodzi konieczność zredukowania pewnych wydatków o 75 miljonów.

Chcąc zaś przyjść z pomocą pracownikom państwowym, należałoby uposażenie ich podnieść bodaj o 15 proc., coby wyniosło około 140 miljonów zł. Obydwie te pozycje stanowią razem 215 miljonów zł.

Preliminarz p. Matuszewskiego opiewa w wydatkach na 2.935 miljonów zł. Gdybyśmy w nim przeprowadzili oszczędności na 215 milj. zł., a następnie dodali 140 miljonów na poprawę płac urzędniczych, to zmieniony w ten sposób bużet wynosiłby 2.860 miljonów zł. Jest to suma akurat średnia między obu granicami p. Matuszewskiego. Ale zawiera ona podwyżkę uposażeń urzędniczych o 15 proc. i zniżkę podatku obrotowego o 50 proc., czego w preliminarzu p. Matuszewskiego niema.

Taki dopiero budżet odpowiadałby potrzebom kraju i byłby środkiem do znacznego złagodzenia kryzysu gospodarczego.

Nie dał takiego budżetu p. Matuszewski, a przeto musi go dać Sejm.

M. K.

Druga konferencja haska

Ważne zagadnienia w komisji 6 mocarstw — Prasa paryska pochwala energiczne stanowisko premjera Tardieu — Rewizyta Brianda i Tardieu — Wywiady „Times'a"

Warszawa, 8. 1. (PAT.) Z 13 punktów, jakie konferencja miała do załatwienia, uregulowano dotychczas 7 punktów. Z 6 punktów, podlegających jeszcze obradom delegatów zapraszających 6 państw, na wyróżnienie zasługują 4 punkty następujące:

1) Sprawa stabilizacji waluty niemieckiej. Państwa wierzycielskie pragną zapobiec wszelkim możliwościom zrodzenia się w Niemczech polityki inflacyjnej. Mniej się one przytem obawiają bezpośredniego oddziaływania tej ewentualności na spłaty reparacyjne, opierające się wyłącznie na złocie, co raczej wpływu inflacji na gospodarcze położenie Niemiec, od którego zależne jest przyznanie Niemcom moratorjum oraz sprawa rewizji planu Younga. Trudność w tym punkcie sprowadza się więc do wyjaśnienia rozmaitych możliwości zwiększenia się obiegu pieniężnego w Niemczech.

2) Niemiecko-amerykańska umowa dłużnicza przyjęta została do pewnego stopnia z planu Younga, który uważany był dotychczas za jednolitą całość. Punkt sporny jest nietylko ważny z punktu widzenia materjalnego, posiada natomiast znaczenie zasadnicze. Punkt ten będzie prawdopodobnie załatwiony w sposób zadowalniający już z tego względu, że Stany Zjednoczone odgrywają tu rolę decydującą.

3) Sprawa funkcji t. zw. komisji doradczej przy banku dla wypłat międzynarodowych, przewidzianych w planie Younga. Z dotychczasowego przebiegu debat wynika możliwość powiązania tej sprawy ze sprawą sankcji, co właśnie stwarza wielkie trudności.

4) Tak zw. negatywne prawo zastawu. Chodzi o to aby zastawione dotychczas dochody skarbu niemieckiego, podatki z ceł, tytoniu i cukru, mające na przyszłość według planu Younga nie podlegać zastawowi, nie były zastawione przez Niemcy gdzieindziej.

Paryż, 9. 1. (PAT). Uwaga dzisiejszej prasy porannej zwrócona jest prawie wyłącznie na Hagę. Z komentarzy dzienników wynika, że likwidacja wojny, jaka miała w Hadze nastąpić, pójdzie bardzo opornie. Pisma prawicowe wytykają fałszywe posunięcia ze strony Francji przy rozpoczęściu rokowań, wyrażając wątpliwości czy delegacja francuska na konferencji potrafi naprawić popełnione błędy.

Cała prasa zgodnie przyklaskuje interwencji p. Tardieu, który otwarcie postawił kwestję, zarzucając wyraźnie Niemcom, że prowadzą rokowania z ukrytym zamiarem wykręcenia się od wypłat odszkodowawczych. Prasa życzy premjerowi Tardieu, aby twardo stał na obecnem swem stanowisku, gdyż zrzec się prawa sankcji, którego udziela Francji Traktat Wersalski, byłoby zrzeczeniem się wogóle wszystkiego, co się jej należy.

Haga, 9. 1. (Radjo wł.) Dzisiaj Tardieu i Briand rewizytowali Curtiusa i Wirtha, omawiając zapewne sprawę sankcyj. O godz. 11.30 rozpoczęły się obrady komisji 6 mocarstw.

Londyn, 9. 1. (Radjo wł.) „Times" ogłasza wywiad z p. Tardieu, który oświadczył, iż po 6-dniowych gorących obradach nareszcie konferencja haska zaczyna się wyjaśniać. Przewodniczący konferencji min. Jaspar wyraził korespondentowi nadzieję, że konferencja dojdzie do pomyślnych wyników i zakończy się 14 stycznia. Największe trudności zachodzą w sprawie reparacji wschodniej.

Śledztwo w sprawie podsłuchów telefonicznych

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.) Sędzia śledczy do spraw wyjątkowego znaczenia, Jerzy Luksemburg, otrzymał od prokuratora generalnego polecenie zbadania kwestji podsłuchów telefonicznych. W prowadzonem śledztwie chodzi o ustalenie możliwości istnienia stacji podsłuchowej oraz o zbadanie możliwości urządzenia podsłuchów telefonicznych przez organizacje prywatne. Konstytucja w art. 106 oraz ustawa o pocztach z r. 1924 gwarantują tajemnicę rozmów telefonicznych lokalnych i międzymiastowych. Tymczasem ustalono, że w dniach ostatnich pewna bardzo ważna państwowa rozmowa telefoniczna dostała się w sposób niewytłumaczony do wiadomości osób postronnych i niepowołanych. (w)

Z polskiej strony nie chce się odstąpić od rezygnacji w sprawie osad kolonizacyjnych?

Berlin, 8. 1. (PAT.) „Berliner Ztg. am Mittag" w depeszy z Hagi podnosi z naciskiem, że min. Curtius przywiązuje wielką wagę do spotkania z min. Zaleskim w Genewie. Min. Curtius wyjechać ma już w sobotę w towarzystwie sekretarza stanu w urzędzie spraw zagranicznych v. Schuberta. Rozmowy między obu ministrami dotyczyć mają, zdaniem dziennika, niemiecko-polskiej umowy wyrównawczej w punktach, dotyczących zaniechania likwidacji i zrzeczenia się przez Polskę prawa odkupu niemieckich posiadłości. Dziennik twierdzi, że strona polska miała ujawnić gotowość do wymiany zdań co do tych spraw, ograniczając swe postulaty jedynie do sprawy ukształtowania traktatu handlowego (?!). Ze względu na te rokowania wybiera się do Genewy również poseł niemiecki w Warszawie. W ten sposób przedyskutowany ma być w Genewie cały kompleks zagadnień polsko-niemieckich. W razie uzgodnienia stanowisk obu ministrów, v. Schubert i Rauscher, pozostający w Genewie, prowadzić będą w dalszym ciągu rokowania z czynnikami polskimi.

Od redakcji: Tyle „Berliner Zeitung", a więc znowu źródło niemieckie, bo z polskiej strony nie raczy się opinji publicznej informować w sposób miarodajny.

Nie chcemy poprostu wierzyć, że polski minister spraw zagranicznych „ogranicza swe postulaty jedynie do sprawy ukształtowania traktatu handlowego", a nie myśli skorzystać ze sposobności, by naprawić ciężką krzywdę, wyrządzoną państwu polskiemu w sprawie osad kolonizacyjnych. Społeczeństwo ma prawo domagać się przekreślenia tej rezygnacji.

Umowa polsko-niemiecka a konferencja haska

Haga, 8. 1. Sekretarjat generalny konferencji haskiej rozesłał członkom wszystkich delegacyj tekst umowy polsko-niemieckiej z 31 października 1929.

Od redakcji: Przypominamy, że według źródeł niemieckich zdeponowano w Hadze tylko część umowy polsko-niemieckiej, dotyczącej likwidacji, a nie przepisy, nie mające związku z planem Younga, jak rezygnację z prawa odkupu państwa polskiego w stosunku do osad stworzonych przez pruską Komisję Kolonizacyjną i t.p.

Legjony a powstanie wielkopolskie

Istotnie w świetle prawdy

„Gazeta Polska" w Warszawie ogłosiła artykuł powtórzony przez prowincjonalne pisma „sanacyjne", p. t. „W świetle prawdy", w którym podniesiono, że marsz. Piłsudski i legjoniści w listopadzie r. 1918 chcieli iść na Wielkopolskę w celu jej przyłączenia do odradzającej się Rzeczypospolitej, natomiast nie dopuścili do tego kierownicy życia politycznego w Wielkopolsce, których wszystkich „Gazeta Polska" nazywa „endekami", i uważa właściwie za zdrajców stanu, bo łączyć się nie chcieli. Na dowód „Gazeta Polska" przytoczyła dwa dokumenty: pierwszym jest niemiecka odezwa Arbeiter- und Soldatenratu z 12 listopada 1918 r. do ludności niemieckiej, drugim — polska odezwa Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z 8 stycznia 1919 r. do ludności polskiej.

Ponieważ przez pierwsze trzy najgorętsze miesiące, a więc listopad, grudzień i styczeń, osobiście aktywny w wypadkach wielkopolskich brałem udział, pragnę na „zarzuty" te odpowiedzieć. Czynię to nie dlatego, aby bronić siebie lub innych przed zarzutem „zdrady stanu", którego nikt na serjo nie bierze, lecz tylko dlatego, aby dla późniejszych poszukiwaczy prawdy rzeczowych dostarczyć materjałów.

W poniedziałek, dnia 11 listopada 1918, rozeszła się po Poznaniu istotnie pogłoska, że marsz. Piłsudski z oddziałami legjonów kroczy na Poznań. Przytaczam to, co napisałem w początkach kwietnia 1919 w piśmie dla żołnierzy Polaków p. t. „Druh" (rok I, nr. 15, z dnia 12. 4. 1919; artykuły ukazały się w maju wymienionego roku w osobnej broszurze p. t. „50 dni rządów Rady Robotniczej i Żołnierzy w Poznaniu"). Otóż w sprawie rzekomego „kroczenia legjonów" na Poznań napisałem wówczas, co następuje:

„...Naprężenie i zdenerwowanie panowało ogromne. Szerzyły zaś to podniecenie gazety niemieckie, tak poznańskie, jak i zamiejscowe, przedewszystkiem berlińskie. Mam tu na myśli rozpuszczoną i ogłaszaną przez wymienione pisma plotkę w sprawie legjonów polskich. Nazywało się przecież, że „legjony już do Poznania wkroczyły", „legjony na Poznań już maszerują", „legjony już tylko o kilka mil są od Poznania oddalone" itp.

„Niemcom poznańskim może mniej, a za to więcej Niemcom w Radzie Żołnierzy łydki porządnie drżały. To też nic dziwnego, że przewodniczący Twachtmann z pełną rezygnacją oświadczył po niemiecku: „My tam sobie kości gruchotać nie pozwolimy. Jeżeli legjony istotnie na Poznań kroczą, to niech przyjdą, a chętnie im miasto oddamy".

„Ażeby się jednak o prawdziwości wyłuszczonych plotek czegoś dowiedzieć, powzięto uchwałę (pełnej Rady Żołn. i Robotniczej w dniu 12. 11. przed południem. Przyp. aut.). ażeby ku „kroczącym legjonom polskim" wysłać delegacje mieszane, któreby ewentualnie sprawę na drodze ugodowej załatwiły.

„I stąd wysłano w drogę, w kierunku Wrześni—Strzałkowa, komisję, która składała się z pp. posła Chłapowskiego Antoniego, posła Stanisława Nowickiego, żołn. Adama Piotrowskiego, radn. Kazim. Krajny i socjalisty Tad. Matuszewskiego. Druga zaś komisja udająca się w kierunku Ostrowa i Skalmierzyc składała się z pp. posła Wład. Seydy, posła Sosińskiego, socjalisty Łukaszyka i żołn. Spliessgardta (Niemca).

„Udano się więc w drogę (wtorek 12 listopada) po południu. Po raz pierwszy to pędziły wojskowe samochody niemieckie, z chorągiewkami o barwach polskich...

„Pędzono więc — jedni na Skalmierzyce, drudzy zaś przez Wrześnię, Strzałków aż do Słupcy, gdzie delegaci wzięli udział w jednem z odbywających się tam właśnie zebrań polskich, ale.... „legjonów kroczących na Poznań", nigdzie spotkać nie było można".

Tyle dosłownie z artykułów i broszury z r. 1919, do których odsyłam więcej zainteresowanych.

Nie biorąc udziału w delegacji skalmierzyckiej, mogę tylko na mocy usłyszanego sprawozdania z wycieczki dodać, że ani w Ostrowie, ani w Skalmierzycach legjonów nie napotkano, natomiast według naszych wiarygodnych informacyj ówczesnych, przedstawia się sprawa następująco:

Ostrów począł u siebie organizować oddział polski, który pod wodzą p. Kołodziejczaka ze względów taktycznych przeniósł w początkach grudnia pracę swą do Kalisza.

W Ostrowie walk wogóle nie było, bowiem obywatele miejscowi Polacy, po zwycięstwie w Poznaniu. bez wszystkiego wprowadzili w dniu 30 czy 31-go grudnia rządy polskie u siebie. Oddział czy bataljon ostrowski pod wodzą p. Kołodziejczaka (Wielkopolanina), wszedłszy przez Ostrów, wziął udział w walkach o Krotoszyn i na południu księstwa. O ile chodzi o „udział legjonów" w tych walkach, wiadomo mi tylko, że było wówczas kilku oficerów, którzy uchodzili za oficerów łącznikowych między Kaliszem a Warszawą. Więcej nam nic nie wiadomo. Nikt też nie wspominał wówczas w sprawozdaniach o jakichkolwiek „rozkazach z Warszawy".

Powracając do komisji strzałkowskiej, przejechaliśmy przez Wrześnię, Strzałków i dotarliśmy aż do Słupcy. Legjonisty ani na lekarstwo! Nawet ochotników jakichkolwiek nie spotkaliśmy po tamtej stronie ówczesnego kordonu. Patrjotom słupeckim zostawiliśmy wszystkie nasze karabiny i rewolwery wraz z nabojami, których słupczanom tak bardzo było potrzeba. Na tem tle mieliśmy nawet awanturę z jednym z naszych Niemców — szoferów, którego karabin również zamierzaliśmy w Słupcy pozostawić. Aby pijanego Niemca umitygować, musieliśmy się o zwrot jego karabinu postarać. Inne pozostały, a było tego coś 6 karabinów, tyleż rewolwerów oraz poważny zasób nabojów.

Po przemówieniach wszystkich delegatów — do obywateli słupeckich na sali, później już w nocy na rynku, gdzie przemawiali do licznie zebranych Piotrowski i Krajna, wrócono do Poznania z zawodem, bo — ani „komendanta", ani „legjonistów", bal ani jednego legjonisty nie widziano, ani też o nich nic nie usłyszano.

A teraz — jak ma się sprawa — z oswobodzeniem Inowrocławia przez „legjonistów".

Byłem tutaj również naocznym i aktywnym świadkiem, mogę zatem z czystem sumieniem przedstawić, jak się sprawa miała w rzeczywistości. W czwartek, 2 stycznia 1919 r. — zostałem zawezwany do głównodowodzącego siłami wielkopolskiemi p. Taczaka (dzisiaj od niedawna emer. generała). Wspólnie ze mną zawezwany został również śp. por. Koszutski. Otrzymaliśmy instrukcje dotyczące sporu o Nakło, które, zajęte przez powstańców naszych, nie chciało przepuszczać w kierunku na Piłę powracających z frontu wschodniego wojsk niemieckich. Sprawę tę miała uregulować komisja mieszana, do której zostaliśmy z śp. Koszutskim wydelegowani. Rzecz tę opisałem już krótko w swoim czasie w „Dzienniku Kujawskim" p. t. „Garść wspomnień". Dzisiaj tylko nadmienię, że wyjechaliśmy z Poznania samochodem o godz. 2 po południu. Towarzyszył nam Niemiec Klupsch oraz szofer Polak. Wszyscy uzbrojeni — nawet w granaty ręczne.

Około godz. 4 dojechaliśmy pod Strzelno, w którem toczyła się zażarta walka z „Grenzschutzem" o miasto. Spotkaliśmy wychodzących z miasta: jednego rannego na koniu oraz jednego rannego pieszo z pobliskiej wioski, od których dowiedzieliśmy się niektórych szczegółów co do położenia w mieście. Trzech było nas za mało, aby naszym dopomóc, a co ważniejsze — mieliśmy zdaną sobie przecież wojskową misję. Przez Strzelno przejechać nie mogliśmy, wracamy więc do Mogilna, skąd wysłana natychmiastowa pomoc przyczyniła się walnie do opanowania tego jeszcze wieczora Strzelna. Z Mogilna pognaliśmy już przez Pakość do Inowrocławia, dokąd przybyliśmy z pewnem wprawdzie opóźnieniem, lecz zdążyliśmy, aby misję korzystnie spełnić.

Wieczór 2 stycznia — to pierwsza walka o Inowrocław. Nasi, nieprzygotowani, mają zaledwie siedm karabinów ręcznych, podczas gdy garnizon niemiecki w dużej był sile; tegoż bowiem dnia wszedł do miasta cały oddział karabinów maszynowych. Wypadki te są znane; zdobyto policję i pocztę, padło coś trzech z naszych, komenda wojskowa (niemiecka) zawezwała nas, „wysłanników" z Poznania, abyśmy uspokoili ludność. Opuściliśmy, Koszutski i piszący te słowa, hotel „Basta" ze sztandarem biało-czerwonym w ręku, udając się ulicą w rynek pod ówczesny pomnik „Germanji", zpod którego wygłosiliśmy przemówienia do zebranej ludności. Biła właśnie północ, poczem już noc minęła spokojnie.

Następnego ranka (w piątek 3 stycznia) wezwał nas obu (śp. Koszutskiego i mnie) dowódca pułku jako głównodowodzący wojskiem niem. (nazwiska już nie pomnę) do koszar, gdzie omówiono nocną zamieszkę i — zawarto (w porozumieniu z kilku obywatelami miejsc.) 48-godzinne, obustronne zawieszenie broni. Uczyniliśmy to dlatego. że siły nasze były bardzo słabe, Niemcy zaś silni liczebnie i uzbrojeni, acz wystraszeni.

Poprzednio jednak udaliśmy się jeszcze w trójkę (licząc szofera w to, zostawiając natomiast Niemca Klupscha w Inowrocławiu) do Mątew, w stronę Kruszwicy, aż do uwolnionego już Strzelna.

I tutaj przychodzimy do sprawy — legjonów Piłsudskiego. Mówiono o tem w Inowrocławiu, a także sam komendant niemiecki, że na Inowrocław — „idą legjony".

My jednakże — ani na własne oczy, ani też z opowiadań naszych powstańców kruszwickich, strzelińskich, czy tych z dawniejszego pogranicza, żadnego legjonisty ani konno, ani pieszo nigdzie nie widzieliśmy. Co więcej, — śp. Koszutski — sam zwolennik legjonów — oburzał się na to, że legjoniści, którzyby mogli podążyć Inowrocławowi z pomocą, nie spieszą. Inna rzecz, że, aby Niemców nastraszyć i sytuację korzystniej dla nas nastroić, posłużyliśmy się obaj, wróciwszy z Strzelna, wobec dowódcy niemieckiego niewinnem kłamstwem, jakoby istotnie „widziano" całe pułki piesze i konne legjonów w drodze ku Inowrocławowi.

Inowrocław opuściliśmy w piątek po południu, a w sobotę wieczorem powstańcy nasi z Gniezna, Mogilna, Strzelna, Kruszwicy i okolic, a nie legjoniści wzięli Inowrocław. Tyle co do Inowrocławia.

W końcu jeszcze sprawa owych dwóch dokumentów, jednego wydanego przez Radę Żołnierzy i Robotników po niemiecku w dniu 12 listopada 1918, drugi wydany przez Nacz. Radę Ludową po wypadkach 27 grudnia 1918.

Co do pierwszej odezwy stwierdzić należy, że wydana została dla uspokojenia ludności niemieckiej i niemieckich członków Rady w sprawie urojonego „marszu legjonów na Poznań".

Nacz. Rada Ludowa zaś — w porozumieniu z polskimi członkami Rady Żołnierzy i Robotników — dobrze wiedziała, co pisała i do czego dążyła. Kto owe dni z nami wspólnie przeżywał, wie, że niejedną rzecz trzeba było upozorować, a już chyba tylko głupcy mogą z postępowania ówczesnych kierowników politycznych w naszej dzielnicy wysnuć wnioski „zdrady stanu". Wzięcie Poznania i uwolnienie Wielkopolski od najeźdźcy dzięki tym tylko metodom mało nas kosztowało ofiar. Do czego doszłoby, gdyby każdą podobną odezwę uważać chciano za „zdradę stanu" — jak chcą tego dzisiejsi „bohaterzy", z których niejednego wówczas ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, jak wyglądaliby np. autorzy odezwy, którą lotnicy poznańscy rozrzucali nad niemieckiemi miastami Frankfurtem, Głogową, Wrocławiem, Berlinem itd., a w której czytamy:

„Rewolucyjna ludność m. Poznania i prowincji, Niemcy, Polacy, Żydzi — przesyłają wam braterskie pozdrowienie!...

„My — kamraci, robotnicy i towarzysze partyjni Poznania, stojący w zupełności na gruncie socjalno-demokratycznej rewolucji, oraz czujący się solidarnymi z ruchem berlińskim, obecnym kierownictwem Rzeszy itd." (Patrz B. Hulewicza: „Powstanie Wielkopolskie. Zamość).

Odezwa ta wyszła zpod redakcji dzisiejszych piłsudczyków, a mianowicie pp. Palucha i Hulewicza Bohdana, a podpisaną została wraz z Niemcami i socjalistami przez wszystkich bez wyjątku Polaków Rady Żołn. i Robotników. Była to gra polityczna, a nie „zdrada stanu".

Oto objektywne przedstawienie faktów z okazji artykułu p. t. „W świetle prawdy". Wynika z tego, co następuje:

1) Można było wziąć Poznań w listopadzie bez krwi rozlewu, jak wzięto Warszawę, gdyby było zgodne z prawdą, że „legjoniści szli na Poznań".

2) Delegacje wyjechały ku legjonom, „kroczącym na Poznań", aby sprawę ewtl. na drodze ugodowej załatwić.

3) Nigdzie tych legjonów, aż za dawniejszym kordonem szukanych, nie napotkano.

4) Ani w Inowrocławiu, ani w Ostrowie legjoniści nie walczyli, w Ostrowie walk wogóle nie było.

Poznań, Ostrów, Inowrocław, jak wogóle Wielkopolska, w listopadzie i grudniu walczyła o swoje uwolnienie własnemi siłami, dopiero z nowym rokiem 1919 przybył gen. Dowbór-Muśnicki, a z nim inni oficerowie. do przeprowadzenia dalszej akcji na frontach naszych.

Adam Piotrowski,
b. sekretarz Rady Żołn. i Robotników.

„PUDLISZKI"
to marka znakomitych cukierków śmietankowych, produkowanych na świeżej śmietanie i świeżem maśle z własnej nowoczesnej mleczarni. Każda matka dbająca o racjonalne pożywienie dziecka zaopatruje je w cukierki PUDLISZKI.
Zakłady Przem Spoż Maj. Pudliszki p. Krobia (Wlkp.)
Pw 8101-51.268

O wyborach wiejskich do sejmików powiatowych na Pomorzu

„Słowo Pomorskie", pod pierwszem wrażeniem wyniku wyborów wiejskich do sejmików powiatowych na Pomorzu, takie skreśliło uwagi:

„Podajemy wyniki wyborów sejmikowych według obliczeń Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT.). Nie potrzebujemy dodawać, że są to obliczenia mylne. Dla przykładu stwierdzamy: P. A. T. podaje, że w powiecie działdowskim Stronnictwo Narodowe zdobyło 1 mandat, gdy w rzeczywistości zdobyło 3 mandaty. P. A. T. zalicza — starym zwyczajem — listy kompromisowe na rzecz B. B., a przecież na tych listach są także członkowie innych stronnictw.

Już dzisiaj możemy oświadczyć, że jesteśmy z wyników wyborów zadowoleni. Nie wystawialiśmy wszędzie list własnych, lecz tam, gdzie Stronnictwo Narodowe szło do wyborów pod firmą własną (Lubawa, Kościerzyna, Gniew, Wąbrzeźno itd), wyniki są nadspodziewanie dobre. Wysnujemy z tego odpowiednie wnioski i pójdziemy tem ochotniej do dalszej pracy na wsi.

Dokładny wynik wyborów podamy w dniach najbliższych."

Wykręty p. Daszyńskiego

W odpowiedzi na list otwarty p. Zdziechowskiego, wzywający p. Daszyńskiego do odwołania zarzutów, postawionych b. ministrowi skarbu w uchwałach rady naczelnej P. P. S. z maja 1926 r., marszałek Sejmu ogłosił następujące oświadczenie:

„W maju 1926 r. ogłoszono w pismach uchwałę Rady Naczelnej P. P. S., gdzie żądano ukarania — między innymi — p. b. ministra Skarbu J. Zdziechowskiego „za złodziejstwa grosza publicznego".

„Motywy tej uchwały pojawiły się w dniach następnych w pismach, gdzie szczegółowo omawiano szereg spraw, w których p. minister Zdziechowski miał się przyczynić do świadomego wyrządzenia finansowej szkody państwu.

„Artykuły te były podpisane; autor ich nie jest nietykalnym.

„Muszę zatem odesłać p. Zdziechowskiego do tych artykułów, celem ustalenia publicznie słuszności lub niesłuszności zarzutów przeciw niemu podnoszonych.

Warszawa, 5 stycznia 1930.

Ignacy Daszyński".

Można było czego innego oczekiwać po wzniosłych apelach p. Daszyńskiego do stosowania moralności i uczciwości w polityce. Gdy się głosi piękne hasła, należy je też w praktyce realizować. P. Daszyński natomiast zasłania się artykułami p. Moraczewskiego. Czy p. Daszyński nie wie, że p. Zdziechowski nazwał publicznie p. Moraczewskiego oszczercą, gdyż ten nie dał dowodów na swoje zarzuty? Powoływanie się na p. Moraczewskiego nie może więc uchodzić za miarodajne, zwłaszcza, że teraz nawet P. P. S. nazywa go oszczercą. Zresztą co innego artykuły p. Moraczewskiego, a co innego oficjalne uchwały rady naczelnej P. P. S., noszące podpis p Daszyńskiego. Uchwał tych p. Daszyński nie chce odwołać, a jego oświadczenie musimy uznać za wykręt, nieprzynoszący zaszczytu marszałkowi Sejmu.

Rokowania polsko-niemieckie

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.). Powracali do Warszawy minister Rauscher i radca poselstwa Beer. Wznowienie rokowań narazie ulegnie odroczeniu, wskutek nieobecności w Warszawie min. Twardowskiego, bawiącego we Wiedniu i radcy Adamkiewicza który jest członkiem delegacji polskiej na konferencji w Hadze. (w)

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.). Wczoraj odbyły się w Warszawie rozmowy polsko - niemieckie w sprawie ewentualnego porozumienia zbożowego Ze strony niemieckiej uczestniczyli w rozmowach dyr. Hirsch, dyr. Sinasch, dr. Baade oraz radca ministerjalny Duehring. Podobno konferencja miała przebieg pomyślny. (w)

Tylko 5 procent Białorusinów domaga się szkół białoruskich

Wilno, 8. 1. (AW.) Zarząd główny białoruskiego towarzystwa „Proświta" otrzymał ostatnio wyniki ankiety w sprawie otwierania szkół w gminach wiejskich. W sprawozdaniach tych kierownicy „Proświty" stwierdzają, że ludność wiejska nie chce składać deklaracyj na otwieranie powszechnych szkół białoruskich. Według obliczeń, przeprowadzonych na podstawie ankiety 85 proc. włościan domaga się otwierania szkół powszechnych polskich, 10 proc. żąda szkół rosyjskich, a tylko 5 proc. żąda szkół białoruskich. Wyniki tej ankiety wywarły w kołach kierowniczych „Proświty" przygnębiające wrażenie.

Od Redakcji: Wobec wyników tej ankiety pretensje Proświty" domagającej się autonomji dla Białorusinów — są wprost humorystyczne.

Militaryzm w kolejnictwie niemieckiem

„Bahnschutz" otrzymał maski gazowe

Berlin, 8. 1. (AW). Najnowszą zdobyczą rozpowszechniającego się na kolejach niemieckich militaryzmu jest wyposażenie „Bahnschutzu" w kaski przeciwgazowe. Centralą wyszkolenia gazowego niemieckich kolejarzy jest niewielkie miasteczko Kettbig, gdzie odbywają się miesięczne kursy wojskowego wyćwiczenia kolejarzy z całych Niemiec. Koła demokratyczne zapytują słusznie, w jakim celu kolej zajmuje się, zamiast sprawnością i udogodnieniami komunikacji, wojskowem przygotowaniem gazowem.

Uroczystości ślubne w Rzymie

Rzym, 9. 1. (PAT) Po podpisaniu aktu ślubnego przez księcia Humberta, jego małżonkę, kardynała Maffi i świadków utworzył się pochód, na czele którego kroczyła młoda para, za nią zaś król belgijski z królową włoską i król włoski z królową belgijską. W tym porządku pochód udał się do sali tronowej. Na placu Kwirynalskim od wczesnego ranka zebrały się olbrzymie tłumy publiczności, które wznosiły okrzyki na cześć młodej pary. Młodzi małżonkowie i ich rodzice ukazali się na balkonie, co wywołało niemilknące okrzyki tłumu. Następnie udano się do sali św. Jana, gdzie przewodniczący Senatu, występując w charakterze urzędnika stanu cywilnego, dokonał wpisania aktu ślubu do ksiąg stanu cywilnego. Następnie w sali tronowej książę Piemontu z małżonką przyjmowali hołdy członków dworu królewskiego, poczem udali się do Watykanu w celu złożenia wizyty Papieżowi. Wzdłuż całej drogi, którą przebyła młoda para, zgromadziły się olbrzymie tłumy. W sali balowej Kwirynału odbyło się śniadanie, w którem wzięli udział uczestnicy ceremonij porannych. Popołudniu młoda para, eskortowana przez kirasjerów, udała się na grób Nieznanego Żołnierza.

Przegląd wojska

Rzym, 9. 1. (Radjo. wł.) — Dzisiaj przed południem odbył się wielki przegląd wojska w byłym hippodromie „Parioli". Przed królem włoskim i dostojnymi gośćmi defilowało 20.000 żołnierzy m. in. 92 pułk turyński, prowadzony przez następcę tronu ks. Humberta. Wśród defilady zwracali szczególniejszą uwagę malowniczemi strojami Arabowie z Tripolisu, jadący na wielbłądach. Nad hippodromem defilowało 300 samolotów. Szczególnie podobały się ewolucje wyobrażające powietrzną karuzelę w kształcie wirującego stożka.

W przeglądzie brała również udział milicja faszystowska.

Międzynarodowa szajka złodziei kolejowych

W Nowym Sączu aresztowano dwóch członków szajki

Nowy Sącz, 9. 1. (AW.) W swoim czasie w pociągu między Stanisławowem a Lwowem została okradziona żona rumuńskiego ministra Moldavani, której skradziono cenną biżuterję i znaczną gotówkę. Policja po długich poszukiwaniach wpadła wreszcie na trop sprawców kradzieży. Okazało się, iż stanowią oni bandę, która operuje nietylko w Polsce, lecz i w innych państwach, a centralę swą posiada w Berlinie. Centrala ta wydawała swym członkom dyrektywy i odbierała raporty o dokonanych rabunkach. Skradzioną gotówkę członkowie szajki odsyłali do Berlina, a przedmioty spieniężali u paserów.

W Nowym Sączu aresztowano dwóch członków tej bandy, niejaką Józefę Wiewiórównę z Mysłowic, prowadzącą tam dom schadzek, oraz Franciszka Klotermajera z Katowic.

W czasie rewizji u Klotermajera znaleziono specjalne papierosy, które odurzały palących, większą gotówkę w dolarach i koronach czeskich, rewolwer i aparat do wycinania kieszeni. W mieszkaniu Wiewiórówny znaleziono kilka waliz z futrami damskiemi, oraz wiele biżuterji, przygotowane do sprzedaży, jak również dwa paszporty zagraniczne z wydartemi fotografjami. Aresztowanie nastąpiło wskutek doniesienia jednego z jubilerów w Nowym Sączu, do którego Wiewiórówna zgłosiła się z propozycją kupna pierścionka brylantowego, za który żądała tysiąc złotych, gdy wartość jego wynosiła około 6 tys. zł.

Uchwały P. P. S.

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.). Centralny Komitet Wykonawczy P. P. S. powziął według warszawskiego „Robotnika" następującą uchwałę: Ciężkie położenie gospodarcze kraju, jednolity front opozycyjny nieomal całego społeczeństwa, zwłaszcza zaś energiczna postawa klasy robotniczej, coraz trudniejsze wreszcie położenie międzynarodowe Polski, wszystko to razem wzięte zmusiło czynniki rządzące do zastosowania w toku ostatniego przesilenia rządowego innej niż dotąd metody, metody, posiadającej pozory konstytucyjności. Ostateczny jego sposób załatwienia przesilenia oraz skład osobisty gabinetu p. Bartla dowodzą, że zmiana istotna w pomajowym, opartym na ukrytej dyktaturze, systemie rządzenia jeszcze nie zaszła. Wobec tego C. K. W. P P. S., stojąc na stanowisku opozycyjnem, uważa za konieczne prowadzenie nadal walki o zlikwidowanie systemu ukrytej dyktatury marsz. Piłsudskiego i do walki tej wzywa klasę robotniczą. (w)

Ministrowie o polityce rolnej

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.). W prezydjum rady ministrów odbyła się konferencja, w której wzięli udział premjer Bartel, ministrowie Józefski, Kwiatkowski, Leśniewski i Matuszewski. Konferencja trwała około 4 godziny i chodziło w niej o ustalenie zasad polityki rolniczej. (w)

Obrót towarowy w Gdyni

Toruń, 8. 1. (PAT) W drugim dniu odbywającego się w Toruniu akademickiego kursu dla dziennikarzy pierwszy wygłosił wykład p. t.: „Problem portów polskich ze stanowiska gospodarczego i politycznego" dyrektor departamentu morskiego inż. Nosowicz. Prelegent przedstawił statystykę obrotu towarowego, stwierdzając, iż podczas gdy w r. 1924 obrót towarowy w Gdyni wynosił 10.000 tonn, w r. 1929 (za 11-cie miesięcy) wyniósł 2.805.000 tonn.

Dla porównania mówca zaznaczył, iż w roku 1924 obrót towarowy w porcie Hamburga wynosił 24.800.000 tonn, a w r. 1928 wzrósł do 26.400.000 tonn. Port Hawr miał w r. 1927 obrotu 4.800.000 t., a w r. 1928 4.700.000 tonn. Trjest w r. 1927 miał 1.000.000 tonn obrotu, w r. 1928 2.800.000 tonn. W Marsylji w r. 1927 obrót wynosił 7.600.000 t., w r. 1928 — 8.800.000 t.

Porównywając następnie wydatki państwa na rozbudowę portu w Gdyni z wydatkami innych państw na rozbudowę swych portów, mówca wyliczył, iż podczas gdy Włochy wydają corocznie około 500 miljonów złotych, podczas gdy port wHamburgu otrzymał na ten cel około 350 miljonów złotych, a Bordeaux — 400 miljonów złotych, rząd polski wydał w tym samym okresie na rozbudowę Gdyni w zaokrągleniu 150 miljonów złotych.

Manifestacja antypolska w Gdańsku

Gdańsk, 9. 1. (AW) Gdańszczanie zamierzają uroczyście obchodzić 10 rocznicę istnienia wolnego miasta Gdańska. Wielkie plakaty o treści antypolskiej porozwieszano już na słupach. Zapowiadana akademja na 10 bm., na którą przybędzie znany hakatysta z Hamburga dr. Petersen, odbędzie się w sali ratusza. W akademji tej nie wezmą udziału sfery pozostające w bliższym kontakcie z Polską.

Exposé p. Bartla — jutro

Warszawa, 9. 1. (Tel. wł.) Dziś w południe przybył szef gabinetu premjera por. Zaćwilichowski do marszałka Sejmu i zakomunikował mu o zamiarze wygłoszenia przez premjera exposé na piątkowem posiedzeniu sejmowem. Exposé będzie trwało przeszło dwie godziny. (w)

Choroba marszałka Sejmu

Warszawa, 8. 1. (AW). Marszałek Daszyński zaniemógł poważnie, wobec czego niewiadomem jest, czy będzie mógł przewodniczyć na najbliższem posiedzeniu Sejmu w dniu 10 b. m.

P. Devey w St. Zjednoczonych

Warszawa, 9. 1. (AW.) Powrócił do Warszawy ze Szwajcarji, dokąd towarzyszył p. Devey'owi, zastępca doradcy finansowego p. Ranald Allen, który w czasie niebecności p. Devey'a będzie go zastępował. P. Devey w czasie swego pobytu w Ameryce wygłosi szereg przemówień informacyjnych o położeniu gospodarczem Polski, jedno przemówienie w Nowym Jorku a dwa w Chicago. Powrotu p. Devey'a do Warszawy spodziewać się należy między 15 a 20 lutego rb. Sprawozdanie za ostatni kwartał r. 1929 ogłoszone zostanie najprawdopodobniej w połowie lutego.

Obiad u amasadora Skirmunta

Londyn, 9. 1. (PAT) Ambasador Skirmunt podejmował obiadem ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji Artura Hendersona wraz z małżonką. W obiedzie tym wzięli m. in. udział ambasador amerykański z małżonką oraz ambasador niemiecki.

Proces Biesiedowskiego

Moskwa, 9. 1. (PAT). Sąd najwyższy skazał Biesiedowskiego zaocznie pod zarzutem sprzeniewierzenia pieniędzy na 15 lat więzienia. Sprawa z oskarżenia Biesiedowskiego o zdradę została wydzielona.

Z areny do — magistratu

Madryt, 9. 1. (Radjo wł.) W jednem z miasteczek południowej Hiszpanji odbywała się na rynku w odpowiedniem zagrodzeniu walka byków. Nagle jeden z byków przełamał zagrodę areny i wpadł na salę posiedzeń magistratu, przyczem trzech urzędników magistrackich mocno poturbował. Wreszcie udało się rozjuszone zwierzę zasztyletować.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,87 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,59 zł, gotówką — 211,79 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,42 zł, gotówką — 172,74 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9 stycznia 1930.

Tendencja dzisiejszej giełdy była w dalszym ciągu utrzymana.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za premj. dolarowe 66—65,— i za 4 proc., listy zast. konwert. ziemskie 39 proc. natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe ziemskie po 92,50 proc. (przy dew. 8.888) i poż. inwestycyjną po 118,—. Większy popyt zauważono na 5 proc. poż. konwers po 48 proc., jednakże nie było materjału. 6 proc. listy żytnie były w zaofiarowaniu po 22,75 i niżej, jednakże nie było odbiorców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania Bankiem Polskim po 174,—, Centr. Rolników po 90,— i Unją po 94,—, wszystko w płaceniu oraz Herzfeldem, którym robiono transakcję po 43,—.

Cedula urzędowa z dnia 9 stycznia 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 92.50% O.

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 39% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premj. serja II 66—65,— P.

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 118,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 174,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Centrala Rolników I—III em. zł. 90,— P.

Herzfeld - Viktorius I em. zł. 43,— +

„Unqa" (dawn. Ventzki) I em. zł. 94,— P.

Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 9 stycznia 1930 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. St. Zjedn.	tr. 8.87½	sp. 8,89½	kup. 8,85½

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup.
Kopenhaga	238,38	238,98	237,78
Londyn	043,39	043,50	043,28
Nowy Jork	008,89	008,91	008,87
Nowy Jork kabel	008,90,9	008,92,9	008,88,9
Paryż	035,02	035,11	034,93
Praga	026,35	026,41½	026,28½
Szwajcarja	172,63	173,06	172,20
Sztokholm	239,18	339,78	238,58
Wiedeń	125,37	125,68	125,06
Włochy	046,67	046,73	046,49

Tendencja mocniejsza.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	000,00	120,00	120,75
5% poż. premj. dol.	000,00	067,25	067,50

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	124,00—125,00
Bank Polski	176,25—176,50
Bank Zw. Sp. Zarob.	000,00—078,50
W. T. F. Cukru	026,50—027,00
Firley	000,00—038,00
Nobel	000,00—010,00
Lilpop	000,00—037,50
Starachowice	000,00—021,25
Zieleniewski	000,00—060,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 9 stycznia 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg przeciętn. jakości	247,00—249,00
Tendencja mocna	
Pszenica march. od st. zał. 78-79 kg. przeciętn. jakości	249,00—251,00
Tendencja mocna	
Żyto march. od stacji załad. 72 kg przeciętnej jakości	163,00—166,00
Tendencja mocna.	
Owies march. do stacji załad.	140,00—153,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarny	185,00—201,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—173,00
Tendencja spokojna.	
Kukurydza loco Berlin	000,00—175,00
Tendencja stała	
Kukurydza loco Hamburg	000,00—155,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	30,00—35,50
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia	22,75—26,00
Tendencja mocniejsza	
Ospa pszenna	10,75—11,00
Tendencja stała.	
Ospa żytnia	09,25—09,75
Tendencja stała.	
Groch Victoria	28,00—36,00
Groch drobny	23,00—26,00
Groch pastewny	21,00—22,00
Peluszka	20,00—21,00
Bób polny	18,50—20,00
Wyka	22,00—25,00
Łubin niebieski	14,00—15,00
Łubin żółty	17,00—18,00
Seradela nowa	26,00—31,00
Makuch rzepakowy	17,80—18,20
Makuch lniany	23,20—23,60
Wytłoki suszone	08,20—08,40
Śrót Soya	16,20—16,60
Płatki ziemniaczane	14,50—15,10
Ziemniaki jadalne białe	2,00— 2,30
Ziemniaki jadalne czerwone	2,20— 2,60
Ziemniaki jad. inne żółte	2,70— 3,10
Ziemniaki jadalne nerkowe	3,80— 4,20
Ziemniaki fabryczne w fr.	0,08— 0,09

Ceny notowane za 1 centnar fr. wagon z Marchijskiego dworca.

Ogólna tendencja mocna

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 9 stycznia 1930.

Wypłaty na Warszawę 46.825—47.025

Noty wielkie. 46.70—47.10

Atak masońsko-socjalistyczny na gen. Weyganda

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w styczniu.

Nominacja generała Weyganda na szefa sztabu generalnego wywołała głębokie zadowolenie wśród żywiołów narodowych, oceniających wielkie zalety byłego współpracownika marszałka Focha. Żywioły te doskonale zdają sobie sprawę, jakie doniosłe znaczenia ma ta nominacja z punktu widzenia wojskowego. Z dużem uznaniem odnoszą się również kompetentne czynniki do generała Gamelin, powołanego na stanowisko zastępcy szefa sztabu generalnego. Ciekawym zbiegiem okoliczności, ten ostatni był współpracownikiem marszałka Joffre'a, podobnie jak generał Weygand Focha. Metody i tradycje dwóch wielkich zwycięzców wojny będą więc kontynuowane przez ich wiernych generałów. Słusznie nazywa „Temps" te zmiany w armji „gestem symbolicznym".

Gest ten, zrealizowany przez p. Maginot spotkał się z uznaniem opinji. Wie ona, jakie zasługi położył generał Weygand, kiedy był prawą ręką marszałka Focha; pamięta, że światłe rady jego i pomoc przyczyniły się w 1920 r. do poskromienia hord bolszewickich pod Warszawą; nie zapomniała ona zdolności organizatorskich, wykazanych przez gen. Weyganda w Syrji. Kraj jest teraz przekonany, iżlosy armji spoczywają w pewnych rękach. Nikt zaś docieć nie może, co przyszłość przyniesie.

Dlaczegoż jednakowoż nominacja generała Weyganda wywołała w bardzo nielicznych coprawda kołach, niezadowolenie oraz ataki? Łatwo na to odpowiedzieć: Pochodzą one naturalnie z trzech źródeł: komunistycznego, socjalistycznego i masońskiego. Ta improwizowana trójca nie może przebaczyć generałowi Weygandowi, iż jest z jednej strony praktykującym katolikiem, a z drugiej, że posiada wysokie poczucie ideału narodowego i bezpieczeństwa Francji. Pieni się komunistyczna „Humanité", uważając, iż nominacja jego jest nową prowokacją Rosji sowietów i groźbą bezpośrednią dla rewolucji! Dla „Populaire", organnu wyznawców II-ej międzynarodówki, generał Weygand jest również podejrzany, gdyż cieszy się najzupełniejszem zaufaniem reakcji nacjonalistycznej i klerykalnej. W dniu, w którym będzie się uważało za stosowne — pisze „Populaire" — dokończyć programu neobonapartystycznego pana Tardieu przez zamach stanu, wezwany będzie na pomoc nowy szef sztabu generalnego!

Przedstawiciele III-ej i II-ej międzynarodówki używają nietylko tego samego języka, ale niemal i tych samych słów dla wyrażenia swego oburzenia. Do tego chóru przyłącza się również „Ere Nouvelle", organ radykalno - socjalistyczny, występujący w tym wypadku w imieniu lóż masońskich.

„Jest to zadziwiająca nominacja", pisze dziennik p. Painlevé, byłego ministra wojny, tendencyjnie podkreślając, iż w danym wypadku chodzi nietylko o stanowisko kierownika armji Francji, ale również armji republiki". To rozróżnienie zmierza oczywiście do wykazania, iż ze względu na narodowe i katolickie uczucia generała Weyganda nie daje on gwarancyj „prawdziwym republikanom" a w danym wypadku zajadłym masonom. Bo oto oczywiście chodzi.

Pismu „Ere Nouvelle" wtóruje jeszcze inny organ socjalistyczny, mianowicie „Soir", który wręcz dowodzi, iż nominacja ta jest skandalem i niebezpieczeństwem (sic). Lewica, przypomina „Soir", przez lat 20 po aferze Dreyfusa walczyła o „zdemokratyzowanie" armji i o jej wyzwolenie z pod wpływów jezuickich generałów. Dla dodania zaś większej wagi swojemu twierdzeniu, przytacza dziennik ten, w sposób tendencyjny opinję, przypisywaną Clemenceau o generale Weygand, a wyjętą z książki p. Martet.

To miotanie się komunistyczno-socjalistyczno - masońskie świadczy najlepiej, iż wybór, uczyniony przez p. Maginot, istotnie odpowiada potrzebom narodowym, a zatem bezpieczeństwu Francji oraz Europy, czego generał Weygand nigdy nie straci z oczów.

I. Briares.

Stronnictwo Narodowe wobec podatku od nieruchomości

Z przemówienia prezesa Głąbińskiego w Senacie

Jak już donosiliśmy, prezes senackiego Klubu Narodowego, prof. Stanisław Głąbiński, przemawiał dnia 30 grudnia z. r. w Senacie krytycznie o podatku od nieruchomości.

Senator Głąbiński, jako jedyny mówca, poczynił na wstępie zastrzeżenia przeciwko sposobowi załatwienia tak doniosłych spraw w ostaniej chwili przed rozpoczęciem nowego roku. Sen. Głąbiński przypomniał, że podatek od nieruchomości został w r. 1924 uchwalony w związku z ustawą o ochronie lokatorów na cele podwyższenia dodatku mieszkaniowego dla urzędników, nie powinien więc być przedłużany na czas nieograniczony z pominięciem racji i celów ustawy z r. 1924.

Nie można wprawdzie naraz znieść ochrony lokatorów, ale nie należy przechodzić nad tą sprawą wbrew intencji ustawy do porządku dziennego, albowiem stopniowa likwidacja tej ustawy, niezgodnej z zasadniczemi podstawami praworządności, jest wymogiem ładu prawnego i była zgóry już w r. 1924 do roku 1928 odłożoną.

Należy dążyć do tego celu stopniowo przez uchylanie postanowień, które zmniejszają dobrowolną podaż mieszkań i są już anachronizmem, jak np. przez uchylanie postanowienia, że nieważne są umowy dobrowolne co do najmu mieszkań poniżej pięciu izb. Nie można również zapominać o tem, że podatek ten miał dostarczyć funduszu na zwiększenie dodatków mieszkaniowych dla urzędników, a to tem bardziej, że urzędnicy nie otrzymali należnych im dodatków w całości, a w tej sprawie nie otrzymaliśmy od rządu żadnych wyjaśnień.

Wadą nowej ustawy jest także ta okoliczność, że nie określa granicy dla podatków samorządowych. Pod tym względem praktyka urządzeń samorządowych jest bardzo rozmaitą, a rząd nie przyczynił się do ustalenia pewnych norm. Np. we Lwowie pobiera gmina tytułem dodatku 75 proc., a nadto 50 proc. na cele drogowe obok osobnego podatku na utrzymanie „jezdni", miasto Łódź proponuje aż 200 proc. dodatku. Wprawdzie związki samorządowe potrzebują coraz większych dochodów, ale niepodobna nadwerężać zbytnio jednego źródła, zwłaszcza takiego, które nie jest oparte na racjonalnych zasadach opodatkowania. Podatek od nieruchomości bowiem obciąża przychód surowy (nie czysty) z budynków, a nadto obciąża wszystkie budynki w miastach, fabryki, łaźnie, teatry, a nawet place, zajęte na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe. Jest to więc ciężar dla rzemiosła, przemysłu i handlu, który szczególnie dzisiaj, w czasie depresji gospodarczej, nie powinien być w tej postaci nadal tolerowany.

Stopa tego podatku 7 proc. nie jest wcale niską, jeżeli się uwzględni 10 proc. dodatek państwowy i dodatki samorządowe, nałożone na przychód surowy i surową wartość „czynszową" budynków w miastach, a częściowo też w gminach wiejskich.

Rząd przy zaciągnięciu pożyczki stabilizacyjnej zobowiązał się do rychłego przeprowadzenia reformy podatków, czemu dał wyraz Prezydent Rzeczypospolitej w swem rozporządzeniu z 13-go października r. 1923.

Uchwalając nadal podatek w tak nieracjonalnej formie, nie przyczynia się Sejm i Senat do przyśpieszenia prawdziwej, a tak pilnej, reformy podatkowej. Niestety parlament jest w tej sprawie w położeniu niejako przymusowem, bo otrzymał ustawę tak późno, że gdyby ją odrzucił, pozostałaby od stycznia roku 1930 duża luka w skarbie państwa.

Rząd powinien zawczasu przedłożyć projekty ustaw w sprawach podatków i ulg podatkowych, określonych terminami prawnemi. Tak np. ulgi dla nowo utworzonych budowli wedle ustawy z 22 września 1922 przyznane są tylko budynkom, które będą wykończone w ciągu ośmiu lat po ogłoszeniu tej ustawy, a zatem do dnia 20 października 1930. Podobnie ustawa o podatku wyrównawczym dla gmin b. Królestwa Kongresowego wygasa z tym rokiem, chociaż podatek ten pokrywa przeszło 40 proc. wydatków gminnych.

W ogólności byłoby pożądanem, aby rząd nie unikał współpracy Sejmu i Senatu także w sprawach podatkowych, a wówczas ustawy podatkowe będą mogły być gruntowniej opracowane i lepiej przystosowane do całości systemu podatkowego państwa i związków samorządowych.

W łonie obozu rządowego

Piszą nam z Warszawy, co następuje:

Jakkolwiek koła „sanacyjne" zapewniają o zupełnej zwartości swego obozu, jednakże nieporozumienia wewnętrzne stają się wśród nich coraz jaskrawsze. Trudno jest zazdrościć p. Bartlowi ustosunkowania się doń prasy „sanacyjnej". „Gazeta Polska" była i jest oficjalnym organem pułkownikowskim, który, chcąc uchodzić za centralny organ BB., zachowuje się w stosunku do premjera pozornie poprawnie, powiedzmy: życzliwie neutralnie. Ale za to drugi organ pułkownikowski „Kurjer Poranny" zdeklarowanie, gdzie może, utrudnia sytuację p. Bartlowi i niedwuznacznie występuje przeciwko niemu. W ten sposób p. Bartel faktycznie nie posiada żadnego pisma, któreby mu było niepodzielnie oddane.

W głównej organizacji, najbliżej p. Bartla stojącej, mianowicie w Zjednoczeniu Pracy Wsi i Miast nastąpiło niedawno przegrupowanie sił. Organizacja ta, powstała wskutek zlania się Partji Pracy i Związku Naprawy Rzplitej, przeszła wewnętrzny kryzys na tle stosunku do grupy pułkowników. Mianowicie dawni „naprawiacze", którzy zajmują stanowisko bardziej demokratyczne, przy wyborach zarządu głównego usunęli z przewodnictwa dotychczasowego swego leadera pos. Kościałkowskiego, zarzucając mu zbytni oportunizm w stosunku do grupy pułkowników. Pos. Kościałkowski, uchodzący za prawą rękę p. Bartla, nie znalazł jednak uznania wśród „naprawiaczy", którzy nie uznali jego zasług organizacyjnych i zniewolili go do ustąpienia z przewodnictwa. Następcą jego został poseł Stypiński, umiarkowany „naprawiacz". Wskutek takiego postawienia kwestji dawni członkowie Partji Pracy nie przyjęli zupełnie mandatów do zarządu głównego Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast.

Proces ewolucji przechodzi także „sanacyjna" grupa konserwatywna. Wydawnictwo red. Dziaczkowskiego „Na Dobie" nie jest wyłącznie eksperymentem wydawniczym, ale wyrazem pewnej ewolucji poglądów. Przytoczyliśmy w tych dniach surowy sąd tego organu o bezideowości i oportuniźmie „sanacyjnych" konserwatystów.

Nastroje w poznańskiej radzie miejskiej

Inauguracyjne posiedzenie poznańskiej rady miejskiej odbyło się — jak już zaznaczyliśmy — w nastroju harmonijnem i spokojnem. Wbrew zapowiedziom miejscowej „sanacji", która innych sądzi według siebie, Narodowe Koło Gospodarcze nie nadużywało swej liczebnej przewagi, choć oczywiście nie rezygnowało ani przez chwilę ze swoich praw. Domagało się przy podziale mandatów w komisjach tylko tego, co mu się należy według najdemokratyczniejszego systemu de Hondta. Obliczenia jego były tak sprawiedliwe, że np. wybory do komisji finansowej, nie potrzebowały się odbywać, bo na 31 miejsc Narodowe Koło Gospodarcze zgłosiło 21 kandydatur, a wszystkie pozostałe kluby wystąpiły też tylko z 10 kandydatami.

Można się więc spodziewać, że również dalsze prace rady miejskiej, posiadającej zdecydowaną i jednolitą większość, potoczą się rzeczowo ku pożytkowi miasta.

Dysonans wprowadził jedynie radny komunistyczny niejaki Brygier, który, nie licząc się z regulaminem, ani z przewodniczącym, urządził popis warcholski, demaskując się jednocześnie jako pachołek Moskwy, gdzie proponował m. in. wysłanie delegacji celem zaznajomienia się z... z gospodarką sowiecką. Jeżeli komunistyczni radni, przypuszczają, że będą mogli zakłócać posiedzenia rady miejskiej ulicznikowskiemi awanturami, to szybko się przekonają, że, nie przywiązując zresztą do tego rodzaju „demonstracyj" większego znaczenia, nikt ich cierpliwie znosić nie będzie.

Budżet niższy, nie wyższy

Preliminarz budżetowy stoł. m. Poznania na rok 1930-31, wniesiony przez Magistrat na wczorajszem posiedzeniu Rady miejskiej, obraca się, jak podaliśmy, w globalnej sumie 63.270 000 zł. Jest on tem samem o 2.511 000, a ściślej o 2.511.572 zł, niższy, a nie wyższy, jak mylnie zaznaczyliśmy, od budżetu zeszłorocznego. Tłumaczy się to tem zwłaszcza, że w zeszłorocznym budżecie figurowała poważna pozycja na rzecz Powszechnej Wystawy Krajowej.

Na odległość — oszczerstwa

W numerze 50 „Wiadomości Literackich" p. Juljusz Kaden Bandrowski zdaje sprawę z swej niefortunnej wyprawy odczytowej do Wielkopolski i Pomorza w artykule p. t. „Na odległość pały". W artykule tym twierdzi autor m. i., że w czasie poznańskiego jego odczytu „Walka o nową kobietę", „gromada korporantów, uzbrojona w pały, otrzymywała rozkazy od wyższych instygatorów partyjnych, kierował zaś tą gromadą z galerji profesor tamtejszego uniwersytetu".

Autor artykułu powtarza tu więc złośliwe a przytem niemądre oszczerstwo, dawno sprostowane w bliskiej mu prasie. Czyżby autor nie wiedział, że „sanacyjna" „Gazeta Polska", która w numerze 15 z 13 listopada ub. r. podała tę wiadomość, w numerze 20 z 18 listopada nietylko odwołała ją, stwierdzając, że „została wprowadzona w błąd przez swego korespondenta poznańskiego, który podał wiadomość o zajściach na odczycie p. Kaden-Bandrowskiego w sposób niezgodny z rzeczywistością", ale zarazem przeprosiła dotkniętego nieprawdziwym zarzutem profesora „za mimowoli wyrządzoną przykrość"?

Dziwniejsze jednak jest, że p. Kaden-Bandrowski, który „na odległość galerji" dojrzał profesora, kierującego rzekomo „korporantami uzbrojonemi w pały", nie zauważył innego profesora uniwersytetu poznańskiego z bliskiego sobie obozu politycznego, siedzącego, a właściwie miotającego się na parterze, na samym środku sali odczytowej, którego zachowanie się, słowa i gesty wywoływały szczere zakłopotanie całego jego otoczenia i obniżyły dotkliwie powagę najwyższego w Poznaniu zakładu naukowego.

Przywilejem literatów jest, posługiwanie się fantazją, ale tylko w twórczości literackiej, natomiast w publicystyce obowiązuje ich tak samo prawda objektywna, jak wszystkich innych śmiertelników, a już absolutnie nie wypada autorowi, skarżącemu się na to, że na odczycie swym znalazł się „na odległość pałki", lekkomyślnie stawiać innych na odległość — oszczerstwa.

Sanatorjum dla kolejarzy w Bystrej

Przed 4 laty rozpoczęta została w Bystrej pod Bielskiem budowa wielkiego sanatorjum przeciwgruźliczego, które w kwietniu r bież. dzięki wyasygnowaniu dodatkowych kredytów w wysokości 400 tys. zł zostanie wykończone i oddane do użytku. Sanatorjum mieścić będzie 128 łóżek, a budowa jego kosztować będzie 1 300.000 zł. Sanatorjum przeznaczono dla chorych na gruźlicę kolejarzy i dla rekonwalescentów.

Wielkie to sanatorjum, zbudowane według ostatnich wymagań techniki i higjeny o nowoczesnych urządzeniach wewnętrznych, będzie mogło służyć za wzór innym tego rodzaju instytucjom Nowe sanatorjum zmniejszy choć w części wielkie niedomagania w dziedzinie leczenia chorych na gruźlicę kolejarzy. (O.)

Skrytobójczy zamach

Onegdaj w Myślenicach w godzinach popołudniowych zamordowany został w sposób skrytobójczy strzałem przez okno gajowy lasów ks. Lubomirskiego niejaki Jan Kozał. Sprawca dotąd nie został wyśledzony.

Kino Renaissance, ul. Kantaka 8/9
Dziś Kem Maunard i jego fenomenalny koń Tarzan w filmie p. t.
„Władca Stepów".
zw 21, 2

MARSZAŁEK
ZNAKOMITA WÓDKA
HULSTKAMPA

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ultimo roku na giełdach europejskich

Przełom na nowojorskim rynku pieniężnym wstrząsnął w mniejszym lub większym stopniu wszystkiemi rynkami europejskiemi.

Najmniej ucierpiała od wypadków październikowych giełda paryska, która po stabilizacji franka, w krótkim stosunkowo czasie odzyskała dawne swe, przedwojenne stanowisko mocarstwowe. Dzięki utrwaleniu waluty frankowej rozpoczął się ruch reemigracyjny kapitałów francuskich, który wzmógł się niezwykle intensywnie w październiku, gdy kapitały, zaangażowane w Ameryce rozpoczęły po załamaniu się spekulacji, swój odwrót ku francuskim portom macierzystym. Okolicznościom tym zawdzięcza Francja szczęśliwe przetrzymanie krótkiego kryzysu giełdowego w listopadzie, kiedy to zagranica, pragnąc powetować straty poniesione w spekulacji nowojorskiej, poczęła realizować papiery francuskie, powodując czasowe obniżenie ich kursów. Jednak dzięki utworzeniu konsorcjum interwencyjnego, dysponującego znacznym zapasem gotowizny, zdołano zapobiec baissie i utrwalono spokój na giełdzie. W tym nastroju, przy najlepszych widokach na r. 1930, przy znacznej płynności, minęło ultimo w Paryżu.

O giełdzie londyńskiej mówiono ostatnio, że nawet zapowiedź Sądu Ostatecznego nie zdołałaby wyprowadzić jej z letargu, że więc nic w tem dziwnego, iż ostatnia zniżka stopy oficjalnej nie ożywiła obrotów i nie spowodowała zwyżki kursów.

Na giełdzie panuje nastrój ponury: największe towarzystwa przemysłowe kraju, po których spodziewano się w najgorszym wypadku małej dywidendy, nie wypłacają żadnej. Stąd walne zebrania są bardzo ożywione i pełno jest skarg na sposób prowadzenia spółek akcyjnych, którym zarzuca się nieroztropność i lekkomyślność. Mówi się powszechnie że afera Hatry'ego, który jak wiadomo zbankrutował, powodując straty na kursie akcyj swoich przedsiębiorstw w wysokości około... 700 miljonów złotych, nie będzie odosobniona.

Niewesoło jest również na giełdach niemieckich. Wprawdzie pod wpływem międzynarodowego odprężenia finansowego banki niemieckie otrzymały liczniejsze oferty kredytowe z zagranicy, jednakowoż trudna sytuacja gospodarcza kraju skłaniała je do dużej wstrzemięźliwości w udzielaniu pożyczek. Szczególnie znaczne było zapotrzebowanie pieniądza ze strony ciał publiczno-prawnych, co wywołało wzrost ciasnoty gotówkowej na ultimo.

Najważniejszym i rokującym nadzieje na lepszy od poprzedniego, rok nowy, efektem, jaki wywołał krach nowojorski, jest potanienie pieniądza w większości państw europejskich. Dla nas pocieszającym nadto objawem jest przywrócenie Francji roli „bankiera Europy".

Krótkie informacje gospodarcze

— Związek Izb przemysłowo - handlowych złożył w min. robót publicznych memorjał w sprawie projektu ustawy o przedsiębiorstwach autobusowych, nadesłanego Izbom do zaopinjowania.

— Bank of England otrzymał ostatnio z Argentyny wielkie sumy w złocie (1.700 tysięcy Ł.) Z tego powodu spodziewana jest w najbliższych dniach dalsza obniżka dyskonta.

— Kurs srebra w Londynie osiągnął w ub. tygodniu najniższy poziom, jaki notowano kiedykolwiek od 96 lat. Kurs obecny wynosi bowiem 21 5/16 per cassa i 21 3/8 przy dostawie terminowej.

— Rząd finlandzki uzyskał w Stanach Zjedn. pożyczkę w wysokości 2 i pół milj. dol. na 6¼ proc., zwrotną po 6 miesiącach. Nazwisko kredytora amerykańskiego utrzymywane jest w tajemnicy.

— National City Bank, będący największym bankiem w Stanach Zjednoczonych komunikuje, iż sumy, któremi dysponował 31. 12. r. ub. wynosiły 2 206 milj dolarów wobec 1 848 milj. dol. w tymże okresie roku poprzedniego.

— Bilans handlu zagranicznego Japonji za r. 1929 zamyka się saldem pasywnym — 67 milj. yen. Ogólna suma bilansu znacznie wzrosła w porównaniu z latami poprzedniemi, przyczem wartość wywozu wyniosła 2.148 milj. yen, wartość przywozu — 2.216 milj. yen.

— Zatwierdzono upadłość katańskiego „Banca Siciliana di Credito", którego pasywa osiągnęły 2,4 milj. lirów. W związku z tem aresztowano dyrektora banku Grammota.

Bułgarja jako rynek zbytu dla Polski

Statystyka obrotu handlowego Polski z Bułgarją wykazuje bardzo znaczne nadwyżki eksportu z Bułgarji do Polski nad importem Polski do Bułgarji. I tak według statystyki bułgarskiej eksport z Bułgarji do Polski w r. 1928 przedstawiał wartość 286.000.000 lewów, t. j. około 17.000.000 zł, a w pierwszych 6-ciu miesiacach r. 1929 wartość 331.000.000 lewów, t. j. przeszło 19.000.000 zł. Naodwrót eksport z Polski do Bułgarji w r. 1928 przedstawiał wartość zaledwie 30.000.000 lewów, czyli niecałych 1.600.000 zł, a w pierwszych 6-ciu miesiącach r. 1929 wartość 23.000.000 lewów, czyli około 1.350.000 zł. Z tych cyfr okazuje się jasno, że nie umieliśmy dotąd tak pokierować sprawą, byśmy za znaczny import tytoniu bułgarskiego do Polski płacili eksportem polskich wyrobów do Bułgarji.

Biorąc już w rachubę pewne trudności rzeczowe, które przeciwstawiają się tego rodzaju kompensacie we wzajemnym bilansie handlowym, nie można jednak oprzeć się wrażeniu, że jest w tem duża doza zaniedbania, względnie lekceważenia rynku bułgarskiego z naszej strony.

Jak widać z powyższych cyfr, także w pierwszych 6-ciu miesiącach r. 1929 wzrósł stosunkowo bardzo pokaźnie zarówno eksport z Bułgarji do Polski, jak i import z Polski do Bułgarji. Wszelako dynamika wzrostu eksportu z Bułgarji do Polski jest znacznie silniejsza, niż dynamika wzrostu eksportu z Polski do Bułgarji.

Że istnieje przy większej zapobiegliwości z naszej strony, mimo wspomnianych rzeczowych trudności, możność większego eksportu wyrobów przemysłowych do Bułgarji, wskazuje po części fakt, że w szczegółowej statystyce tego eksportu znajdujemy dość znaczne zróżniczkowanie gatunkowe, przyczem jednak ilości, które przypadają na poszczególne gatunki towaru, bywają często bardzo nieznaczne. W naszym eksporcie do Bułgarji za pierwsze półrocze 1929 r. największą pozycję stanowią nasiona buraczane (blisko 4.000.000 lewów), następnie metale i wyroby z metali (blisko 8.000.000 lewów), a przedewszystkiem wyroby włókiennicze (8.500 000 lewów). Wszystkie inne pozycje są stosunkowo bardzo nieznaczne, a najwyższa z nich, t. j. maszyny i instrumenty, przedstawia wartość 270.000 lewów, czyli około 17.000 zł. Wszelako w ilościach niewielkich wywieźliśmy także trochę węgla i koksu, karbidu, minium, cynkwajsu, litoponu itp. smarów mineralnych, parafiny, oraz soli, której wywóz zresztą w r. 1928 przedstawiał pozycję poważniejszą, w końcu żołądków cielęcych. W r. 1928 były czynione także nieznaczne próby w zakresie eksportu niektórych medykamentów i papieru pakunkowego. W r. 1928 nieco większą pozycję stanowiły maszyny dla przemysłu włókienniczego.

Jak już z powyższego widać, jest cały szereg artykułów polskiej produkcji przemysłowej, które są z Polski eksportowane do innych krajów, które Bułgarja sama sprowadza z innych krajów, nie produkując ich u siebie, a co do których z naszej strony nie były czynione żadne próby. Tak samo zresztą w innych artykułach, co do których były czynione takie próby, z naszej strony nie starano się następnie o rozwinięcie nawiązanych stosunków.

Przechodząc obecnie do głównych grup naszego dotychczasowego eksportu do Bułgarji, mianowicie do wyrobów włókienniczych, metali i wyrobów metalowych, a w końcu maszyn, musimy przedewszystkiem stwierdzić, że najwyższą dynamikę rozwojową wykazuje eksport wyrobów włókienniczych. Wartość tego eksportu w r. 1927 wynosiła prawie 6.000.000 lewów, w r. 1928 — 7.500.000 lewów, a w pierwszych 6-ciu miesiącach r. 1929 — 8.500.000 lewów. Na pierwszy plan wysuwają się tutaj sukna bielskie, czysto wełniane cieńsze wagi od 250—500 gr. metr., przyczem wartość eksportu w r. 1928 wynosiła 3.250.000 lewów, a następnie przędza jutowa, co do której wartość wywozu w r. 1928 wynosiła 1.500.000 lewów. Nadto wywieźliśmy za niecały 1 miljon lewów przędzy wełnianej, za 250.000 lewów sukien wełnianych grubszych, za 100.000 lewów pluszów i aksamitów, za 200.000 lewów worków jutowych, za 800.000 lewów innych materjałów jutowych. Wszystkie inne pozycje statystyczne z tej grupy są znikome i mają charakter próbek.

Grupa metali i wyrobów z metali okazuje także wzrost, acz mniejszy, w pierwszych 6-ciu miesiącach r. 1929 w porównaniu z r. 1928. Wartość wywozu bowiem za pierwsze półrocze r. 1929 wynosiła około 8.000.000 lewów, a za cały rok 1928 tylko 10.500.000 lewów. W grupie tej według statystyki szczegółowej z r. 1928 na pierwszem miejscu stoją rury żelazne i łączniki z kwotą 3.500.000 lewów, następnie blacha żelazna pocynkowana grubości do 3 mm. z wartością 2.500.000 lewów, naczynia emaljowane z wartością 2 000.000 lewów, w końcu żelazo surowe, twarde i miękkie w sztabach, prętach itd. z wartością 1.500.000 lewów. Wszystkie inne pozycje są w tej grupie znikomo małe.

O ile idzie w końcu o maszyny, to w r. 1928 wprowadziliśmy, jak już wyżej zauważyłem, tylko trochę maszyn dla przemysłu włókienniczego za 900.000 lewów, a następnie bardzo nieznaczne ilości maszyn rolniczych prostych, takich jak sieczkarnie, brony i kultywatory. W pierwszem półroczu 1929 r. pozycja maszyn spadła na 270.000 lewów.

Bułgarja cierpi obecnie na duży brak pieniędzy i kredytów, wskutek czego dostawcy zagraniczni zmuszeni są udzielać długoterminowych kredytów towarowych wekslowych, a nieraz także prolongować weksle w terminach płatności. Protesty zdarzają się jednak bardzo rzadko i naogół kupcy bułgarscy cieszą się bardzo dobrą reputacją.

W Sofji funkcjonuje Polsko-Bułgarska Izba Handlowa (Benkovski 8), która okazała się doskonałym aparatem dla informowania polskich interesentów o stosunkach bułgarskich, a także i o poszczególnych tamtejszych firmach. Kupcy bułgarscy chętnie wchodziliby w stosunki z polskiemi przedsiębiorstwami przemysłowemi, o których egzystencji jednak często nie są poinformowani. Wycieczka bułgarska na Powszechną Wystawę Krajową oraz Misji ekonomicznej polskiej do Bułgarji, urządzona niedawno przez Państwowy Instytut Eksportowy przyczyniły się w wysokim stopniu do uświadomienia bułgarskiego świata kupieckiego o siłach produkcyjnych Polski, co powinno być obecnie wyzyskane przez naszych eksporterów w postaci konkretnych transakcyj.. Dużą pomocą w tym kierunku może być niesłychanie przyjazny nastrój polityczny zarówno rządu, jak i całego społeczeństwa bułgarskiego w stosunku do Polski.

Z rynków nabiału

Sytuacja rynkowa w pierwszym tygodniu sprawozdawczym bież. roku (1. 1. — 7. 1. 1930 r.) była spokojna, jednakowoż raczej z tendencją zniżkową, która pod koniec tygodnia uwidoczniła się pozytywnie na rynku berlińskim. Wzrastająca produkcja mleka z jednej, a znaczne zmniejszenie konsumcji na wszystkich rynkach zbytu z drugiej strony, stawia w tej chwili eksporterów w ciężkie położenie, którego pierwszym skutkiem było względnie będzie obniżenie cen.

Kopenhaga po podwyższeniu notowania w dniu 29 12 1929 r., spowodowanego pewnem ożywieniem rynku angielskiego, z pewnością pójdzie w ślad innych giełd nastawionych na baissę. Wynika to już z duńskich cen eksportowych zredukowanych w dniu 3. 1. na sh 170 (sh 4.) per ctw fob. Dowodem ambarasu eksporterów jest również skłonność oddawania masła do sprzedaży komisowej.

Rynek niemiecki powrócił do swego od tygodni przestrzeganego stanowiska rezerwy. Masło, krajowe prawie wyłącznie pokrywa zapotrzebowanie skutkiem czego dowóz ogranicza się prawie wyłącznie do ilości zakontraktowanej, a importerzy niemieccy starają się nawet o częściowe anulowanie umów z zagranicznemi eksporterami. Ogólne położenie charakteryzuje dalsze obniżenie notowania berlińskiego w dniu 7. 1. które wynosi mk. 161 per 50 kg. franco stacja odbiorcza za I gatunek, mk. 146 za II gatunek, mk. 130 za III gatunek, przy bardzo spokojnej tendencji.

Rynek angielski również w dalszym ciągu osłabł. Znaczne ilości masła kolonjalnego nie znajdują normalnego zbytu w Anglji i tamtejsi importerzy przy zniżonych żądaniach ofiarują masło do Niemiec. Masło polskie obniżyło się również w cenie i uzyskuje sh 140—150 per ctw. loco Londyn.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Podatek spadkowy a przerachowanie sum posagowych.** Min skarbu okólnikiem L. D. V. 11316/7/29 wyjaśniło, że przerachowanie hipoteczne ubezpieczonych sum posagowych wedle maksymalnych norm wskazanych w § 33 p. 1 rozp. Prezydenta R. P. z 14. 5. 1924 r. odnosi się jedynie do należności hipotekowanych jako praw rzeczowych, a więc obowiązuje jedynie wówczas kiedy bądź nieruchomość, w chwili wymierzenia podatku, znajduje się już w rękach osób trzecich, bądź też, kiedy na danej hipotece, po wpisie ubezpieczającym sumę posagową, figurują na dalszych miejscach wierzyciele, zainteresowani w jak najniższem jej przerachowaniu. W innych wypadkach niema przeszkód do stosowania ogólnej (60 proc.) stopy przerachowania, chociażby nawet okazała się ona wyższą od najwyższej granicy wynikającej z postanowień § 33 rozp. waloryzacyjnego. (c)

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Czy obniżenie stopy dyskontowej w Banku Polskim?** Obiegają pogłoski, jakoby na najbliższem posiedzeniu rady Banku Polskiego miano stawić wniosek o dalsze obniżenie stopy dyskontowej, którą już raz w listopadzie ub. r. obniżono o pół procent. Wszystkie warunki przemawiają za tym wnioskiem, gdyż stan bilansu Banku Polskiego jest doskonały. Bank posiada przy kapitale zakładowym 150 miljonów zł rezerwę walutową i złotową na sumę przeszło miljarda złotych. Jak wynika z ostatnio opublikowanego sprawozdania z działalności Banku Polskiego pokrycie banknotów przekracza 60 procent. Gdyby proponowana zniżka stopy dyskontowej doszła do skutku, wówczas stopa dyskontowa wynosić będzie 8 procent, zaś lombardowa 9 procent.

(k) **O polsko - angielską konwencję węglową.** Między organizacją przemysłowców węglowych Zagłębia śląskiego i dąbrowskiego z jednej strony oraz Syndykatem Przemysłu Węglowego Anglji toczą się pertraktacje o konwencję węglową. Oczekuje się, że konwencja zostanie podpisana z końcem bieżącego miesiąca; treścią jej jest w pierwszym rzędzie rozdział rynków zbytu, przyczem Polsce miałaby przypaść dla jej ekspansji węglowej większa część Szwecji i Norwegji, Anglji zaś Danja, część Norwegji i część Szwecji. Konwencja odnosi się również do kwestji regulowania cen.

(k) **Polska płaci zagranicy haracz za przewóz towarów.** Import i eksport polski opanowany jest w dużej mierze przez obce państwa. Polska płaci zagranicy znaczny haracz za przewóz towarów zarówno kolejami jak i statkami. Samym kolejom niemieckim płacimy rocznie około 350 miljonów złotych. Haracz ten możnaby zmniejszyć, gdyby udało się skierować towary przeznaczone dla Polski nie do Hamburga, Bremy, czy Trjestu, ale do portow polskich a nadto przewozić je własnemi statkami.

(k) **Wywóz świń polskich do Austrji.** Umowa co do kontyngentu wwozowego świń polskich do Austrji wygasła z końcem ub. roku. Tymczasowe porozumienie reguluje wwóz trzody chlewnej na r. 1930 z tem zastrzeżeniem, że cyfra importowanych świń nie może być większa niż ustalono w zeszłorocznej umowie kontyngentowej. Kontyngent ten odpowiada cyfrze świń przywiezionych do Austrjiw r. 1927, choć już w r. 192 8cyfra ta doznała poważnego uszczerbku z powodu niemożliwości zbytu około 30 tys. świń na targowicach austrjackich.

(k) **Ogólno-krajowy targ rolniczo-nasienny we Lwowie.** Targi Wschodnie urządzają po raz czwarty już z rzędu, doroczny przedwiosenny ogólno krajowy targ rolniczo-nasienny, który pod patronatem specjalnie w tym celu utworzonego komitetu organizacyjnego odbędzie się w dniach 23, 24 i 25 lutego rb. w sali giełdowej Izby handlowo - przemysłowej we Lwowie.

Z WYDAWNICTW

(w) **„Przegląd Gospodarczy".** Wyszedł z druku zeszyt 1 „Przeglądu Gospodarczego" z dn. 1 stycznia rb., zawierający następującą treść: „Perspektywy noworoczne" — E. R.; „Ostatnie prace gospodarcze Ligi Narodów" — dr. T. Ł.; „Porozumienie likwidacyjne polsko - niemieckie" — Z.; „Płace i zarobki robotnicze w przemyśle polskim" — J. Bolesta; „Z położenia gospodarczego Niemiec" — dr A. Bzowiecki; „Stanowisko prawne karteli w Niemczech i Stanach Zjednoczonych A. P." — W. Ciechomski. Ponadto zeszyt zawiera działy: Rynek pieniężny, Rynki towarowe, Kronikę zagraniczną i krajową.

Bekon notowano na rynku londyńskim w dn. 7 bm. oficjalnie za cwt w szylingach: bekony duńskie nr 1 sizeable 108 do 110, nr. 2 102 — 107 nr. 3 99 — 101, — nr. 1 ciężkie 106 — 109, nr. 2 ciężkie 100 — 102 sh, szóstki nr. 1 104 — 106, szóstki nr. 2 104 — 106, polskie najchudsze 84 — 90, chude 80 — 86, prima 76 — 80, szóstki 78 do 84, rosyjskie najchudsze 78, chude 76, szóstki 72. Dowozy w tyg. poprz. do Londynu wynosiły 9.060. Ogólny dowóz w tym samym tygodniu do Londynu r. ub. wynosił 21.554 Ceny polskich bekonów w Hull wynoszą 88 — 90 Na rynku bekonów zmiany niema, polskie spadły o 2 sh w porównaniu z poprzednim tygodniem

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dom, w którym... „pokutuje"

Nocne igraszki niesfornych „duchów" — Jak je poskromnić

Piszą nam z miasta:

Mieszkam w śródmieściu. Gmach stary, może lat 40, jednak — jak mówi wojewoda w „Mazepie" — „przetrwa nas obu".

Otóż — kładę się spać między 11 a 12 godziną wieczorem, zależnie od pracy zawodowej lub zebrań, czy też innych zajęć. Zaledwie jednak zdołałem zasnąć, jak to na sprawiedliwego człowieka przystało, budzi mnie nagły łoskot... Godzina duhów, dwunasta właśnie wybiła... W mieszkaniu nademną zapalają się wszystkie światła, zaczyna się jakiś dziwny rumor... Raz zdaje ci się, że to urządzają właśnie przeprowadzkę, bo wyraźnie słyszysz przesuwanie jakgdyby ciężkich kredensów; to znowu niczem tabun koni pędzi wśród burzanów stepów ukraińskich, lub dla odmiany łoskot, jakgdyby słoń czy inny hipopotam przedzierał się przez dżungle afrykańskie...

Trwa to przez godzinę, dwie, aż pierwszy kur nie zapieje, zatem coś koło drugiej, czy pół do trzeciej. I to tak niemal codziennie. Czy to nie wyraźne orgje złośliwych „duchów?"...

Takby sądzić można. Przewracasz się na łożu iście madejowem, klniesz owe „duchy" na czem świat stoi gotów jesteś porwać za rewolwer i walić co się zmieści w sufit — ażeby uspokoić rozbrykaną czeredę — lub conajmniej — wystraszyć.

Gdy cię już tak zwana „szewska pasja" porwie, pędzisz do kuchni po długą szczotkę i walisz w sufit co się zmieści... „Duchy" te jednak — jak niektórzy twierdzą — są i głupie i uparte a przedewszystkiem złośliwe i psotne. Walenie więc w sufit nie wiele pomaga.

A teraz — jak się właściwie ma sprawa z owymi „duchami?": Wracają one zazwyczaj z teatru, z koncertu, z kawiarni, czy z innej jakiej wizyty, a w domu dopiero przez dwie okrągłe godziny, zaczynają wyprawiać swe harce. Nie mają one odrobiny litości i zrozumienia, że tuż pod nimi znajduje się sąsiad, który wypoczęty chciałby pójść do swego zajęcia; tymczasem wstaje rano jak zbity...

Oto czytelniku miły, jeśli masz podobne duchy pokutujące nad sobą, posłuchaj mej rady: Wytnij ten kawałek z gazety i poślij im do przestudjowania. Gdy to atoli nie pomoże, posłuchaj innej rady jaka mi przychodzi do głowy. Skoro takie historje będą się powtarzać, leż cierpliwie i czekaj. Gdy „duchy" się uciszą, wówczas wstań, idź z jednego pokoju do drugiego i co kwadrans wal szczotką w sufit. ile się zmieści. Wolnoć Tomku, w twoim domku! Niech „duchy" wyskakują wówczas z łóżek i zaznają. jak to jest przyjemnie, kiedy ktoś przeszkadza w czasie przeznaczonym na zasłużony spoczynek. Może, przekonawszy się „na własnej skórze" zaniechają podobnych eksperymentów, które, niestety zdarzają się w bardzo wielu kamienicach.

Najnowszy (15) numer „Wielkopolskiej Jlustracji" przynosi całe mnóstwo ciekawych artykułów i zdjęć ilustrujących wszystkie najważniejsze wypadki doby ostatniej w kraju i zagranicą. Na uwagę zasługuje bogato ilustrowany feljeton „Dokoła nominacji nowego rządu", sensacją jest artykuł

Front bolszewicki... pod Poznaniem

opowiadający o nakręcaniu nowego polskiego filmu wojenno-lotniczego „Gwiaździsta eskadra". Niezwykle zajmujące jest opowiadanie o znalezieniu swego czasu pod Obrzyckiem starożytnych monet rzymskich, arabskich itp.

Szereg barwnych artykułów o radzie, o zaorywaniu słynnej Puszty węgierskiej oraz mnóstwo rozmaitości ze świata uzupełniają bogaty numer. w którym nie brak ponadto stałych działów jak nowela, bajka mody, humor, szarady itd.

Numer ten przynosi ponadto początek niezwykle frapującej powieści sensacyjnej p. t.

„Miljonowy depozyt"

która, nie wątpimy, znajdzie uznanie najwybredniejszych czytelników.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedyńczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4.— zł. Egzemplarzy okazowych **bezpłatnie** należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Pod znakiem Gwiazdki

Wśród kolejarzy — Stow. Rodziny Policyjnej

Niezwykle uroczysty przebieg miał obchód gwiazdkowy u kolejarzy zorganizowany staraniem specjalnego komitetu przy dyrekcji P. K. P. w Poznaniu pod przewodnictwem p. Kuca i pod protektoratem honorowym pp. prezesostwa Rucińskich. Świetlica gmachu dyrekcji, pobliskie schody, galerja i przedsionki wypełnione były publicznością, a przedewszystkiem dziećmi. Nad wyraz miłe wrażenie wywarło na zebranych artystyczne udekorowanie ścian świetlicy wzorzystemi makatami i kilimami. Na tle tych dekoracyj ogólną uwagę zwracała pięknie wykonana szopka, wśród rzęsiście oświetlonych choinek; raz po raz uchylała się zasłona, by przedstawić widzom jasełkowe sceny odegrane z przejęciem przez grono małych aktorów (uczennice i uczniów III. szkoły wydziałowej). Barwne widowisko i pięknie odśpiewane kolędy, bawiły przez dłuższy czas olbrzymie audytorjum. Kostjumy wykonała sekcja pań przy Zw. Kolejowców Polskich przy czynnej współpracy p. wiceprez. Wyszyńskiej.

W serdecznych słowach przemówił w czasie uroczystości p. dyr. Kuc, a chór urzędników kolejowych „Hasło" pod batutą prof. St. Kwaśnika i orkiestra Tow. Muz. Kolejarzy pod dyrekcją p. asesora Zduna, wykonały artystycznie kolędy, zyskując burzliwe oklaski. Na zakończenie obdarzono 547 sierot po kolejarzach i około 100 wdów. Podarki były bardzo wartościowe, a złożyły się na nie: materjały na płaszcze dla cieci i dodatki, materjały na bieliznę, rzeczy wełniane i buciki. Wszystko przygotował komitet gwiazdkowy z wielką starannością, uzyskując fundusze na ten cel ze składek pracowników kolejowych, zebranych w ostatnim kwartale przy współudziale i poparciu dyrekcj Kolejowej i kolejowych zrzeszeń kulturalno-oświatowych.

Zaznaczyć należy, że uroczystości gwiazdkowe kolejarzy, odbyły się już w większych miastach naszego województwa.

* * *

Staraniem istniejącego od kilku miesięcy Stow. Rodziny Policyjnej urządzono również obchód gwiazdkowy w sali OO. Jezuitów, wypełnionej dziećmi, oraz ich rodzicami. Uroczystość zagaiła przewodnicząca p. Zemlerowa. Nastąpiło potem odegranie jasełek przez młodzież ze stowarzyszenia ministrantów przy kościele oo. Jezuitów. Zespół wywiązał się bardzo dobrze ze swego zadania, a całość urozmaiciły śpiewy kolęd. Ponadto deklamowały p. in. córeczki: poster. Gwizdka oraz grał na skrzypcach synek poster. Sliwy.

Po przedstawieniu podejmowano małe rzesze kawą i pieczywem. Obdarzono 350 dzieci urzędników policyjnych z Poznania owocami i słodyczami oraz artykułami spożywczemi. Poza tem 32 rodzinom dotkniętym w roku ubiegłym chorobą, lub też ciężkiemi przejściami ofiarowano zasiłki pieniężne. Środki na ten cel zgromadzono staraniem zarządu Stow. Rodziny Pol. Wreszcie komendant wojewódzki p. insp. Goździewski przyczynił się również do powiększenia funduszy. Pierwsza impreza młodej organizacji wykazującej dużą ruchliwość dzięki inicjatywie swej przewodniczącej udała się w całej pełni. (k)

„Komedja o prawdzie"

Dzisiejsza premjera w Teatrze Polskim

Prawda jest zawsze niebezpieczna, wiecznem i niezbędnem do współczesnego życia jest kłamstwo, należy je tylko odpowiednio przyprawić, nadać mu barwy życia, a zawsze zwycięży niepotrzebną i mogącą wywołać cały szereg zawiłych komplikacyj piękną jedynie w baśniowej swej nagości, Prawdę...

Tak twierdzi wybitnie utalentowany pisarz węgierski Kelemen w najświeższej, niegranej dotąd na żadnej ze scen w Polsce „Komedji o Prawdzie", z premjerą której występuje dziś Teatr Polski w czwartek, 9 bm. Finezyjny djalog, ciekawe komplikacje, przez jakie umiejętnie prowadzi autor swych bohaterów w ciągu trzech aktów, nareszcie nieoczekiwane i dowcipne rozwiązanie komedji, oto pierwszorzędne zalety premjery.

Wybornie nakreślone sylwetki działających osób, zwłaszcza kryształowa postać głównej bohaterki, cnotliwej i nieskazitelnej Klaryssy, uginającej się pod ciężarem najistotniejszej prawdy i wreszcie zmuszonej do kapitulacji, stanowią jedne z pierwszorzędnych zalet tej sztuki, która niebawem wejdzie na repertuar innych scen polskich.

KALENDARZYK

Czwartek. 9 stycznia 1930.

Słońce: wschód 8.01 — zachód 15.58 — długość dnia 7 godzin 57 min.

Księżyc: wschód 11.39 — zachód 1.22 — po I. kwadrze:

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Wtorek. godz. 7 rano Temperatura powietrza umiarkowana minus 2 st Cels. Pogodnie. Wiatr południowy Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa minus 3 st Cels.

Stan wody w Warcie według notowań In Spekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0.60 m.

Kal. rz.-kat.: Marcjanna — jutro Agaton P.

Kal. słow.: Władymir — jutro Dobrosław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapieżyńska, plac Sapieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13 — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 98.

Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30. dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Szambelanami Jego Świątobliwości Piusa XI** zostali mianowani ks. prob. Marceli Kowalski z Trzemeszna i ks. prob. Józef Marciniak z Czacza.

— * **Prymicje.** Wśród nowo wyświęcanych księży doczekała się i par. Archikatedralna swego prymicjanta, w osobie ks. Piotra Czajewicza. W uroczystość św Szczepana zgromadziły się organizacje i bractwa kościelne z sztandarami przed domem rodziny przy Chwaliszewie i w procesji wprowadziły prymicjanta do kościoła Najśw. Marji Panny. Ks. Czajewicz odprawił mszę św. w asyście ks. prob Kucharskiego i dwóch innych księży; kazanie stosowne do uroczystości wygłosił ks. prob. Putz. (jar)

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół" Poznań - Starołęka.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę 12 bm. o godz. 12.15 w sali p. Ratajaka. Obecność wszystkich członków konieczna.

— * **Walne zebranie gniazda Poznań I** (Śródmieście) odbyło się w środę 8 bm pod przewodnictwem drha prezesa dr Czesława Meissnera przy licznym udziale członków. Ze sprawozdań poszczególnych członków zarządu wynika, że w ciągu roku ubiegłego pracowano intensywnie i z dobremi rezultatami. Wybory uzupełniające do zarządu nie przyniosły żadnych poważniejszych zmian, wypełniając jedynie miejsca, opróżnione przez wyjazd odnośnych druhów W uznaniu zasług wręczono dyplomy jubileuszowe kilkunastu druhom, którzy w Sokole pracują 25 lat lub dłużej. — Obszerniejszy referat z zebrania tego zamieścimy w dziale tygodniowym.

— * **„Sokół" Łazarz, oddział żeński.** — Walne zebranie odbędzie się 14 bm. o godzinie 20 u druha Smoczyka przy ul. Marszałka Focha 70.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Reprezentacyjny bal kupiectwa** zorganizowanego w Związku Towarzystw Kupieckich odbędzie się w sobotę 8 lutego. Czysty zysk przeznaczony jest na fundusz Domu Kupiectwa Polskiego. Nie wątpimy, że nietylko zainteresowane koła kupiectwa, którym tradycyjny już dziś bal kupiectwa w miłej pozostaje pamięci, najliczniej zapełnią sale Belwederu.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Półroczny kurs gospodarstwa domowego** urządza się począwszy od 1 lutego rb. w Szkole Gospodarczo - Zawodowej, Poznań, św. Marcin 69. Nauka obejmuje teorję i zajęcia praktyczne, m. in.: kuchmistrzostwo, cukiernictwo, zaprawy, pranie, prasowanie, nakrycie i usługa przy stole, szycie i roboty domowe. Córki urzędników oraz funkcjonarjuszy państwowych są uprawnione do zwrotu opłat szkolnych przez urzędy. Uczennice korzystają z ulg kolejowych. Po ukończeniu kursów wydaje się świadectwo uzdolnienia a absolwentki kursów korzystają z biura pośrednictwa pracy Szkoły.

— * **Z Państwowej Szkoły Higjeny.** — Czwarty kurs dokształcenia sanitarnego dla inżynierów państwowych, samorządowych i biur instalacyjnych rozpocznie się w Państwowej Szkole Higjeny w Warszawie w dn. 15 lutego rb. i będzie trwał 4 tygodnie. Zgłoszenia na kurs przyjmuje Sekretarjat Państwowej Szkoły Higjeny (ul. Chocimska 24 w Warszawie) do dnia 1 lutego rb.

PODZIĘKOWANIA

— * **Męska Konferencja św. Wincentego a Paulo parafji farnej** składa wszystkim dobroczyńcom za ofiarowane dary serdeczne podziękowanie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **„Stella" Tow. kolonij wakacyjnych** i stacyj sanitarnych dnia 15 bm. wyśle na stację sanitarną w Kobylnicy chłopców rekonwalescentów w wieku od 8 do 14 lat. Młodsze dzieci od lat 7 i starsze do skończonych 15 lat wyjątkowo mogą być wysłane za zgodą Wydziału Opiekuńczego. Przyjmuje się dzieci nietylko z miasta Poznania, lecz z całego Województwa Poznańskiego. Pobyt dzieci w Kobylnicy potrwa sześć tygodni. Opłata dzienna za dziecko wynosi 3,25 zł; 6 do 10 chłopców zostanie przyjętych bezpłatnie. Zgłoszenia winny nastąpić najpóźniej do 14 bm. w biurze Towarzystwa przy Zielonych Ogródkach i ul. Długiej nr. 17 w czasie od godz. 9—15.

— * **Komisja Remontowa nr. II Poznań** donosi, że tak jak lat poprzednich będzie w czasie od 15 bm. do końca marca objeżdżała stada celem zorjentowania się tak co do ilości jak i jakości materjału oraz równoczesnego eliminowania niezdatnych dla wojska koni. PP. hodowców którzy życzą sobie przyjazdu komisji prosi się o nadesłanie zgłoszeń pod adresem Komisji: (Poznań - Cytadela) z podaniem, w którym czasie życzą sobie przyjazdu Komisji Remontowej jak również dokładnego i wyraźnego adresu z podaniem stacji kolejowej. Termin nadsyłania zgłoszeń do dnia 15 bm.

— * **Komenda Centrum Wyszkolenia Saperów w Modlinie** komunikuje, że p. Minister Spraw Wojskowych zatwierdził odznakę pamiątkową Szkoły Podchor Rezerwy Saperów i Sap. Kolejowych. Uroczystość wręczenia odznaki kadrze instruktorskiej i byłym absolwentom Szkoły, połaczona z uroczystością odsłonięcia tablicy pamiątkowej prymusów z lat uprzednich, odbędzie się dnia 1 lutego o godzinie 19 w Centrum Wyszkolenia Sap. w Modlinie. Komenda Centrum Wyszk. Sap. wzywa wszystkich b podchorążych saperów i sap. kol., by zgłosili swój udział w uroczystości i nadesłali zwrot kosztów odznaki (12 zł). Nieobecnym na uroczystości odznaka zostanie odesłana pocztą.

Dzisiaj w kinie

Apollo: „Ludzie bezdomni".
Aurora: „Siepacz Carski i Katorgi Sybiru".
Bajka: „Pat i Patachon — jako bohaterowie".
Casino: „Krzyk serca".
Colosseum: „Czy Edie Polo zawinił?"
Corso: „Olbrzym gór".
Edison: „Książęta na wygnaniu".
Kapitol: „Dziś tańczy Marjetta".
Metropolis: „Ulica potępionych dusz"
Odeon: „Policmajster Tagiejew".
Renaissance: „Władca stepów".
Słońce: „Miłostki aktorki".
Stylowe: „Diana".
Wilsona - Łazarz: „Metropolis".

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Filja Kasy Chorych w Głównej.** — Z początkiem roku bieżącego otworzyła Kasa Chorych miasta Poznania przy swej filji w Głównej t. zw. ośrodek zdrowia i opieki społecznej; poświęcenia tegoż dokonał ks. prob. Chilomer. Trzy hygjenistki ośrodka zdrowia mają jako główne zadanie pielęgnowanie chorych i to na wezwanie i według instrukcji lekarza. Obowiązkiem higjenistek jest także badanie warunków higjenicznych nietylko chorego, lecz również jego otoczenia i pouczanie w sposób praktyczny o głównych zasadach higjeny; z swych spostrzeżeń zdają dziennie sprawę lekarzowi kierującemu ośrodkiem zdrowia, bądź też informują lekarza leczącego.

— * **Gwiazdka w Głównej.** Tow. Pań Miłosierdzia przy wydatnej pomocy deputacji ubogich, jak niemniej miejscowego obywatelstwa, urządziło obchód gwiazdkowy i obdarzyło około 200 biednych i starców artykułami spożywczemi. Za urządzenie tej miłej uroczystości podziękował w serdecznych słowach przedstawiciel magistratu oraz proboszcz miejscowy, ks. Chilomer. Z pośród obchodów urządzonych przez miejscowe towarzystwa, w pierwszym rzędzie zaliczyć należy łamanie opłatka, urządzone przez Koło śpiew im. ks. dr. Surzyńskiego. Niemniej miłą niespodziankę stanowił wieczór gwiazdkowy w Kółku muzycznem im. Paderewskiego. Wymienić jeszcze wypada obchody gwiazdkowe, urządzone przez Tow Powstańców i Wojaków, Tow Przemysłowców, Kat. Tow. Robotników Polskich, Sokoła i inne. (jar)

— * **Młodzież szkolna obdarza biednych.** Już po raz drugi w tym roku szkolnym dzieci szkoły im. Kopernika za inicjatywą p. dyrektorki Drężepolskiej złożyły dla najbiedniejszych dzieci dary w odzieży i obuwiu. Oprócz tego darem w gotówce 61,97 zł przyczyniły się do kupna żywności na gwiazdkę dla ubogich. — Niemniej piękny przykład ofiarności i odczucia doli nieszczęśliwych dały uczennice gimnazjum i szkółki przygotowawczej S. S. Urszulanek, które w dzień imienin Matki Emanueli zamiast kwiatów złożyły dwa duże kosze bielizny, odzieży, obuwia, zabawek i łakoci na gwiazdkę dla najbiedniejszych. Matka Emanuela, która w swej pracy wychowawczej gorliwie rozbudza w sercach uczennic uczucia miłosierdzia, przeżyła chwile prawdziwej radości, odbierając dowody przejęcia się młodych dusz jej naukami. Z tych hojnych darów dostało się dużo ubogim, pomieszczonym przez Magistrat w domach dawniejszej fabryki przy ul. Urbanowskiej 1, pozostających w opiece Pań Miłosierdzia. Za przyodzianie, nakarmienie i uradowanie najuboższych składa szlachetnej młodzieży obydwu uczelni głęboką podziękę Zarząd Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na Sołaczu.

— * **Gwiazdka Sodalicji Młodzieży i Uczniów Kupieckich** odbyła się w sali sodalicyjnej przy ul. Dominikańskiej. Po popisach chórowych otworzył uroczystość prefekt Stefan Spiżewski, witając licznie przybyłych rodziców członków, gości i delegatów. Na program złożyły się kolendy T. Flasza w wykonaniu Sekcji chóru sodalicyjnego, solo skrzypcowe „Ave Maria" Gounoda w wykonaniu p. Skrawczyńskiego i deklamacja p. Biegalskiego. Po okolicznościowem przemówieniu moderatora ks. dyr. Wołkowskiego przy łamaniu się opłatkiem, dalszy program stanowiły śpiewy solowe w wykonaniu pp. Dorożały i Chruszczyńskiego, deklamacja p. Niewiady oraz popisy chóru. Następnie ks. dr. Kiciński wygłosił krótki referat o zasadach i pracy w sodalicjach. (z)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Zatrucie lizolem.** Dnia 9 bm. znaleziono w bramie przy ul. Szamarzewskiego 24 nieprzytomną Trymalską Annę, lat 23, ekspedjentkę, ostatnio zamieszk. przy ul. Szamarzewskiego 24. Wymienioną zaopiekowało się pogotowie ratunkowe, którego lekarz stwierdził objawy zatrucia lizolem. Dalsze dochodzenia w celu ustalenia przyczyny zajścia w toku. (z)

— * **Ofiara najechania.** Dnia 8 bm. na ul. Chwaliszewo najechany został przez motocykl pocztowy P Z 45 047 szeregowiec Maksymiljan Górecki z 4 plut. radjotelegraficznego, przyczem odniósł obrażenia cielesne. Góreckiego odstawiono do szpitala wojskowego. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zemsta za przegrany proces.** — W wczorajszej naszej notatce pod powyższym tytułem zaszedł błąd co do nazwiska. Napastnikiem był Andrzej Chłopkowiak (nie Chotkowiak), zamieszkały w tej samej kamienicy, co pobita p. Łuczakowa

— * **Aresztowanie demagogów.** W związku z zajściem w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w dniu 30 ub. m. gdzie podburzony przez przywódców komunistycznych tłum pobił funkcjonarjuszów P. P. Łagodę, Iwińskiego i Koralewskiego, aresztowano jako sprawców pobicia: Szymańskiego Stanisława, lat 27, zamieszkałego w Poznaniu przy ul. Kościelnej 38, Błażejewskiego Stanisława, lat 28, zam. przy ul. Marsz. Focha 144 i Chwiałkowskiego Marcina, lat 45, zamieszk. przy ul. Marsz. Focha 195. Chwiałkowski (nowo wybrany radny miasta Poznania), świadomy popełnionej zbrodni, ukrywał się przed ujęciem i dopiero w drodze do Magistratu, w chwili gdy szedł na pierwsze inauguracyjne posiedzenie Rady Miejskiej, został przez policję ujęty i osadzony w areszcie. (z)

— * **Ujęto włamywaczy.** Dzisiejszej nocy ujęto trzech włamywaczy, przyłapanych na gorącym uczynku. Są nimi: Marcysiak Ignacy, ul. Grobla 18, Kaczmarek Tadeusz, ul. Piaskowa 8 i Szubczyński Karol, bez stałego miejsca zamieszkania. Na miejscu, gdzie wymienieni się ukrywali, znaleziono 5 kluczy, 3 wytrychy i śrubociąg, które prawdopodobnie porzucili (z)

— * **Oszustwa.** P. Łukaszyk Antoni, z Jeziorek pow. Poznań doniósł policji, że trzej nieznani ludzie poszkodowali go o 1150 zł. Mianowicie zwabili go do bramy przy ul. Piekary, poczem posądzili o kradzież pieniędzy. Rewidując go, zabrali mu jego pieniądze w sposób podstępny, a zwrócili zwinięty papier. — P. Paterek Władysław, zamieszk. przy św. Wojciechu 26, doniósł policji, że jakiś Kowalski zamieszk. przy ul. Marsz. Focha 27, poszkodował go na tle mieszkaniowem o 345 złotych, oraz pobrał od niego weksle na sumę 2000 zł i maszynę do szycia (z)

— * **Kradzieże i włamania.** W Teatrze Polskim po przedstawieniu skradziono p. Koernerowi Romualdowi, Al. Marcinkowskiego 24, z kieszeni portfel zawierający 190 zł. — Do składnicy p. Nowaczyńskiego Maksymiljana przy ul. Suchej 4 a włamali się złodzieje i skradli około 300 kg. mosiądzu i wózek czterokołowy. — Wyjeżdżającej do Francji p. Michaś Marjannie skradziono torebkę ręczną zawierającą 2 paszporty polskie na wyjazd do Francji, 2 bilety kolejowe z Poznania do stacji Lille i 140 franków. Paszporty były na nazwiska Harabacz Łucja i Michaś Marja. (z)

— * **Ostrzega się przed nabyciem** maszyny do pisania marki „Smith Premier" nr. 52 340, małej budowy do używania w podróży, ponieważ pochodzi z przestępstwa. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Nie 500 a 1000 złotych nagrody** wyznaczył p. Stanisław Kubicki w Fałkowie pow. gnieźnieńskiego za odszukanie skradzionych mu koni. O kradzieży tej donosiliśmy już w numerze 8 naszego pisma z dnia 7 bm. Wiadomość tę należy jeszcze o tyle wyjaśnić, że oba skradzione konie były kasztankami, strata zaś, którą złodzieje wyrządzili, wynosi nie 5 a raczej około 9 tysięcy złotych.

— * **Kradzieże w Grodzisku.** W ostatnich dniach dokonano w Grodzisku kilku kradzieży z włamaniem. Sprawców kradzieży nie udało się jeszcze wyśledzić. — M. in. włamali się do składu p. Teofila Wierzejewskiego, zabierając różne towary, wartości około 500 zł, dalej „odwiedzili" kjosk p. Apolonji Kaczmarkowej i zabrali czekoladę, karmelki i papierosy na sumę około 150 zł. Nie oszczędzili również składu tytoniowego p. Franciszka Kurzawy, któremu skradziono tytonie, cygara, papierosy, fajki i cukierki, wartości około 500 zł. (k)

— * **Do kłótni doszło** w Szklarce w pow. kępińskim, przyczem zamieszkały tam Józef Soiński poranił ciężko kosą szwagierkę Marjannę Płonkównę, która stanęła w obronie swej siostry Anny, żony Józefa. Soiński obchodził się źle z żoną i to wywoływało interwencję jego szwagierki. Ciężko poranioną przewieziono do szpitala w Kępnie, a Soińskiego aresztowano i odstawiono do więzienia, gdyż odgrażał się, iż porani sąsiadów i żonę podobnie jak to uczynił z Płonkówną. Istnieją poszlaki, iż Soiński działał pod wpływem silnego rozstroju nerwowego. (k)

— * **Postrzelono w Gnieźnie** zamieszkałego tam Zygfryda Rybickiego w chwili, gdy usiłował przejść przez płot kolejowy. Poranionego w nogę przewieziono do szpitala Czerwonego Krzyża. Narazie nie zdołano ustalić strzelającego. Nasuwa się podejrzenie, iż Rybickiego zraniono w chwili, gdy podkradał się przez płot kolejowy do magazynów w celu kradzieży węgla. (k)

— * **Napadnięto w Sokolnikach** w pow. wrzesińskim na przystanku kolejki powiatowej 24-letniego robotnika Wacława Czerniaka. Napastnicy w liczbie 3 po przeszukaniu kieszeni zmusili Czerniaka do pójścia w stronę Sokolnik, a nie w kierunku Borzykowa, dokąd zamierzał się udać. (k)

— * **Wybuch w piekarni.** W ubiegłej nocy nastąpiła eksplozja w piecu piekarskim p. Antoniego Graja przy ul. Mieczysława 35. Piec rozwalił się z wielkim hukiem. Cała piekarnia została wypełniona kłębami kurzu i odłamkami kafli. Na szczęście nikt z ludzi nie odniósł obrażeń. Przyczyny eksplozji narazie nie ustalono. (br.)

— * **Zlikwidowanie wyrafinowanej szajki.** W okolicach Inowrocławia i Strzelna grasowała po wioskach i folwarkach przez długi czas nieuchwytna szajka złodziejska, której specjalnością były kradzieże bydła. Drogą poufną dowiedziała się policja w Gnieźnie, że jakieś skradzione bydło przechowuje się w Osińcu pod Gnieznem. Gdy w dniu 6 bm. w godzinach rannych st. przod. Pawlus udał się do zagrody Walczakowej celem przeprowadzenia indagacji, zauważył, że z zagrody usiłuje zbiedz 2 osobników w kierunku pobliskiego lasu. Puścił się więc w pogoń za nimi i ujął ich. Okazało się, że przytrzymani nazywają się Maksymiljan Bykowski i Leon Kaźmierczak z Inowrocławia. Wyrafinowana szajka zdołała w stosunkowo krótkim czasie ograbić kilku deputatników w powiatach inowrocławskim i strzelińskim. Kradzione bydło umieszczali u gospodarza Lewickiego w Turzanach, również i u Głuchowskiego, skąd je ciężarowemi samochodami transportowali do Osińca pod Gnieznem. Rabusiów odstawiono do sądu grodzkiego w Inowrocławiu. (br.)

— * **Śmierć znalazł pod lodem.** Ub. niedzieli udało się kilku chłopców na jezioro w Krokowie pod Puckiem na ślizgawkę. Słaba powłoka lodu załamała się i wszyscy chłopcy wpadli do wody. Niebawem nadeszła pomoc i wyratowano wszystkich z wyjątkiem 13-letniego gimnazjasty Leona Dawidowskiego, który dostał się pod lód i utonął. (x)

— * **Mordercę i gwałciciela ujęto.** W Łęgnowie, na terenie wolnego miasta Gdańska ujęto niejakiego Jana Czischke, który przed kilku dniami napadł 25-letnią Erykę Flink, a dopuściwszy się na dziewczynie ohydnego występku, wrzucił ją do stawu, gdzie utonęła. Zbrodniarz częściowo przyznał się do winy. (x)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Prakseda Abramowicz z d Ziętek, 54 l. Urszula Cichowiczówna, bez zawodu, 19 l. Aleksander Mueller, ślusarz kolejowy 21 l. Janina Mamotówna 3 l. 6 m 24 dni Prakseda Żelezińska z d Ratajczakówna, 23 l. Wacław Zimny, robotnik pocztowy, 34 l. Antonina Chrzanowska z d Kabacińska, wdowa, 67 l Stefan Śródka 6 lat Wincenty Śledź, robotnik, 46 l. Anna Mindykowska, bez zawodu, 70 l. Melanja Zofja Kuczyńska 25 d Jadwiga Walkowska z d Szymkowiakówna, wdowa, 74 l. Amalja Obrębska z d Kaizerówna, wdowa, 67 l. Weronika Porawska z d. Nowacka, 60 l. Bożena Marja Jaśkiewiczówna, 23 dni. Antonina Lange z d. Popiela, 35 l Eleonora Czarczyńska 5 l. 11 m. 5 d. Stanisława Wójcikówna, bona, 24 l. Marcin Banach, sztukator, 58 l. Radzisław Wojcieszak 2 l 6 m. 22 d. Teresa Michalakówna 2 l. 9 m. 5 d. Krystyna Hapke, uczennica szkolna, 16 l Elżbieta Sumińska z d. Muellerówna, 58 l. Tadeusz Szopny 3 m 3 d. Stanisława Kwiatkowska z d. Skubiszyńska, 35 l. Marja Sołowińska z d Mleczakówna, 33 l. Joanna Conrad, krawcowa, 24 lata.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **M. W.** W. Nowakowski i Synowie, Poznań ul. Przemysława 32. — Spółka Stolarska, Poznań, Stary Rynek 46. (K)

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Trubadur". W piątek „Skowronek" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Tyllia. W sobotę, 11 bm. ulubione opery „Cavalleria rusticana" i „Pajace" z pp. Bojar - Przemieniecką, Fedyczkowską, Czekotowskim, Karpackim, Majem, Perkowiczem i Raczkowskim, kapelmistrz p. Tyllia W niedzielę 12 bm. o godz. 15 po cenach zniżonych urocza baśń operowa „Jaś i Małgosia" z pp. Fontanówną i Szafrańską; po raz pierwszy operę poprowadzi p. Tyllia Wieczorem melodyjna „Łucja z Lamermooru" w doborowej obsadzie pp. Fedyczkowskiej, Drabika (po raz pierwszy) Karpackiego i Zatheya, kapelmistrz p. Leszczyński. W poniedziałek 13 bm. „Krysia Leśniczanka" z p. Fontanówną.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś premjera ostatniej nowości z repertuaru scen europejskich Wiktora Kelemena „Komedja o prawdzie", która na scenach zagranicznych zdobyła już kolosalny rozgłos a w Polsce idzie po raz pierwszy na naszej scenie. Autor w ciekawej nad wyraz formie rozwiązuje problem, że ludzie raczej wolą i wierzą w kłamstwa aniżeli w prawdę. Komedja otrzymała pierwszorzędną obsadę. Reżysersko przygotował ją p. Nowacki. Jutro w dalszym ciągu „Komedja o prawdzie". W niedzielę po południu po cenach zniżonych bajka dla dzieci „Kopciuszek", na której wszystkie bilety stale są wyprzedane.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś i dni następnych sensacyjna sztuka amerykańska znakomitej spółki autorskiej Andersona i Stallingsa p. t. „Rywale". Sztuka ta, stanowiąca największą rewelację sezonu wszystkich scen świata, cieszy się w Teatrze Nowym ogromnem powodzeniem — Treść sztuki osnuta jest na tle wielkiej wojny światowej i mimo poważnych konfliktów zawiera dużo przekomicznych sytuacyj i prostego żołnierskiego humoru. Publiczność codziennie wypełniająca salę Teatru Nowego darzy wykonawców niemilknącemi oklaskami. Reżyserja dyr. M. Rudkowskiego, dekoracje Al Kobrynia.

W niedzielę o godz. 3.30 po poł. przepiękna bajka dla dzieci p. t. „Dziecię szczęścia", która zdobyła u naszych milusińskich ogromne powodzenie.

IV. koncert symfoniczny Filharmonji Poznańskiej, odbędzie się w niedzielę, dnia 12 stycznia, w południe o godzinie 12 w Auli Uniwersytetu. Koncert ten ze względu na piękny program składający się z utworów Beethovena i Schuberta zainteresuje bywalców koncertów symfonicznych. Dyrygować będzie p. Zygmunt Latoszewski, kapelmistrz Opery poznańskiej, znany ze swego pierwszego występu z Filharmonją. Jako solistka pozyskano p. prof. Nadzieję Padlewską, znakomitą pianistkę, która odegra piękny koncert fortepianowy van Beethovena es-dur. P. Padlewska odniosła za każdorazowym występem wielkie uznanie krytyków jak i publiczności, a ostatni jej występ z Filharmonją na którym odegrała koncert Czajkowskiego wywarł olbrzymie wrażenie na słuchaczy. W programie oprócz koncertu fortepianowego znajdują się uwertura Beethovena „Coriolan" i VII. symfonja Schuberta. Programy, które nabyć będzie można w dzień koncertu w Auli zawierać będą objaśnienia do każdego utworu, redagowane przez p. Latoszewskiego co umożliwi publiczności lepszego zorjentowania się do poszczególnego utworu. Sprzedaż biletów u p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20. zw 21 038

Teatr Wielki

DZIŚ — „Trubadur", opera Verdiego
Piątek, 10. 1. „Skowronek", operetka Lehara.
Sobota, 11. 1. „Cavalleria rusticana" Mascagniego i „Pajace" Leoncavalla.
Niedziela, 12. 1. o godz 15 „Jaś i Małgosia", baśń operowa Humperdincka.
Niedziela, 12. 1. wieczorem „Łucja z Lammermooru", opera Donizettiego
Poniedziałek, 13. 1. „Krysia Leśniczanka", operetka J. Jarno
Wtorek, 14. 1. „Miłość cygańska", Lehara.
Początek o godz 8 wieczorem
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Komedja o prawdzie". (Premjera).
Piątek, 10. 1. „Komedja o prawdzie".
Sobota, 11. 1. „Komedja o prawdzie".
Niedziela, 12. 1. o godz 15 „Kopciuszek".
Niedziela, 12. 1. wieczorem „Komedja o prawdzie".
Poniedziałek, 13. 1. „Królowa Biarritz".
Początek o godz 8 wieczorem
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Rywale".
Piątek, 10. 1. „Rywale".
Sobota, 11. 1. „Rywale".
Niedziela, 12. 1. o godz. 3,30 po poł. „Dziecię szczęścia", bajka dla dzieci.
Niedziela, 12. 1. wieczorem „Rywale".
Początek o godz 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Przez szybkę

Przepych wschodni

Wiemy wszyscy, że wiele miłych w naszej kulturze rzeczy zapożyczyliśmy ze Wschodu. Zapożyczenia te jednak przerobiliśmy i ulepszyliśmy na swój zachodnio - europejski sposób. Naprzykład: Wschód słynie z wygodnych tureckich kanap, wonnych tureckich tytoni i ścigłych koni arabskich. (Są tam również piękne hurysy, azjatycka dżuma i perskie dywany, ale to nas chwilowo nie obchodzi). Po zapożyczeniu kanapy ulepszyły się na wypychane sianem materace, araby — na szkapy drożkarskie, a tytoń...

Za młodych moich studenckich lat, kiedy każdemu wolno było palić, co mu się żywnie podobało, kręciło się papierosy z siana, wyciąganego z materaców. Było to tanie i, nie powiem, żeby najgorsze. Teraz mamy monopol i obywatelowi byle czego palić nie wolno: pali się tylko wyroby monopolityczne. Chociaż ustawa tego wyraźnie nie mówi, papierosów z materaców prywatnemu człowiekowi wyrabiać nie wolno. Ustawa nie pozwala wyraźnie na uprawianie przez ludzi prywatnych roślin tytoniu, ażeby, jak twierdzą złośliwi nikt nie wiedział, jaki smak ma w paleniu prawdziwy tytoń. Według mnie powinno być wzbronione również suszenie wszelkiego siana i trzymanie koni — wtedy niktby wogóle nie wiedział, z czego papierosy są zrobione.

Jednak nie jest tak źle, jakby się napozór zdawało. Obywatel ma przecież prawo wyboru: może palić, albo nie palić: jeśli już uparł się przy paleniu, to może wybierać między papierosami gotowemi i kręconemi własnoręcznie z „tytoniu".

W obu wypadkach czeka palacza cały szereg urozmaiceń. Kupuje n. p. paczkę papierosów i znajduje w niej dwadzieścia nawpół pustych tutek, a obok szczyptę tytoniu, który się z nich wysypał. Czasami znów papierosy są tak twarde, że każdy trzeba przez pół godziny ugniatać w palcach, zanim doprowadzi się go do stanu użyteczności.

W paczkach z tytoniem kryje się też więcej niespodzianek, niż w loterji dobroczynnej. Czasem mieści się w niej żółty miękki piasek, czasem twarde badyle. W tej zasadniczej zawartości znaleźć można niespodzianki w postaci kawałków sznurka, zardzewiałych drutów i t. d.

— Co ten koń miał za apetyt! — wzdycha wtedy Januszek.

—Powiedz raczej: jak sprytnie wyzyskaliśmy nabytki wschodnie: obywatel korzysta jednocześnie z przepychu wschodnich kanap, koni i tytoniu — odpowiadam mu na to.

X. Awery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W POZNANIU POWSTAJE ODDZIAŁ POLSKIEGO TOW. LITERACKIEGO.

W życiu naukowem naszego miasta znajdzie się wkrótce nowy i poważny element. Założone swego czasu we Lwowie Polskie Towarzystwo Literackie imienia Adama Mickiewicza będzie miało swój oddział w Poznaniu. Zasłużona ta instytucja zyskała sobie chlubną kartę w badaniach nad literaturą polską; jej organ: „Pamiętnik literacki", cieszy się zdawna ustaloną opinją czasopisma pierwszorzędnego co do treści naukowej, a nie było wybitniejszej siły między polonistami, aby w „Pamiętniku" nie współpracowała. Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza było już na długo przed wojną bo w ostatniem ćwierćwieczu ubiegłego stulecia ogniskiem kultury naukowej i przyczyniało się w zakresie swej działalności niemało do tego, że Lwów zyskał sobie miano „pomnożyciela polskości".

Dziesięć lat istnienia i rozwoju Uniwersytetu Poznańskiego postawiły i naszą polonistykę na wysokim poziomie. Wykładana z trzech katedr, pomnażająca dorobek nauki polskiej „Pracami polonistycznemi uczniów Uniwersytetu Poznańskiego", które pod redakcją prof. dr. Grabowskiego wychodzą, czyni ona Poznań i na tem polu poważnym ośrodkiem kultury naukowej. Naturalnym porządkiem rzeczy powinien więc powstać i u nas oddział miejscowy Polskiego Tow. Literackiego, taki jakie istnieją już w innych środowiskach uniwersyteckich, tj. w Krakowie, Warszawie, Lublinie i Wilnie.

Otóż w piątek dnia 10 stycznia odbędzie się w Uniwersytecie (Collegium minus, I. piętro, sala nr. 20) zebranie sfer naukowych, literackich i artystycznych, na którem zawiąże się taki oddział miejscowy. Rzecz zreferują trzej przedstawiciele polonistyki na naszym Uniwersytecie: prof. Dobrzycki, Grabowski i Pollak. Poziom naszej polonistyki i zainteresowania kulturalne naszego środowiska pozwalają rokować nowej placówce pomyślny rozwój. Życzymy jej tego jak najgoręcej, witając z radością tę nową kulturalną inicjatywę.

NAUKA

Z Polskiego Tow. Chemicznego. Oddział Poznański odbędzie Walne Zgromadzenie w piątek, dnia 10 stycznia 1930 o godz. 7 wiecz. w sali chemicznej Uniw. Poznańskiego (Coll. Minus III p.) Porządek dzienny: 1. Konstanty Hrynakowski: Ważniejsze wydarzenie w świecie chemicznym w roku 1929. 2. Doc. Dr. A. Krause: O peptyzacji wyżarzonych tlenków żelazowych i tworzeniu się lusterka tlenku żelazowego. 3. Sprawozdanie sekretarza z działalności Towarzystwa w roku 1929. 4. Sprawozdanie skarbnika. 5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. 6. Wnioski Oddziału do Zarządu Głównego w sprawach podwyższenia składik i podziału członków na zwyczajnych i nadzwyczajnych. 7. Wybór Zarządu.

Z dziejów dawnej polskiej noweli. W „Sprawozdaniach z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności" znajdujemy referat utalentowanego polonisty Juljana Krzyżanowskiego, który, korzystając z bogatych zbiorów Muzeum Brytyjskiego, zbadał źródło nowel z Dekameronu, przełożonych przez pisarzy polskich w XVI i XVII w. Większość refleksów Dekameronu w naszej noweli pochodzi z podstawowych przekładów nowel Boccaccia na łacinę. Polscy tłumacze wprowadzali jeszcze wstręty od siebie. Twórców wśród nich nie było, więc recepcja Boccaccia w Polsce nie wydała dzieł wielkich. Prostą psychologję nowel włoskich zastępują oni niesmacznym często opisem zewnętrznych przejawów afektu. Krzyżanowski odkrył też na nowo znanego Porębowiczowi anonimowego autora nowel, który żył już w XVIII w. i korzystał z nowel Cencusa i innych. Byłby to pierwszy wkład nowelistyki francuskiej w naszą literaturę.

(T. Gr.)

SZKOLNICTWO

Literatura i handel. Bardzo ciekawe wypisy dla uczniów szkół handlowych wydała Książnica - Atlas. Jest to praca prof. J. Hausvatera pt. „Wypisy do nauki o handlu". Przeczyta tę książkę z ciekawością także nie-handlowiec, gdyż mieści ona nader interesujące urywki z powieści i utworów literackich, których autorzy wzięli sobie za przedmiot handel (np. Prus w „Lalce"). Dawne sklepy, współczesne domy towarowe, giełda, reklama itd. przewijaja się przed czytelnikiem barwnie i zajmująco. (nh)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Karykatury Malczewskiego. O tem, żeby zgasły niedawno mistrz Malczewski był także karykaturzystą, nie wiele wiadomo, może nawet nic. Tem ciekawsze są cztery karykatury jego ręki, które reprodukuje w ostatnich „Wierchach" J. G. Pawlikowski. W r. 1902 bawił mianowicie Malczewski w Zakopanem, w domu Pod Jedlami, jako gość J. G. Pawlikowskiego. Bywali również Stanisław Witkiewicz i Jan Stanisławski, który z domu Pod Jedlami malował widok na Tatry. Malczewski skarykaturował siebie z dwoma powyższymi towarzyszami w drodze na Koziniec, dwa razy przedstawił siebie przy stalugach malującego, również z Witkiewiczem i Stanisławskim, oraz Stanisławskiego, jak ogląda Tatry. Niezwykle ciekawe rysunki, oddane w zmniejszeniu, powinny obudzić zainteresowanie wszystkich, którzy zajmują się twórczością Malczewskiego i historją naszego malarstwa w jego przełomowym ku impresjonizmowi momencie.

Nowy dywan w kościele Marjackim. Z Krakowa piszą nam: W świątyni Marjackiej znajdował się od stu lat na stopniach wielkiego ołtarza — gdzie widnieje słynna rzeźba Stwosza — wielki dywan (35 metrów kwadratowych) wykonany przez panie krakowskie, a złożony ze 120 kwadratów. Ponieważ się zniszczył, postanowiono go odnowić, ale okazało się, że to już niemożliwe i grono pań wykonało dywan nowy, bardzo ładny, który zastąpił miejsce zniszczonego. (ok)

MUZYKA

Muzyka czeska w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Filharmonja poświęciła koncert nowszej muzyce czeskiej. Dyrygował kompozytor czeski Karol Jirak. Pod jego batutą orkiestra odegrała warjacje symfoniczne „Via Crucis" (Droga Krzyżowa) O. Ostrcila, uwerturę symfoniczną dyrygenta, karnawał ze suity „Ideały" Karela, Medytacje na tematy chorału św. Wacława Józefa Suka i poematy symfoniczne Nowaka „W Tatrach" i „Moja młodość" Foerstera. Ponadto szereg pieśni kompozytorów czeskich odśpiewała p. Marja Pixa Koncert, transmitowany przez radjo poprzedziła prelekcja p. Karola Stromengera, który mówił o muzyce czechosłowackiej. (w. mj.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Zamki trockie. Piszą nam z Wilna: W lipcu ubiegłego roku zaczęto restaurować ruiny zamków trockich. Jest ich dwa: jeden na jeziorze, drugi na lądzie. Na razie zajęto się głównie zamkiem na wyspie, aby podtrzymać ruiny i zapobiec ich dalszemu niszczeniu. Praca trwała do grudnia i przyniosła duże rezultaty, odtąd ruiny nie będą się rozsypywały w gruz. Mniej dokonano przy ruinach zamku lądowego, ale z wiosną zaczną się na nowo roboty przy obydwu zamkach Na wyspie czuwa obecnie nad konserwowanemi ruinami stały dozorca. (ow)

VARIA

Łódź i ochrona przyrody. Piszą nam z Łodzi: Wybornie udał się tydzień ochrony przyrody, zorganizowany tutaj przy wystawie „Przyroda Polski, jej piękno i ochrona". Zaczął się tydzień zasadzeniem pamiątkowego drzewka w Parku Poniatowskiego, gdzie równocześnie umieszczono karmnik dla ptaszków. Przez następne dni wygłaszano codziennie odczyty z przeźroczami, w następną niedzielę zwiedzono Polesie Konstantynowskie, gdzie ma być utworzony rezerwat przyrodniczy. (ło)

Pisma nadesłane

„Ruch Słowiański". Nr. 8-9. Treść: M. Donczew: „Literatura bułgarska za panowania cara Symeona". — F. Crnek· „Grgur z Nina". — J. Gołąbek: „Zagadnienie łączności literatur słowiańskich". — Nasza ankieta. — Sprawozdania. — Recenzje. — Kronika. — Nekrologja. — Zapiski bibljograficzne.

„Przegląd Powszechny". Tom 185. Nr. 553. Treść: Prof. F. Koneczny: „Z rzekomych syntez religijnych". — A. Waśkowski: „Jacek Malczewski". — Jalu Kurek: „Św. Joanna d'Arc śpiewa do Chrystusa". — St. Podoleński: „Psychika dzisiejszej młodzieży". — Prof. Leopold Caro: „Niebezpieczeństwo karteli międzypaństwowych dla Polski". — S. Małachowski-Łempicki: „Różokrzyżowcy polscy wieku XVIII-go" — Dusza Czara: „Michał Anioł jako poeta". — Przegląd piśmiennictwa. — Jan Urban: „Sprawy kościoła". — M. Kordel: „Z ruchu liturgicznego w Polsce". — J Dorda: „Zjawisko C. V. Ramana".

„Przeszłość". Nr. 1. Treść: P. Żurkowski: „Za kulisami wojny hiszpańsko-amerykańskiej 1898 r." — P. Ganżyński: „Najmocniejszy człowiek naszej epoki — Clemenceau". — P. Żukowski: „Co piszą o nas Niemcy". — St. Wesołek: „Pieprz i król portugalski". — A. Siemiradzki: „Położenie międzynarodowe". — „Metamorfozy moskiewskie". — „Jak nas rabowano". — Materjały dla historyka kultury naszej epoki.

PRZEORANE SZLAKI

Literatura kresowa — Trylogja pamiętnikarska — Dlaczego trzeba pisać o ziemiach ukrainnych — „Przeorane szlaki" w treści i kompozycji — Dzieje Podola za Polski i pod Moskalem — Rozkwit pracy oświatowej w r. 1917 — Epizody kroniki prywatnej i publicznej za rewolucji — Dyskusja o przeznaczeniu Polaków na Kresach — Czar Podola.

W naszej literaturze wojenno-kresowej posiadamy trzy książki niepośledniej wartości zarówno jako dokumenty historyczne, jak też pod względem sztuki pisarskiej, a mianowicie: „Pożogę" p. Kossak-Szczuckiej, „Na ostatniej placówce" p. Elżbiety Zaleskiej-Dorożyńskiej i „Burzę od Wschodu" p. Marji Kozickiej. Są to w mniejszej lub większej mierze pamiętniki chwil i zdarzeń przebytych osobiście; wszak „Pożoga" to „wspomnienia z Wołynia", „Na ostatniej placówce" to „dziennik z życia wsi podolskiej", „Burza od Wschodu", to „wspomnienia z Kijowszczyzny". Niezrównana pamiętnikarska trylogja sięgnęła tedy do wszystkich trzech prowincyj południowej Rusi dawnej Rzeczypospolitej, do Wołynia, Podola i Ukrainy, ale ogarnęła z natury rzeczy tylko taki krąg wypadków, który leżał w polu widzenia autorek, wyjątkowo jedynie poza te ramy wykraczając.

Pamiętników i wspomnień może z biegiem czasu pojawić się jeszcze większa ilość, ale obok nich pożądane są również prace innego rodzaju, a raczej rodzajów wszelkich ku tym samym tematom skierowane: studja i obrazy, opowiadania i zbiory materjałów, szkice już historyczne, a jeszcze tchnące niezamarłą rzeczywistością. Potrzeba takich prac staje się tem większa, że prąd życia współczesnego bynajmniej nie kieruje naszych myśli ku ziemiom, które zostały za wschodniemi granicami obecnej Polski — za rubieżą. A przecież u ludzi, co z tamtych kresów pochodzą lub choćby znają je tylko i rozumieją, nie wygasła pamięć, czem one były i nadzieja, że kiedyś może tam być inaczej. Rola, jaką ukrainne kresy odegrały w naszej historji, w naszej poezji i powieści — siła kulturalna, gospodarcza a gdzieniegdzie nawet liczebna osiadłego tam od wieków żywiołu — wreszcie pewien odrębny, a tak oryginalny typ Polaka i rodzaj życia polskiego tam wybujały, budzić będą zawsze zainteresowanie badaczy i czytelników.

To też z radością witać należy każdą pozycję w dorobku literatury kresowej. Ostatnio przybyła nowa a poważna w książce p. t. „Przeorane szlaki" pióra p. Marji Dunin-Kozickiej.

„Przeorane szlaki" stanowią, że użyjemy słów samej autorki, próbę panoramy. „Moment dziejowy, trwający lat kilka, ludzie żyjący dotąd; wszystkie ich przeżycia i czyny są prawdziwe, a nakształt perspektywy powietrznej historyczny dal wieków, to tu, to owdzie rzut oka wstecz dla nabrania oddechu" a dodajmy, że również rzut oka w głąb ku ideowemu podłożu, oraz wprzód ku celom i zadaniom przyszłości. Z natury rzeczy układ tak pomyślanej pracy musi być luźny, a jednolitości innej niż ta, którą daje wspólny teren — Podole — niepodobna wymagać ani oczekiwać. Jedne ustępy noszą charakter opowiadania dziejowego, inne ujętego w formę rozmów obrazu polskości kresowej w r. 1917, jeszcze inne są scenami, w których rolę bohatera odgrywa Stefan Różański, postać wypowiadająca własne poglądy autorki.

Ustępy o treści historycznej prowadzą nas przez dzieje podolskiego i bracławskiego województwa, począwszy od XVI w. aż po dni ostatnie. dzieje pełne walk i przewrotów Stąd tradycja rycerska biła tu żywszem tętnem, niż w Wielkopolsce lub na Mazowszu, zamki bywały liczniejsze i bardziej obronne i nigdy nie brakło ludzi, o których głosiła sława, że „obóz był im domem, zbroja odzieniem, koń siedzeniem, ziemia posłaniem a bitwa igraszką". Tatarzy, Kozacy, hajdamacy, Moskale — oto wrogowie, których odpierała szlachta podolska. Przychodzą kolejno lata konfederacji barskiej, rok 1831 i 1863; a jako rezultat szereg ofiar i otwarcie nowego ustępu dziejów, któremu na imię: walka z polskością na Rusi. Ale jest i opór przeciw uciskowi, są tajne stowarzyszenia i szkoły, są dzielni księża i nauczyciele wędrowni i jest tradycyjna „panienka ze dworu".

Wszystko to staje się jawne, gdy wskutek rewolucji w r. 1917 wolno jest Polakom organizować się i uczyć bez przeszkód. Wygnańcy niepewni jutra unosząc życie przed chłopstwem i bandami zbrojnemi do miast i miasteczek, biorą się do pracy oświatowej i społecznej z takim samym zapałem, z jakim ich przodkowie gromili w polu nieprzyjaciela. W sposób przedziwny powstaje dla 400 000 polskiej ludności Podola 500 szkół powszechnych i 6 gimnazjów. Podolska Macierz Szkolna w Winnicy zabiega wśród trudnych okoliczności o wszystko: o pieniądze, programy, książki, nauczycieli, a przedewszystkiem o zjednanie ludu polskiego. Wyniki są nadspodziewane, osiągnięte w pracy zaledwie na miesiące liczonej, a prowadzonej w pewności jutra i w grozie niebezpieczeństwa. Garnie się chętnie i nieraz tłumnie do oświaty chłop polski — i ten Mazur z pod Płoskirowa, co innym językiem jak polskim nie włada, i ten tak częsty niestety, co mowy ojczystej zapomniał, zachowując jedynie świadomość polskiego pochodzenia — i szlachcic zagonowy, w niektórych okolicach gęsto po futorach osiadły. Przesuwają się przed oczami sylwetki oświatowych działaczy; wielu księży z płoskirowskim proboszczem ks. Nosalewskim na czele i wielu kobiet. Bo — jak zaznacza autorka — kultura umysłowa kobiet na kresach stała zawsze wyżej, niż u mężczyzn.

Inne rozdziały przynoszą obrazy z rozgrywających się zawrotnie szybko wypadków. I tak widzimy śmierć 85-letniego ks. Romana Sanguszki, zamordowanego w Sławucie przez zdziczałe żołnierstwo, patrzymy na pogrom Pieltniczan Grocholskich, słyszymy o bohaterskiej obronie Sobańskich w Sumówce. Całe ustępy poświęcone są sprawom wojska polskiego; mamy więc opisaną szarżę pod Krechowicami, przedarcie się brygady Hallera i tragiczny epizod zdrady i rzezi w Niemirowie, gdzie rozbestwione chłopstwo pomordowało 42 ułanów.

Nie lęka się autorka poruszać kwestyj, o których wie, że są drażliwe i powodują spory zaciekłe, nawet między bliskimi. Tutaj używa z powodzeniem formy dialogu, co daje sposobność oświetlenia rozmaitych stanowisk. Takiem zagadnieniem czołowem jest przeznaczenie i rola Polaków na kresach: czy jak koloniści powinni w dniach klęski opuścić te ziemie i ustąpić w swoje etniczne granice, czy też jako synowie i obywatele Rusi powinni trwać i działać wspólnie z innymi dla dobra tamtej wspólnej ojczyzny. Zwycięża u autorki ów drugi pogląd, za którym przemawia nietylko święte i żywe uczucie, ale również głębsze i w dal zapatrzone rozumowanie, zwycięża jako program na przyszłość i wzniosłe „dziedzictwo myśli". Bo nie widzi autorka żadnych przeciwieństw narodowych między Polakiem a Rusinem, ani społecznych między panem a chłopem, którego można przecież oświecić i podnieść. Trudno wytykać autorce brytni idealizm, skoro miłość i nadzieja dodają jej skrzydeł

„Ciemny Boh po granitach srebrne szarfy snuje" tak dziś, jak za dni Marji Malczewskiego. Piękność Bohu, podolskiej rzeki, nad którą leżą Winnica i Bracław, ten odczuje, kto spojrzał na jego granity i jego malownicze brzegi i komu dane było chłonąć ów niewypowiedziany czar cichej podolskiej wsi, illo tempore, przed wojną i rewolucją. Tego czaru doznawali Zaleski Bohdan i Goszczyński. Gosławski i największy z nich Słowacki, uległ mu również Sienkiewicz. Niedarmo poeta-geograf Pol powiedział:

Jak zaległy ziemie Boże, przebież [kraje przerzuć role
Zejdź świat cały, przepłyń morze — [niema kraju nad Podole!

Świetność tradycyj, szerokie pole pracy, bujność życia i piękno przyrody — oto tajemnica przywiązania kresowców do ich kraju rodzinnego.

Dr. Tadeusz Silnicki.

Poznań.

Książki nadesłane

Jean d'Esme: „Słońce Etjopji". Warszawa 1929 Wyd M. Arcta.

Jan Rostafiński· „Autem i arabą przez Anatolję". Warszawa 1929. Wyd. M. Arcta.

Powrót Leona Daudet do Francji

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w styczniu 1930.

Po 28 miesiącach wygnania wrócił do Paryża z Brukseli p. Leon Daudet.

Z jakiego wygnania? Mało kto zapewne przypomina sobie romantyczną ucieczkę z więzienia p. Daudeta i jego dobrowolne wygnanie w Belgji. Warto sobie przeto te szczegóły przypomnieć, tem więcej, że p. Daudet odgrywa we Francji niebylejaką rolę. Jest przecież jednym z przywódców monarchizmu i wraz z p. Maurras i p. Pujo, naczelnym redaktorem „L'Action Française", tworzą naczelną trójcę monarchizmu francuskiego.

P. Leon Daudet jest synem znanego pisarza, nieżyjącego już Alfonsa Daudeta, gorącego patrjoty, którego nowele z r. 1870/71, pisane łatwą i ładną francuzczyzną, używane są nawet w Polsce przy nauce francuskiego P. Leon Daudet miał jedynego syna, Filipa, który w 17 roku życia zginął wśród niezmiernie tajemniczych i dotychczas niewyświetlonych okoliczności. Zrozpaczony ojciec, zebrawszy wszystkie możliwe dane o śmierci swego syna, wniósł skargę o jego zamordowanie przeciw policji. Stało się to w roku 1923.

Skargę oddalono. Wówczas ojciec skierował ją przeciw szoferowi, który w noc morderstwa wiózł nieszczęśliwego Filipa, a który podobno był konfidentem policji. Lecz i w tym wypadku śledztwo nie dało rezultatu. Mimo to p. Daudet atakował przez długi czas na łamach „L'Action Française" wszystkich tych, których posądzał o współudział w zamordowaniu syna. Następstwem tych ataków był szereg procesów o dyfamacje, które doprowadziły do skazania p. Daudeta na odszkodowanie i na karę więzienia.

Gdy nadszedł dzień, w którym p. Daudet miał zacząć odsiadywać karę, zasiadł on spokojnie przy swem biurku redakcyjnem i ani myślał udać się do więzienia. Wówczas ówczesny minister sprawiedliwości, p. Barthou, wydał nakaz aresztowania opornego Lecz gdy oddział policji przybył pod redakcję „L'Action Française", zastał tam już karnie uformowane szeregi „kamelotów królewskich". Dla uniknięcia przelewu krwi, zaniechano aresztowania p. Daudeta, który nazajutrz sam udał się do dyrektora więzienia dla odcierpienia kary. Niedługo jednak p. Daudet przebywał w więzieniu. Pewnej pięknej niedzieli letniej było to w roku 1927 p dyrektor więzienia otrzymał telefoniczne polecenie wypuszczenia na wolność p. Daudeta, oraz dwóch przywódców komunistycznych. Polecenie pochodziło z gabinetu samego ministra sprawiedliwości. Jednakowoż nieufny dyrektor więzienia, zastanowiwszy się chwilę, połączył się z gabinetem ministra i urzędującemu urzędnikowi oznajmił o tajemniczem poleceniu, prosząc o potwierdzenie. Wówczas ponownie otrzymał polecenie uwolnienia p. Daudeta i komunistów.

Nieszczęsny dyrektor więzienia, opierając się lekkomyślnie na telefonicznem poleceniu wykonał je i wyleciał ze służby. Okazało się bowiem, że żaden z urzędników ministerstwa takiego polecenia w imieniu ministra nie wydawał, natomiast wszczęte śledztwo wykazało. że jeden z kamelotów królewskich, dostawszy się do centrali telefonicznej ministerstwa był autorem tego mistrzowskiego kawału.

Rozpoczął się tragikomiczny pościg za uwolnionymi. Komunistów, których polecono uwolnić jedynie dla niewywołania podejrzenia, ujęto bez trudu, gdyż nie przypuszczali, że padli ofiarą podstępu. Lecz p. Daudet przepadł bez śladu. Zaalarmowano wszystkie posterunki żandarmerji, brygady policji śledczej, lotnej, komisarjaty, posterunki graniczne — bez rezultatu. Była to nielada sensacja i nawet najzagorzalsi republikanie śmiali się z zadowoleniem z kawału, jaki kameloci urządzili ministrowi sprawiedliwości.

Gdzie się podział zbieg? — nikt nie wiedział. A tymczasem artykuły p. Daudeta ani przez jeden dzień nie przestały ukazywać się w „L'Action Française".

Wreszcie jeden ze znanych reporterów „Journala", przyrzekłszy solennie dochowanie tajemnicy, zdołał dotrzeć do zbiega i rozmawiać z nim. Kameloci zawieźli go do kryjówki p. Daudeta, zawiązując mu od czasu do czasu oczy, aż go dowieźli do jakiejś ukrytej w ogrodzie plebanji wiejskiej. Tu, u ubogiego wiejskiego plebana-monarchisty ukrywał się przez jakiś czas p Daudet, dopóki, mimo baczenia straży granicznej, nie przekroczył granicy belgijskiej.

Osiadłszy w Belgji, u boku żyjących na wygnaniu książąt francuskich, wiecznych pretendentów do nieistniejącego tronu, p. Daudet pracował wytrwale, aż doczekał się po 28 miesiącach ułaskawienia, dzięki interwencji swych przeciwników politycznych, radykałów pp. Daladier, niedawnego kandydata na premjera, i Herriota, b premjera.

Na dworcu północnym oczekiwało przybycia wygnańca kilka tysięcy kamelotów. Policja nie przeszkadzała tej pokojowej manifestacji, bo w gruncie rzeczy p. Daudet wskutek tragicznej straty syna i późniejszych perypetyj prawdziwie romantycznych zyskał sobie sympatję całej niemal Francji.

A p Daudet, jakby dla podkreślenia przyczyny wszystkich swych przejść lat ostatnich udał się wprost z dworca na cmentarz, na grób swego jedynego syna, na którym złożył wszystkie otrzymane przy powitaniu kwiaty i nad którym uronił kilka ciężkich ojcowskich lez.

A. Then.

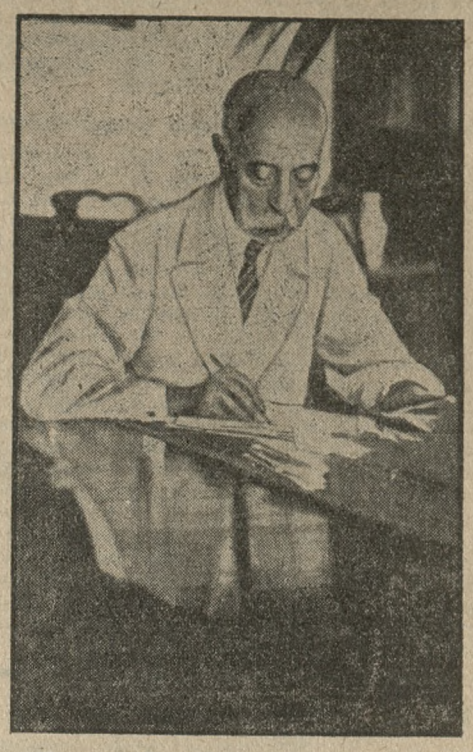

B. prezydent Grecji Konduriotis

Jak człowiek będzie wyglądał za 10000 lat?

Na podstawie badań nad człowiekiem przedhistorycznym i rozwojem obecnym ludzkości nauka może robić przypuszczenia na temat przyszłego wyglądu człowieka. I tak twierdzą uczeni antropolodzy, że w przyszłości będzie on przedewszystkiem znacznie wyższy, będzie miał znacznie większą głowę, o wysoko sklepionej czaszce, osadzonej na grubym karku, chociaż na ogół kości jego będą znacznie drobniejsze, jak u ludzi dzisiejszych. Mózg jego będzie znacznie większej objętości i dlatego sklepienie czaszki będzie wyższe, a większa ilość naczyń krwionośnych, doprowadzających krew do mózgu spowoduje, że i kark jego musi być znacznie grubszy.

Owłosienia na głowie nie będzie posiadał prawie żadnego, chociaż będzie może miał wąsy, natomiast nie będzie posiadał prawie zupełnie zębów, a w każdym razie w stanie zaniku.

Głos ludzki za lat 10 000 będzie zupełnie inny; będzie jeszcze więcej miękki, w tonacji znacznie wyższy i delikatniejszy. Najpoważniejsze jednak zmiany zajdą w budowie i masie mózgu ludzkiego. Ten bardzo ważny organ ciała ludzkiego będzie znacznie większy tak pod względem objętości, jak i wagi, i dlatego nietylko czaszka będzie wydłużona i wysoko sklepiona, ale i kości czaszki będą znacznie cieńsze, aby więcej wewnątrz mogły pomieścić. Poszczególne komórki mózgowe będą jeszcze liczniej i dokładniej ze sobą połączone i to umożliwi, że zdolności myślenia, jakie obecnie tylko genjusze mogą posiadać, będą za lat 10.000 udziałem przeciętnego człowieka.

Taki mniej więcej obraz człowieka przyszłości, mężczyzn i kobiet, malują nam uczeni dzisiejsi: robią to na podstawie badań i stale przeprowadzanych obliczeń.

Pod względem zmian w organach wewnętrznych człowieka przyszłości przypuszczają, że przedewszystkiem wszystkie wnętrzności będą znacznie mniejsze a nawet możliwe jest, że nastąpi zupełny zanik niektórych. Ponieważ pokarmy, jakie człowiek przyszłości będzie przyjmował, będą więcej strawne i we formie łatwiejszej do żucia, więc człowiek nie będzie potrzebował całego tego aparatu i w takiej wielkości, jaki obecnie posiada.

Serce człowieka przyszłości będzie posiadało tętno znacznie szybsze, silniejszem również będzie wydzielanie potu, ponieważ siły organizmu będą stale w większem napięciu, jak obecnie. Natomiast z temi zmianami należy równocześnie przewidywać także wiele zmian na gorsze.

Zęby, usta, nos, oczy, uszy i stopy, te wszystkie członki ciała ludzkiego narażone będą na o wiele poważniejsze choroby, niż u człowieka dzisiejszego i będzie on musiał dbać o nie znacznie więcej.

Uczeni badacze opierają te swoje twierdzenia na zmianach, jakie już teraz zachodzą stopniowo w rozwoju organizmu i ciała ludzkiego. Ostatnie dziesiątki lat wykazują, że na całym świecie przeciętny wzrost człowieka jest wyższy i dochodzi już obecnie do normy pięć i pół stopy, podczas gdy niedawne jeszcze lata temu ta przeciętna wysokość nie wynosiła więcej, jak pięć stóp i dwa cale. Już więc na tej tylko podstawie antropolodzy twierdzą, że wzrost człowieka przyszłości będzie przeciętnie wyższy.

Co do stopniowego zmniejszania się ust i szczęk, to doktór Arthur Keith z Londynu, przeprowadził badania na tysiącach okazów z cmentarzysk przedhistorycznych i stwierdza, że stopniowo szczęka człowieka staje się coraz więcej podobna do szczęki królika. Jako powód podaje to, że z biegiem wieków człowiek zmienia swoje pożywienie i już nawet teraz żywimy się pokarmami znacznie łatwiejszemi do żucia i przełknięcia, aniżeli miało to miejsce u ludzi dawniejszych. Wobec tego. tak szczęki jak i zęby potrzebne nam są coraz mniej silnie zbudowane. coraz drobniejsze. W przyszłości, za lat 10.000, ludzie nie będą potrzebowali zużywać ani części tej siły i tej energji do jedzenia, jak obecnie.

Inny badacz w tym kierunku, dr. Parsons z uniwersytetu londyńskiego, przeprowadził dokładne pomiarowe badania tysięcy dzieci szkolnych i stwierdził, że rysy i kształty ciała tych dzieci są znacznie szlachetniejsze i dokładniej „wykończone", jak sto lat temu Zmianę tę przypisuje doktór Parsons w znacznej mierze temu, że dzieci dzisiejsze nie muszą tak silnie żuć i nie zjadają takich twardych pokarmów, jak to było koniecznością u dzieci z przed stu laty.

Z estrady

A. Rubinstein

Zdrowy, tryskający bujnem życiem temperament, muzykalność wysokiej marki i w najlepszym smaku, wielki i jędrny ton oraz wspaniała technika są głównemi atutami w sztuce odtwórczej Rubinsteina. Swą szczerością w grze i młodzieńczym zapałem przemawia artysta ten bezpośrednio do słuchaczy, którzy mu chętnie darowują rozgalopowanego Chopina i pozbawionego intymnego czaru Debussy'ego jako, że nie leży w jego (Rubinsteina) naturze wnikanie w zwodnicze zakamarki metafizyki muzycznej. Wirtuoz ten traktuje muzykę przedewszystkiem od strony dźwiękowo-konstrukcyjnej i w tym kierunku jest mistrzem wysokiej miary. Odrzuciwszy np. wszelką (tak obfitą) programowość w ciekawej zresztą bardzo sonacie h-moll Liszta dał wykonawca świetną koncepcję czysto pianistowską i zdołał wzbudzić znaczne zainteresowanie słuchaczy do tego przeładowanego barokową retoryką dzieła.

Pełna charakterystycznych dygresyj fantastyka Liszta — muzycznie zresztą znakomicie budowana znalazła w programie pouczającą paralelę w scherzu h-moll Chopina, które również nie jest wolne od podświadomej programowości, lecz jakże dalekiej od tej „literatury", w którą wyposażył Liszt swoje dzieło. W Chopinie wyrazistość koncepcji dźwiękowej wywołuje pewien nastrój lub obrazy. Koncepcja ta pozostaje jednak w sferze czystej muzyki; Liszt natomiast zgóry ułożone obrazy stara się ilustrować muzyką i dla tego muzyka ta nie znajduje bezpośredniego dostępu do słuchacza. Jeśli Rubinstein musiał narzucić słuchaczom sonatę Liszta, to stało się to właśnie dzięki jego objektywnej, że tak powiem interpretacji.

Na wyróżnienie zasługuje wykonanie toccaty F-dur Bacha zagranej z uroczystym patosem. Nieodłączny Albenir i czarujący swym wykwintem Ravel — poza mniej udatnym Debussym uzupełnili program, przyczyniając się w większej części do szumnego powodzenia wieczoru. Bisów domagano się b. gorąco. Podkreślić należy kapitalne wykonanie na bis preludu na lewą rękę Skrjabina.

St. Wiechowicz.

SPORT

Hokej na lodzie

Rozgrywki o mistrzostwo Polski rozpoczynają się 18 lutego odbędą się według następującego rozkładu: grupa pierwsza 18 II. Kraków — Lwów II, Wilno — Warszawa (Legja); 19. II. Lwów II. — Wilno, Kraków — Warszawa II; 20. II. Kraków — Wilno, Warszawa II — Lwów II. Grupa II. 18. II. „AZS" Warszawa — Toruń, Lwów I — Poznań, 19. II. Toruń — Poznań, „AZS" — Lwów I; 20. II. „AZS" — Poznań, Lwów I — Toruń. Na odopczynek przeznaczony jest 21 luty, finały zaś odbędą się 22 i 23 lutego w ten sposób że pierwszy walczy z pierwszym, drugi z drugiem itd.

Wyjazd naszej reprezentacji nastąpi 15 stycznia, 18 i 28 bm. zostaną rozegrane mecze w Davos z reprezentacją Austrji i kanadyjczykami, 22 i 23 bm. dwa spotkania w Gstaad. Przyjazd do Chamonix nastąpi 26 bm. gdzie 27 bm. jak wiadomo rozpoczyna się turniej o mistrzostwo świata.

Delegat PZHL na zebraniu międzynarodowego związku hokejowego które odbędzie się w Chamonix wystąpi o uzyskanie mandatu na urządzenie mistrzostw świata w roku 1831 w Krynicy.

(tel. wł.) T. S.

Narciarstwo

Po pierwszych występach narciarzy, a mianowicie biegach sztafetowych oraz konkursach drużynowych skoków nie trudno zorjentować się dość dobrze we wzajemnym układzie sił. W klasie „mistrzów" — chaos. Bronisław Czech i Karol Szostak naderwali ścięgna przy skokach i na kilka tygodni przechodzą w stan spoczynku; wypadek Rozmusa okazał się smutny w skutkach i zdrowiu jego zagraża dzisiaj bardzo duże niebezpieczeństwo. Dalej cały szereg starych „wyjadaczy" narciarskich, wycofało się w tym roku z czynnego życia. Są to: Bujak Józef, Wilczyński, który po zeszłorocznym wypadku złamania nogi nie daje o sobie znaku życia, Krzeptowscy I i II, Sieczka, Motyka Stanisław. Najstalszym co do formy w biegu kombinowanym okazuje się obecnie Antoni Szostak. W biegu sztafetowym uzyskuje najlepszy czas dnia, zaś w dwóch ostatnich konkursach skoków zdobywa drugie miejsce. Z biegaczy utrzymują się w dobrej formie bracia Motykowie, Berychowie, Skupień Jan. Michalski, Rajski Zygmunt. Z nowych wyróżnili się: Koprowski Edward z Sokoła Staszel-Polankowy, Ustupski, Słowiński i Chramiec z SNPTT.

Wśród skoczków pozostali bez zmiany bracia Marusarze, z tych Stanisław jako silniejszy, Mietelski Wł., Lankosz Józef, Serafin Roman, bracia Rajscy, i Graca. — Cukier Franciszek okazuje lekki spadek formy, co prawdopodobnie jest u niego objawem przejściowym: Myszkowski z Sokoła po zeszłorocznem złamaniu nogi skacze obecnie w świetnym stylu; jako nowe i wielkie talenty ukazują się mało znani dotychczas: Marduła Fr. (Sokół) i Bogusławski (Wisła). Postęp zaznacza się tu głównie w klasie drugiej, gdzie szereg słabszych zawodników osiąga nierzadko wyniki klasy pierwszej, natomiast w czołowej nie znać wyraźniejszego postępu. Nie jest to oznaką upadku tej klasy. nie można bowiem długości skoków wyciągać w nieskończoność Ważniejszem jest dla nas aby ta właśnie klasa czołowa była najsilniejszą liczebnie, a do tego zbliżamy się w szybkiem tempie. (kor. wł.) A. K.

Różne

W drugim dniu akademickich mistrzostw świata w Davos dokończono konkurencję bobsleighową. W ogólnej punktacji zwyciężył bob niemiecki „Doneli II" w czasie 12:08.58. 2 rumuński „Adio" 12:25.50, 3. włoski „Allala" 12:33.10. 4. holenderski „Latający Holender" 12:54.52, 5. szwajcarski „Esculap" 14:00.16. (radjo)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Jadwiga K. 10 zł; — M. Br. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo, 5 zł; — Leon Tuszyński, Poznań 2 zł; — M. H. z prośbą o zdrowie dla bratanka Marjana 100 zł; — Marja Górska z podziękowaniem Najśw. Sercu Jezusowemu za otrzymaną łaskę 10 zł; — K. Remleinowa z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o błogosławieństwo i zdrowie dla rodziny 25 zł; — H. J. R. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą pomoc, 20 zł; — W. K. z prośbą o błogosławieństwo 5 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 690 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Poznański Klub Wioślarek.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 9 bm o godzinie 19 w sali hotelu Continental, św. Marcin 36.

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy.** Walne zebranie odbędzie się 10 bm. o godz 18 w jadalni Gł. Warsztatów I kl. w Poznaniu przy ul. Roboczej.

— **Kółko Szachowe Koła Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej.** Zebranie plenarne w piątek dnia 10 bm. o godz. 20 w szkole wydziałowej im Działyńskich przy ul Działyńskich. Schadzki i gry w szachy odbywają się w wtorki i piątki.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny** urządza ku uczczeniu 9 rocznicy założenia zabawę taneczną w sobotę dnia 11 bm o godzinie 20 na sali p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8.

— **Klub Mandolinistów „Sempre vivo"** przyjmuje kandydatów na członków. panie i panów grających z nut na mandolinie lub gitarze. Lekcje odbywają się regularnie w wtorki i piątki o godz 20 w lokalu p. Szydłowskiej przy Rynku Łazarskim 4 pod kierunkiem p. Mieczysława Słowka.

Człowiek, który od 1917 r. nie zmrużył oka

Mieszkańcy Budapesztu, często mogą wyczytać w codzienych pismach wychodzących w stolicy, komunikat policyjny następującej treści: „Aleksander Endrej, urzędnik prywatny, zemdlał wczoraj na ulicy. Po udzieleniu mu pierwszej pomocy, odwieziony został do domu".

Aleksandra Endreja zna całe miasto, a dziennikarze i doktorzy zużyli z jego powodu wiele już atramentu, jest on bowiem człowiekiem, który od Świąt Bożego Narodzenia w 1917 roku nie zmrużył już oka. W dzień wilji, Endrej, wówczas podporucznik piechoty na froncie włoskim, wyszedł z okopów z patrolem i wkrótce potem kula włoskiego karabinu przestrzeliła mu czaszkę. Po nader trudnym zabiegu uchirurgicznym kulę wyjęto mu z głowy i uratowano mu życie. Skutkiem jednak otrzymanego postrzału stało się niemożliwością dla Endreja zamykanie oczu. Człowiek ten nie cierpi na bezsenność, lecz jak donosi „Uj Nemzedek", nie może stanowczo usnąć. W czasie rekonwalescencji nadmierne zużycie środków nasennych o mało nie przyprawiło go o śmierć i lekarze stanowczo zabronili mu podobnych lekarstw. Postanowił wówczas stawić czoło straszliwemu, bezgranicznemu czuwaniu, żywiąc nadzieję, iż przyszłość przywróci mu powoli błogi i tak upragniony sen. Od lat dwunastu, jak już powiedzieliśmy, trwają męczarnie Endreja. Jest on wzorowym urzędnikiem w przemysłowem przedsiębiorstwie, pracuje bowiem od 7 rano do dwunastej w nocy, poświęcając jedynie kilka chwil jedzeniu. Wróciwszy późną nocą do domu, zmęczony i wyczerpany intensywną pracą, kładzie się do łóżka z książką w ręku, aby nie ulec rozpaczy, która nieraz doprowadza go do szaleństwa. Posiada jedno gorące pragnienie: aby świt nastał czemprędzej i położył kres jego męczarniom, a hałasy uliczne i praca biurowa umożliwiły mu zapomnieć o swych katuszach. Dwa lub trzy razy w miesiącu wyczerpanie ogarnia go zupełnie i wówczas mdleje, staje się nieprzytomnym przez krótkie chwile. Zdarza się to często na ulicy a wówczas kronika pism budapeszteńskich zmuszona jest ogłaszać ponownie nazwisko tej tragicznej ofiary wojny. Dyrektor zakładu dla chorób nerwowych w Budapeszcie oświadczył, iż Endrej jest pod każdym względem fenomenem. Uważa jednak, że jego choroba jest uleczalna, jeżeli nie zupełnie, to przynajmniej częściowo. Chory jednak stracił już wszelką nadzieję w lekarzy.

S. F.

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 10 stycznia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godzina **14.00** notowania giełdy pien. zbożowej i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. **14.15** komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. **16.15** słuchowisko dla dzieci i młodzieży p. t. „Myszy w ruinach" — według noweli Sieroszewskiego, — (układ i reżys. p. Wandy Trojanowskiej, art. T. N. — w wyk. harcerzy i harcerek hufca pozn.; godz. **17.25** kurs elem. języka ang. (wykł. dr. Arend, lektor U. P.); godz. **17.45** koncert gramofonowy; godz. **18.45** nadprogram; godz. **19.05** odczyt p. t. „Zabytki języka staropolskiego" (wygł. prof. Marjan Paluszkiewicz cz. I.); godz. **19.30** „Silva rerum"; godz. **19.50** odczyt p. t. „Parowóz przyszłości, — jego zastosowanie i różne środki komunikacyjne" (wygł. inż. B. Radoński); godz. **20.15** koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej); godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT i sportowe; godzina **22.15** lekcja tańców (wykł. p. Stefan Wituszkowski); godz. **22.40** muzyka taneczna z winiarni „Carlton".

Warszawa (1412 m) godz. **12.05** muzyka gramofonowa; godz. **13.10** komunikat meteorologiczny; godz. **15.00** komunikat gospodarczy; godz. **15.20** przegląd wydawnictw perjodycznych; godz. **15.45** „Kącik krótkofalowy"; godz. **16.45** muzyka gramofonowa; godz. **17.15** „Obecna polityka zbożowa" — wygł. inż. Leonard Krawulski; godz. **17.45** najnowsze szlagiery teatru „Morskie Oko" z rewji „Cała Warszawa" w wykonaniu orkiestry „M. O."; godz. **19.10** giełda rolnicza; godz. **19.25** płyty gramofonowe; godz. **20.15** koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej; po transmisji komunikaty oraz retransmisje ze stacyj zagranicznych.

Katowice (409 m) godz. **12.05** koncert gramofonowy; godz. **16.00** komunikaty; godzina **16.20** koncert gramofonowy; godz. **17.15** transmisja z Krakowa; godz. **17.45** muzyka taneczna z Warszawy; godz. **19.05** dr. Władysław Chrzanowski: „Polska na tle gospodarki światowej"; godz. **19.30** Kazimierz Rutkowski „W dolinie Łaby" — cz. I.; godz. **20.15** koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej; godz. **23.00** skrzynka pocztowa w języku francuskim.

70.000.000 franków na radjo dla wsi.

Radjofonja francuska, jak wiadomo, nie należy do broadcastingów, przodujących w radjofonji światowej. Zła organizacja i słaba moc stacyj francuskich zepchnęły radjofonję francuską na dalsze miejsce w tabeli broadcastingów europejskich. Obecnie francuska radjofonja ulegnie znacznej reorganizacji, dzięki inicjatywie premjera rządu francuskiego p. A. Tardieu. Oto rząd przeznaczył na cele reorganizacji radja na wsi 70.000.000 fr., które zużyte zostaną na stworzenie sieci radjofonicznej dla obsługi wsi. Stacje francuskie poświęcać będą sporą ilość czasu zagadnieniom ekonomicznym i gospodarczym.

Rola radja w czasie krachu nowojorskiego

Druty telegraficzne nie były w stanie podołać pracy transmitowania hiobowych wieści z giełdy nowojorskiej w czasie ostatniego krachu giełdowego, jaki miał miejsce przed paru tygodniami po tamtej stronie oceanu. Do pomocy wezwano radjo. Uruchomiono wszystkie stałe i przenośne krótkofalowe stacje nadawcze, aby do najodleglejszych zakątków St. Zjednoczonych i do reszty świata podać wieści o tem, co się dzieje na Walstreet. Doświadczenie zdobyte przy tej okazji, doprowadziło do zakładania pływających giełd na okrętach. Według doniesienia Walstreet Stock Exchhange na wielkich transoceanicznych parowcach „Berengaria" „Mauretania", „Lewiatan" i „Aquitania" będą otworzone giełdy. Kupno i sprzedaż pap. publicznych będą szyfrowane przez radjo i nadawane do N. Jorku. Dwie wielkie firmy maklerskie otrzymały już od Komitetu giełdowego koncesję na zakładanie pływających giełd na okrętach.

Tabela wygranych Loterji Państwowej

(Nieurzędowa)

(Bez gwarancji.)

W pierwszym dniu ciągnienia 3-ciej klasy 20 Polskiej Loterji Państwowej, padły wygrane następujące:

80 000 zł na nr. 199 163.

40 000 zł na nr 152 031.

10 000 zł na nr. 142 565.

5 000 zł na nr. 184 723.

Po 2 000 zł nr. 112366 182346 188597.

Po 1 000 zł nr. 103138 114314 116192 154727

Po 500 zł na nr. 59021 83030 83414 98302 148937 161581 183651 197527.

Po 400 zł na nr. 11454 14308 15255 46409 64092 87697 89881 95975 131735 136290 175752 182536 186532 192948 195516

Po 300 zł na nr 41 4685 6850 10468 12207 13444 17159 24836 26324 31449 35204 43160 48160 50619 58368 66068 69756 75766 81570 92445 93705 97472 100287 100337 105266 107312 112390 116575 118621 123976 126968 135577 143800 144689 149470 151403 152160 155797 157806 161173 163775 164243 169695 174653 177880 180992 184585 187336 191470 196130 197201 199281 200687 205340.

Po 250 zł na nr 384 1677 2121 968 4341 5858 6510 7995 9839 11230 12617 15216 16616 19013 19069 20100 21408 21748 21858 22086 22108 23151 26581 26882 27012 28180 30356 887 32042 587 992 33371 514 36785 983 37129 37854 38134 39953 40892 42394 43623 952 44038 525 892 46310 47599 50287 52211 55612 56308 730 57685 59016 59948 61058 64321 65169 309 366 66655 67157 69459 71696 73516 74197 47916 75719 76081 79051 196 553 930 81111 83177 85163 628 88019 430 80024 038 189 91037 617 969 92508 93589 94221 233 291 96215 97199 99476 100311 103013 301 104833 105558 110413 112439 114660 116467 690 117057 119847 120722 828 121562 832 122025 437 124697 125747 127054 175 592 129758 132040 768 133491 134854 139562 139910 140505 141364 143085 244 148732 150622 880 151390 151418 152776 966 153037 328 154948 155533 156283 342 156574 157437 159711 161429 162070 164872 927 165064 165494 671 166046 678 169114 846 170358 173254 174262 174662 877 176045 729 177215 459 179751 818 182214 185813 186254 913 188767 189833 190675 192636 194711 196713 198759 200426 453 201739 203306 352 645 204850.

Po 200 zł wygrały numery następujące:

155 77 318 21 424 62 530 45 76 997 1185 313 14 508 9 59 608 743 59 70 898 902 64 2015 34 187 89 213 600 720 69 801 8 917 3051 169 238 55 76 303 484 96 530 81 871 918 75 4159 313 78 96 533 56 98 648 739 78 822 94 5047 89 204 303 17 53 90 99 541 618 53 92 727 38 844 906 94 6019 466 640 57 63 731 800 940 7137 340 59 63 455 610 75 711 94 83 803 941 93 97 8004 122 56 70 260 411 693 771 969 9030 89 185 228 423 707 986 10031 151 68 292 670 11141 91 244 504 18 21 69 669 743 70 973 12188 326 44 408 47 547 97 652 758 74 897 994 13007 22 29 256 320 84 551 79 603 724 25 91 811 28 917 14149 67 77 251 465 516 46 658 717 87 15023 58 159 237 50 415 77 540 613 726 871 87 964 16021 141 69 340 439 45 513 648 79 779 818 99 928 17115 423 52 583 644 59 814 76 933 18049 121 295 416 27 42 63 588 733 997 19034 64 77 157 210 429 78 922 20041 137 288 394 441 545 87 628 976 95 21002 3 125 66 239 363 455 534 873 99 939 91 22011 13 102 55 221 95 364 460 504 78 631 64 72 79 83 745 808 32 61 949 23008 268 400 17 827 905 51 95 24147 59 201 62 500 7 35 608 15 62 810 12 24 29 46.

25068 206 78 344 72 81 535 662 812 30 74 942 26010 259 334 67 405 79 527 65 89 646 63 751 912 27030 36 69 102 40 64 87 392 426 85 542 639 97 28168 318 403 90 608 35 83 913 66 29077 91 126 387 435 507 66 645 897 966 30047 208 55 306 20 412 527 42 78 79 667 758 860 66 31012 40 115 71 361 479 513 735 841 95 32077 121 35 243 326 464 85 638 44 71 82 951 33008 160 268 391 410 509 52 619 38 47 731 44 34090 114 557 606 42 766 99 860 921 35056 81 102 81 215 393 511 638 42 91 826 40 93 954 55 36115 58 341 89 462 819 78 956 37031 102 32 79 240 396 400 15 38 684 756 842 72 98 966 38077 125 200 20 336 535 85 606 26 61 95 737 97 39062 82 199 204 88 369 667 794 40190 691 754 855 94 41314 17 465 500 7 699 826 77 953 42079 210 24 336 540 43010 15 25 170 85 259 341 474 570 657 717 850 905 44007 25 123 34 232 316 25 38 45 52 494 521 911 12 45126 203 397 98 487 543 613 58 780 916 31 46281 309 55 95 744 39 53 985 47200 19 31 320 68 70 406 761 914 65 48070 82 206 417 37 605 25 738 50 89 97 831 49015 53 66 105 286 301 49 52 452 509 842.

50034 114 25 346 483 518 27 53 99 609 15 51073 183 340 58 701 49 982 52045 83 139 60 96 348 563 855 949 89 53029 64 138 67 281 304 491 517 805 15 54072 127 42 91 227 31 42 68 380 677 852 906 98 55056 59 101 31 268 366 464 713 54 80 859 71 80 56067 105 53 85 211 26 30 32 8 97 442 70 522 37 93 614 17 58 714 802 912 25 94 97 57021 67 80 187 274 407 840 58170 86 298 306 57 453 752 873 59273 492 759 83 60039 170 204 303 414 99 524 701 42 985 86 61006 151 52 213 89 382 473 79 514 62191 337 62 887 995 63070 79 244 351 439 42 670 744 997 64002 222 37 66 95 374 473 599 898 907 59 65254 300 16 437 523 798 802 66279 84 419 26 66 686 778 904 18 67070 227 59 581 648 737 879 68117 41 220 46 72 308 10 97 451 57 65 501 3 27 59 69075 77 92 171 325 445 83 582 676 823 968 95 70313 16 407 70 607 784 994 71015 88 156 209 302 650 766 942 72019 146 67 248 60 62 364 84 465 624 28 72 737 894 73146 63 283 300 401 62 83 652 708 50 72 801 35 74011 40 46 79 156 89 349 98 490 549 65 627 737 960.

75015 48 163 271 73 605 60 89 727 877 997 76038 46 53 247 57 313 45 438 590 648 81 758 81 96 77062 64 173 207 552 91 93 624 87 830 938 40 78031 182 316 414 592 634 737 824 90 946 84 79026 50 99 249 592 630 79 97 747 60 80070 191 231 496 506 53 81112 273 96 309 614 42 704 79 80 91 871 969 82041 290 343 419 27 503 684 831 985 83043 114 40 44 61 315 27 57 544 704 29 33 844 933 72 83 84193 347 75 85 471 671 781 808 96 994 85099 436 86025 51 122 57 400 500 86 690 772 932 87021 68 180 221 43 95 302 96 452 92 544 627 44 773 984 88104 281 401 40 44 513 43 869 89074 97 227 340 86 484 502 615 25 37 766 825 932 90076 147 228 36 69 84 341 79 551 608 11 15 38 93 726 68 826 913 91014 50 64 138 241 367 459 544 621 61 98 751 92016 39 144 49 460 75 433 70 572 620 990 96 93098 131 412 544 59 633 76 759 830 45 64 94004 116 99 234 68 92 469 93 504 88 94 785 93 921 95208 26 358 507 8 663 919 96296 308 400 6 23 562 63 667 717 40 865 956 70 94 97120 329 31 80 406 17 81 536 41 663 780 852 62 929 76 98113 29 67 72 383 613 745 987 99150 77 213 304 52 76 794 805 16 55 931.

100114 21 375 419 582 630 84 712 52 841 101137 312 58 81 420 738 49 91 808 30 61 983 102074 108 258 67 448 618 77 737 50 62 99 827 56 77 82 996 103060 67 183 90 221 37 60 66 90 98 419 56 72 629 91 750 95 806 14 968 93 104105 228 354 429 56 83 98 599 640 45 774 801 967 73 105120 225 83 97 303 406 529 604 38 70 97 712 24 79 848 980 106001 11 60 129 91 216 300 9 17 468 81 506 94 751 84 811 21 59 923 69 73 86 107076 107 12 18 225 57 381 663 919 63 88 108162 289 90 330 445 50 61 88 89 648 748 90 874 909 83 109070 140 44 277 301 47 60 550 92 606 32 847 70 906 110287 337 55 423 48 69 82 528 75 90 689 873 982 99 111140 222 346 649 55 823 112181 557 631 65 816 30 907 20 113309 440 88 568 780 951 64 114014 207 307 19 90 610 23 58 740 786 910 34 36 115003 487 487 529 656 700 36 824 86 116388 487 692 97 702 33 34 840 915 17 40 117004 112 210 52 358 458 75 601 700 68 899 941 118222 97 307 75 448 56 614 716 66 813 54 119112 95 228 87 332 451 521 694 95 730 879 959 60 90 120001 46 56 115 222 366 92 600 734 860 80 920 62 121079 180 204 307 74 461 502 698 895 905 49 63 64 122137 48 274 374 97 512 632 93 123145 46 49 346 449 582 632 83 967 84 124030 42 136 84 304 18 26 92 448 97 536 74 608 9 45 60 83 703 930 77 82.

125022 48 262 337 576 637 43 57 715 42 48 92 854 935 126131 48 343 452 504 84 894 911 49 127005 18 21 156 79 83 210 478 87 514 82 711 17 40 76 78 853 128100 25 337 238 51 95 325 99 422 31 61 67 80 504 32 85 86 683 731 800 54 86 927 59 62 129047 62 102 215 30 300 75 485 98 602 58 70 839 43 952 81 130094 203 53 62 422 541 688 97 723 53 59 810 64 950 131013 57 77 224 90 303 16 637 75 711 27 92 808 44 74 132100 56 59 218 425 72 531 623 41 705 13 895 969 80 133118 46 62 303 13 71 80 450 72 563 806 25 70 73 938 48 134024 60 62 93 191 258 374 91 96 491 541 639 728 904 135017 25 82 150 294 432 85 528 643 735 136113 205 330 48 80 453 72 608 946 137021 125 371 439 52 513 87 675 751 803 51 52 941 52 80 138039 221 342 51 57 59 90 468 90 554 764 71 973 139027 134 275 437 44 527 609 712 45 140092 130 44 85 226 54 69 361 67 566 656 81 818 37 141087 166 305 75 526 44 641 73 90 714 77 850 92 979 142045 216 319 484 545 610 28 29 87 866 958 143128 70 293 390 484 636 47 73 802 30 53 923 89 144149 278 327 403 28 83 517 44 613 36 811 12 902 32 145004 37 197 206 14 28 336 86 452 531 42 722 32 835 995 146055 200 314 406 39 514 72 708 841 50 54 61 89 972 147060 163 81 247 335 412 25 38 70 546 627 758 840 913 27 47 148015 18 20 26 133 295 330 64 431 85 89 96 605 711 68 80 97 849 938 149000 121 45 86 97 338 52 520 62 676 811 22 954 89.

150083 92 106 18 70 203 97 400 44 55 86 535 69 610 734 92 843 957 72 151003 36 60 100 47 95 221 397 408 29 46 50 67 586 630 36 42 78 716 60 823 58 61 909 28 40 80 152043 46 47 92 225 317 593 698 864 99 933 70 153028 76 188 216 83 92 349 590 632 720 31 44 72 74 92 864 75 912 94 154053 75 168 250 300 88 456 517 844 72 903 4 29 93 155120 36 65 86 264 87 649 66 747 69 76 801 26 951 55 156033 100 14 265 85 91 308 54 93 538 58 652 62 71 799 824 50 86 959 157096 176 227 53 75 86 336 77 547 53 634 736 846 971 77 88 158306 51 62 63 475 99 526 66 615 68 741 839 59 972 94 159005 183 252 329 590 702 60 84 160106 14 92 97 98 270 74 373 403 91 546 68 626 65 758 73 869 78 900 95 161042 50 158 61 214 33 73 88 412 38 528 32 81 92 728 44 96 828 931 58 85 162025 148 64 202 20 41 69 339 538 84 619 44 707 26 49 890 933 86 163035 202 62 63 89 309 40 43 44 88 465 76 94 97 511 45 691 776 862 924 69 164027 347 349 462 65 561 669 759 838 57 940 56 165078 111 228 54 303 23 35 77 430 45 47 538 71 77 768 87 89 99 860 63 908 11 76 166166 250 75 334 61 65 73 77 442 56 580 744 807 167011 149 370 477 523 79 626 43 78 783 917 168001 3 76 145 57 253 320 21 97 460 547 629 39 735 70 71 948 169052 126 84 244 59 72 86 438 55 562 90 96 623 702 6 93 851 60 69 960 170345 430 35 90 528 63 74 679 726 846 906 15 25 171025 124 247 319 447 92 654 86 89 702 48 68 938 98 172111 48 232 383 436 53 68 542 666 713 70 858 910 39 173031 77 134 202 24 367 83 97 404 515 174035 63 102 61 273 381 436 540 44 605 29 79 702 8 813 43 99.

175059 388 478 521 608 807 75 93 176025 99 199 268 326 68 446 84 506 42 89 610 49 844 82 906 31 52 177034 35 80 109 16 88 221 45 51 323 49 537 53 90 613 732 73 828 85 940 178064 150 73 81 92 225 471 622 47 768 179163 80 296 431 35 74 79 590 81 769 72 807 979 90 180052 92 97 132 35 74 224 327 70 83 476 529 76 934 82 181013 140 80 87 216 67 89 98 309 522 92 611 33 69 98 918 39 56 66 182005 12 21 33 44 222 374 540 646 50 74 720 37 51 830 913 183012 38 203 48 71 333 62 453 590 91 99 627 33 83 701 14 59 66 854 59 61 68 76 930 63 81 184018 85 110 26 299 318 44 402 64 79 85 657 87 816 18 47 72 909 69 76 185066 119 49 87 285 300 40 46 506 26 28 75 602 51 80 773 816 86 963 186056 86 94 157 94 391 423 506 12 631 35 738 98 821 83 991 187025 85 89 99 201 48 81 487 430 41 78 95 506 26 57 71 99 674 716 38 54 874 938 49 69 77 87 188057 71 137 59 76 265 312 446 537 638 61 756 62 853 933 68 189028 61 88 122 28 91 245 74 92 97 358 414 28 73 708 57 812 40 914 67 68 82 190008 25 314 38 46 60 94 581 679 746 58 83 853 84 905 18 24 191022 63 167 209 34 87 330 487 516 90 683 718 42 69 84 88 811 43 87 192015 62 150 287 435 529 81 87 92 606 9 17 39 40 65 806 62 969 193041 304 30 434 516 627 789 870 93 194043 125 285 308 80 85 422 45 70 86 572 685 92 727 54 61 848 914 78 195155 223 66 238 540 56 629 56 704 68 821 43 196008 24 60 230 93 304 10 433 91 96 500 617 97 59 637 835 39 42 49 58 922 39 197025 61 85 90 197 369 508 77 94 626 42 50 804 8 93 916 60 75 198001 34 92 142 452 67 560 866 989 199031 36 123 259 96 306 67 81 483 606 30 857.

200244 79 335 90 428 94 503 74 662 979 201220 36 37 69 580 668 829 053 202315 83 464 571 90 639 717 24 802 63 71 914 203054 268 308 57 409 15 24 63 541 604 88 717 914 62 204083 384 53 94 647 745 75 839 61 969 205004 56 94 162 66 91 209 78 89 572 701 43 860 206075 101 96 404 65 552 63 65 603 798 820 915 57 60 71 207100 35 43 305 19 420 555 608 92 709 57 82 976 208048 218 313 24 28 46 423 577 758 918 83 209083 148 309 22 47 485 516 28 64 678 991.

KRONIKA FILMOWA

Najbliższe premjery kin: „Apollo i „Metropolis". P. T. Publiczności donosimy, że najbliższemi premjerami, które wyświetlane zostaną w najpoważniejszych kinach poznańskich **„Apollo" i „Metropolis"**, będą: arcydzieła filmowe p. t. **„Pod pręgierzem hańby"**, (pierwotny tytuł „Przebudzenie"), obraz, który spowodował interwencję placówki dyplomatycznej jednego z państw ościennych. Jest to film — jakiego już dawno nie było, a w roli głównej ukaże się artystka, która zdobyła sobie nazwę **„Wcielenie najsłodszej kobiecości" Vilma Banky.** W drugim filmie ukaże się dawno nie widziany na ekranach w Polsce a cieszący się powszechną sympatją trytsta — **Douglas Fairbanks,** niezapomniany bohater **„Złodzieja z Bagdadu" i „Miasta Cudów".** Wielki ten artysta przypomni się tysiącom wielbicieli swego talentu w filmie p. t. **„Żelazna maska"**, o którym można powiedzieć jednem słowem, „że jest to film, jaki można oglądać raz na kilka lat". Bliższe szczegóły oraz terminy powyższych premjer ogłosimy wkrótce. Pw 8541-2,125

TELEGRAM

o

POLI NEGRI

Jak się dowiadujemy z prasy paryskiej, w wielkiem muzeum Paryża **„Musée Grevin"**, znanem z swego głośnego zbioru figur woskowych, odtwarzających największe współczesne znakomitości świata, ustawiono obecnie figurę naszej rodaczki-genialnej artystki

POLI NEGRI

Figurę tę ustawiono „na wieczną rzeczy pamiątkę" z okazji ostatniej kreacji tej artystki, mianowicie: roli LU — w arcyfilmie, wyświetlanym w kinie

„METROPOLIS"

p. t.

„Ulica Potępionych Dusz"

Tabliczka na figurze tej opiewa, iż

POLA NEGRI

jest największa artystką filmową pierwszej ćwierci XX. stulecia.

Seanse filmu „Ulica potępionych dusz" o godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej wiecz. Pw 2,66

Orzeźwiająca 90% woda kolońska niezbędna na balu, w podróży i po zawodach sportowych.

Tw 770

Dnia 9 stycznia 1930 roku, o godzinie 6,15 rano, zmarł w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz najlepszy, najtroskliwszy ojciec, teść, dziadek, brat i zięć, ś. p.

Jan Przybylski

w 60 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 13 b. m. o godz. 9,30 rano, z domu żałoby, do kościoła św. Klemensa w Mogilnie.

dw 3833

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Chabsko, Lwów, Pleszew, Król.-Huta, Szydłowo, Lysinin.

---

†

Dnia 7 stycznia, zmarł po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ś. p.

Marcin Banach

przeżywszy lat 58.

W smutku pogrążona

zw 21154

żona.

Pogrzeb odbędzie się w piątek 10, o godz. 2,30 po poł., z domu żałoby, Wierzbięcice 46, na cmentarz św. Małgorzaty.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego nigdy niezapomnianego tatusia, ś. p.

Józefa Chyłkowskiego

odbędzie się

msza św.

w sobotę, dnia 11 b. m. o godzinie 10 w kościele garnizonowym.

dw 3822

Córki.

Dnia 7 stycznia 1930 r. zmarła nagle, namaszczona Olejami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana matka, babcia, siostra i ciocia, ś. p. Pw 8475-2,60

z Nowackich

Wiktorja Porawska

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 10 b. m. o godz. 3-ciej po poł. z kostnicy w Górczynie. Msza św. za spokój duszy Zmarłej odbędzie się nazajutrz o godz. 7-mej w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążona

Poznań, Piekary 10. **rodzina.**

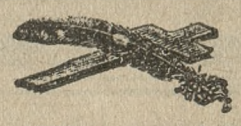

Dnia 8 stycznia 1930 r. zasnęła w Panu, o godzinie 1 w południe, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza siostra, ś. p.

Jadwiga Dybicka

przeżywszy lat 63. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 12 b. m. o godz. 3 po poł. z domu żałoby Wały Wazów 3a na cmentarz świętomarciński przy ul. Bukowskiej.

W głębokim smutku pogrążona

rodzina.

Msza św. żałobna w poniedziałek, 13 b. m. o godz. 9 w kościele parafjalnym św. Wojciecha. zw 21158

Dnia 8 stycznia 1930 r., o godzinie 3 rano, zmarła po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 62 roku życia, moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka i teściowa, ś. p. zw 21150

Anna Nandzikowa

z domu **Szmytkowska.**

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 11 b. m., o godz. 10, z kościoła w Budzyniu. Powózki oczekiwać będą w sobotę, 11 b. m., o godz. 9,17 rano na stacji w Budzyniu.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z dziećmi.

Dziewoklucz, dnia 8 stycznia 1930 r.

Wielebnemu Duchowieństwu, Szanownym Lokatorom, Towarzystwu Robotników, Towarzystwu Sokół oraz wszystkim Krewnym, Znajomym i Przyjaciołom za okazane nam współczucie, nadesłane wieńce i oddanie ostatniej przysługi drogiej nam zmarłej Matce, ś. p. Pw 8554-2,127

Franciszce Grosmanowej

składamy na tej drodze z głębi serca płynące

Bóg zapłać!

W imieniu całej rodziny

Tadeusz Grosman.

Oborniki — Poznań, dnia 9 stycznia 1930 r.

---

†

Dnia 8 stycznia 1930 r., spodobało się Panu Bogu zabrać do grona Swych aniołków w krótkim czasie naszą drugą, najukochańszą córeczkę

Terenię

w 3 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 11 bm., o godz. 3 po poł. z domu żałoby ul. Sew. Mielzyńskiego 22.

W ciężkim smutku pogrążeni

Antoniowie Michalakowie z rodziną.

Zakład Pogrzeb. St. Jaskiewicz.

dw 3824

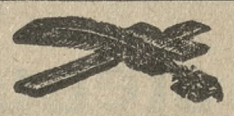

Dnia 8 stycznia 1930 r., o godz. 9 wieczorem zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, w 77 roku życia, mój ukochany mąż, nasz najukochańszy ojciec i dziadek, ś. p.

Jan Cofta

Wyprowadzenie drogich zwłok z domu żałoby przy Alejach Marcinkowskiego 3a przed kościół św. Małgorzaty nastąpi w niedzielę, dnia 12 b. m. o godz. 2-giej po południu. dw 3830

Nabożeństwo żałobne i pogrzeb nazajutrz o godz. 10-tej przed południem z kościoła parafjalnego w Mieścisku, o czem donosi wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym

w imieniu strapionej rodziny

syn Stanisław Cofta.

Poznań, Mieścisko, Inowrocław, Mała Topola, Warszawa.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjał" Poznań, Towarowa 25, tel. 31-80.

---

†

W dniu 7 stycznia 1930 r., zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najdroższa matka, babcia i teściowa, ś. p. zw 21155

Elżbieta Sumińska

z domu **Mylerówna**

przeżywszy lat 58. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 11 stycznia 1930 r., o godz. 3 po południu, z kostnicy cmentarza św. Trójcy w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z rodziną.

Dnia 11. b. m., o godz. 8 rano odbędzie się w kościele O.O. Salezjanów przy ul. Masztalarskiej

żałobna msza św.

za duszę naszej kochanej matki ś. p. **z Malczewskich Stanisławy Tuliszkowej**

Zaś w drugą bolesną rocznicę śmierci naszego drogiego ojca, ś. p.

Sylwestra Tuliszki

odprawione zostanie

nabożeństwo żałobne

za spokój dusz obu rodziców dnia 14. b. m., o godz. 7 rano w kościele OO. Franciszkanów. O czem zawiadamiają Wszystkich Krewnych i Znajomych stroskane

zw 21151/2 **dzieci.**

Poznań, w styczniu 1930.

Poszukuję natychmiast starszej doświadczonej

nauczycielki-wychowawczyni

z językiem polskim i niemieckim, grającej na fortepianie (o ile możliwie emerytowanej nauczycielki) dla trojga dzieci d 6 do 10 lat. Oferty z podaniem wymagań uprasza

„Bazar", M. Piątek, Gdynia.

zw 21168

Maskowe kostjumy

jedwabne, oryginalne modele nowe, na Sylwestra wyróżnione I nagrodą, wypożycza „JANINA", Górna Wilda 13.

zw 21182

5-pokojowe

komfortowe

mieszkanie

przy placu Wolności do **wydzierżawienia** za zwrotem kosztów renowacji. Zgłoszenia Kurjer pod **zw 2117**

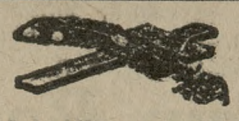

Dnia 30 grudnia 1929 r., zmarł tragiczną śmiercią, mój ukochany syn, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Kazimierz Schulz

przeżywszy lat 28. Pogrzeb odbędzie się dnia 10. 1. 1930, o godz. 3,45, z kostnicy parafji Bożego Ciała w Dębcu.

Strapieni

zw 21 163 **matka i rodzina.**

Wróciłem

Dr. Józef Śniegowski

Specjalista chorób skórnych i moczopłciowych.

Przyjmuję prywatnych od 10—12 i 5—6,30. kasowych od 12—1 i 3—4,30.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 7, I. p.

Pw 8477-2,65 *Telefon 53-35.*

Pamiętaj że

jest wedle zdania znakomitych lekarzy najlepszem dotychczas znanem nacieraniem przeciw nerwobolom, reumatyzmowi, gośćcowi i t. p. dolegliwościom. Jedna próba wystarczy, aby się przekonać o wartości tego środka.

ICHTIOMENTOL

jest wszędzie do nabycia.

Główny skład wysyłkowy na Polskę i Gdańsk:

tylko **Ichtiomentol** Laboratorjum chem. aptekarza

Mra. Szymona Edelmana we Lwowie, Teatyńska 16.

Pw 7715-72,101

Egzaminowana wyższa nauczycielka udziela

lekcyj

języka polskiego, w szczególności: stylistyki, gramatyki historji i literatury. Lekcje odbywać się mogą osobno lub w kółkach. Zgłoszenia codziennie między godziną 10 a 12 lub 19 a 20 — **plac Bernardyński 2, II piętro lewo.**

zw 21 032/3

ZAKŁAD FRYZJERSKI

w Gnieźnie zaraz tanio na sprzedaż. Zgłoszenia **Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 7.**

nw 7609

Stenotypistka

biegła w stenografji polsko - niemieckiej i pisaniu na maszynie, **zaraz potrzebna.** Tylko rutynowane siły mogą się zgłosić z podaniem warunków do Biura Ogłoszeń „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 2,130. Pw 8553-2,130

Kamienica

z rocznym dochodem z dzierżawy 56 tys., **zamienię na majątek ziemski** z ewtl. dopłatą. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 21 157

Poszukuje się celem kupna

5-ton. wozu przyczepnego

do samochodu ciężarowego, z dobrą oponą gumową

Cegielnia Parowa Kowalew, powiat Pleszew.

nw 7599

Poszukuję małego

składu kolonjalnego

z małem mieszkaniem lub choćby z pokojem w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański **zw 21140**

Ogólny podziw

wzbudza nasza Sprzedaż pozostałości sezonowych.

Kilka przykładów

Płaszcze damskie	zł. 250-	190-	140-	105-	68-	25.00
Suknie wełniane	zł. 140-	100-	76-	48-	35-	20.00
Suknie jedwabne	zł. 225-	180-	140-	95-	62-	34.00
Kapelusze damskie	zł. 21-	19	17-	14-	12-	9.00
Płaszcze męskie	zł. 180-	140-	110	85-	58-	32.00
Palta męskie	zł. 200-	175-	145-	110-	79-	48.00
Ubrania męskie	zł. 200-	160-	120-	90-	65-	46.00
Ubrania smokingowe	zł. 250-	220-	185-	140-	115-	89.00

Galanterję damską i męską polecamy po niebywale niskich cenach!

Sprzedaż Materjałów z metra i wysortowane resztki bardzo tanio!

F. Lisiecki Dom Konfekcyjny

POZNAŃ — Stary Rynek S.P. AKC. 98—100.

Selekcyjnie hodowane **Nasiona** warzyw i kwiatów

Róże, drzewka i krzewy

owocowe i ozdobne. (Cenniki na żądanie).

Teodor Pieniężny, Zakład ogrodniczy

dw 8829 **Pobiedziska (Wlkp.) Telefon nr. 4.**

Przedstawiciela

z branży wódczano-spożywczej dzielnego na miasto Poznań **poszukuje** się zaraz na stałą pensję i prowizję. Oferty z odpisami świadectw i referencjami do Kurjera Poznańskiego pod **zw 21141**

Urzędnik bankowy - kasjer

9-letnią praktyką bankową, pierwszorzędne świadectwa i referencje, **poszukuje posady.** Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 21 026

INSTYTUCJA BANKOWA

przyjmie zaraz rutynowaną

STENOTYPISTKĘ

na przeciąg 5—6 tygodni. Znajomość stenografji polskiej i niemieckiej konieczna. Zgłoszenia z podaniem referencji do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **nw 6461**

Wolontarjusza lub ucznia

z ukończoną szkołą handlową **przyjmiemy do naszej hurtowni.** Oferty piśmienne uprasza **Składnica Wyrobów Stalowych** — towarów blaszanych oraz drob. żelaznych, Poznań, Stary Rynek 38/39, I. Pw 8550-2,126

Gospodyni

rutynowanej poszukuje Szpital Psychjatryczny „Kochanówka" (700 stołowników, 4 stoły). — Oferty tylko pisemne z załączeniem świadectw i referencji przesyłać: **Dyrekcja Szpitala Kochanówka, poczta Łódź, skrzynka pocztowa.** np 6564

Poszukujemy biegłej

stenotypistki

Warunek: Dokładna znajomość języka polskiego i niemieckiego oraz stenografji w obu językach. Zgłoszenia osobiste z przedłożeniem świadectw i curriculum vitae. Godz. 11—13.

„SIEMENS" Sp. z o. p., POZNAŃ, Fredry 12.

Pw 8464 2.38

Biegłej

stenotypistki

stenografującej i piszącej szybko po polsku i niemiecku, **poszukuje** zaraz poważne przedsiębiorstwo w Wojew. Poznańskiem. Wykwalifikowane siły zechcą złożyć oferty po polsku i niemiecku z dołączeniem odpisów świadectw i podaniem referencji do **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11 pod **nr. 2,9** Pw 8488-2,9

Na wszelkie przybory malarskie poszukuję dzielnych

zastępców-podróżujących

zaprowadzonych u malarzy, lakierników i t. p. na wysoką prowizję, ewentl. na stałą pensję, za złożeniem kaucji do **1 000,— zł.** Reflektanci, znający język polski i niemiecki, zechcą oferty łask skierować pod „A. B. 1000" do Biura Ogłoszeń **„PAR", Bydgoszcz, Dworcowa 72.** Pw 8551-63,17

Willę lub domek z ogrodem, albo też mniejsze gospodarstwo z dobrym domem mieszkalnym (resztówkę) **w Poznaniu lub okolicy.** w pobliżu stacji kolejowej jak Swarzędz, Starołęka, Luboń, Puszczykowo, Junikowo, Główna, Czerwonak i t. p. **kupię za gotówkę.** Spieszne zgłoszenia z podaniem ceny i opisu szczegółowego do Kurjera Pozn. pod **zw 21112/13**

Sprzedaż przedsiębiorstwa

Dom ze składem żelaza sztabowego, towarów żelaznych, sprzętów domowych i kuchennych oraz materjałów budowlanych, do tego 9½ morgi ziemi i masywna stodoła, w zachodniej Polsce przy śląskiej granicy, z powodu wyprowadzki, na sprzedaż. Skład 78 kw. m., 4 duże składnice, zajazd, duże podwórze, ogród owocowy i warzywny. Skład węgli i przedsiębiorstwo spedycyjne może być dołączone. W miejscu znajduje się wielka cukrownia, cegielnia parowa, młyn parowy, tartak parowy. Dom bez długu i bez lokatorów. Oferty upraszam pod zw 21159 do Kurjera.

UCHWAŁA. Na wniosek kupca **Józefa Rakowskiego w Poznaniu,** ul. Nowa 7/8, **udziela się odroczenia wypłat,** na przeciąg 3 miesięcy i to od dnia 2 stycznia 1930, do dnia 2 kwietnia 1930. Nadzorcą sądowym mianuje się adwokata Krotoskiego w Poznaniu, Fredry 3. Poznań, dnia 2 stycznia 1930 r. **Sąd Grodzki IIa.** nw 6368

Na wniosek **Antoniego Werwickiego w Poznaniu,** Stary Rynek 71/72, **udziela się** tejże firmie **odroczenia wypłat,** na przeciąg 3 miesięcy i to od 3 stycznia 1930 do 3 kwietnia 1930. Nadzorcą sądowym mianuje się adwokata Fitznera z Poznania, ul. Nowa. Poznań, dnia 3 stycznia 1930. nw 6367

Sąd Grodzki 2a.

S. N. 1/30.

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE

Co do majątku kupca **Stanisława Kujaczyńskiego z Leszna,** ul. Kościańska (Woj. Poznańskie), **wdraża się** z dniem dzisiejszym t. j. z dniem 2 stycznia 1930 r., o godz. 9 przed południ., **postępowanie upadłościowe.** Zarządcą masy upadłościowej mianuje się em. sekr. sąd. Benedykta Michałka z Leszna, ul. Kościańska. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 17 lutego 1930 r. nw 6365

Termin do pierwszego zebrania wyznacza się w niżej wymienionym sądzie na dzień **3 lutego 1930 r., o godzinie 10 przed południ.** — zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności termin na **dzień 28 lutego 1930, o godzinie 10 przed poł.**

Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu.

Leszno, dnia 2 stycznia 1930 r.

Sąd Grodzki.

Hipoteka

(list hipoteczny) 1300 mórg majątku ziemskiego, 89000 zł oparta na podst. franka szwajcarskiego, płatna 9 3 r. **tanio do nabycia.** Refl. mogą się zgłosić pod **zw 21133** do eksp. Kurjera Poznańskiego.

Tow. Ubezpieczeń

poszukuje

wykwalifikowanej osoby

do manipulacji korespondencji w jęz. polskim i niemieckim. Oferty z podaniem warunków, referencyj do Kurjera pod **zw 21160**

Mleka

6 litrów dziennie, regularnie z dostawą do Poznania **na sprzedaż.** Zgłoszenia do Kurjera pod **zw 21156**

Źle oddziaływa

na serce i system nerwowy kofeina, którą zawiera kawa ziarnista. Niepotrzebnie narażacie się na te niebezpieczeństwa. Istnieje wszak kawa Hag, prawdziwa kawa ziarnista bez kofeiny. Nie rezygnujecie z niczego, pijąc tę nieszkodliwą kawę Hag. Znakomity smak i dobre oddziaływanie na zdrowie!

Tw 934

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość położona **w Miejskiej Górce** i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Miejskiej Górce — miasto, wykaz 223 — składająca się z łąki i podwórza z zabudowaniem — wielkość 0.13.72 ha wartość użytkowa 564,— mk.; wykaz 337 — składająca się z podwórza — wielkość 0.02.27 ha i 0.04.33 ha, na imię **Józefa Baumelera,** zostanie **dnia 25 lutego 1930, o godzinie 9 rano** wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój 9

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20. 6. 1929 r. nw 6369

Rawicz, dnia 20 grudnia 1929 r.

Sąd Grodzki.

OGŁOSZENIE

Wydział Powiatowy w Obornikach sprzeda na pniu **obumarłe drzewa owocowe z dróg państwowych,** wojewódzkich i powiatowych drogą przetargu publicznego, w dniu 23 stycznia 1930 r., o godz. 10, w lokalu hotelu p. Narożyńskiego.

Warunki sprzedaży i wymiary drzew podane zostaną do wiadomości w dniu przetargu. nw 6364

Sprzedaż nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą

Oborniki, dnia 2 stycznia 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Zarząd Kasy Emerytalnej ogłasza niniejszem

WYNIK KONKURSU

na projekt domów robotniczych przy ul. Rolnej — Łanowej w Poznaniu.

Sąd konkursowy przyznał dnia 2 stycznia 1930 r., wyznaczone nagrody następującym projektom:

Pierwszą nagrodę w wysokości 3 500,— zł, projektowi „zielony krzyż", autorzy: architekci Stanisław Kirkin i Jerzy Tuszowski z Poznania. dw 3829

Drugą nagrodę w wysokości 2 500,— zł, projektowi „czerwone koło", autorzy: Eugenjusz i Zygmunt Piotrowscy z Warszawy.

Trzecią nagrodę w wysokości 1 500,— zł, projektowi „S 2", autorzy: inż. architekci Stanisław Odyniec - Dobrowolski oraz Stanisław Marzyński z Warszawy.

Ponadto postanowiono zakupić projekt „Cel" — autorzy: inż. architekci Jerzy Gelbard, Roman Sigalin, Grzegorz Sigalin i Witold Woyniewicz z Warszawy oraz projekt „Praca" autorzy: architekci Jerzy Tuszowski i Stanisław Kirkin z Poznania.

Nienagrodzone projekty uprasza się odbierać w biurze **Zarządu Kasy Emerytalnej w Poznaniu,** ulica Wierzbięcice 6, do dnia 16 stycznia 1930 r.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 60 groszy**

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Na balu

ozdobą i urokiem pięknej pani to ładny pierścień, kolczyki, naszyjnik, zegarek ręczny. W cenie od 10 do 100 zł poleca Chwilkowski, Poznań, św. Marcin 40. zdw 88 757

Meble - antyki

szafy do książek, kanapy, fotele, krzesła, stoły, lustra, komody etc. w mahoniu i bronzie korzystnie na sprzedaż. Magazyn mebli, ul. Strzelecka 30, w podwórzu. zdw 88 892

Opony

węże 880 × 120 mało używane — sprzedam. Degórski, bud. karoseryj Dąbrowskiego 88. zdw 88 900

Fortepian

krótki dobrze utrzymany tanio sprzedam. Szamarzewskiego 1, II. lewo. zdw 88 903

Młyn

parowy przy wpłacie 40—50 000 zł na sprzedaż. Przemiał 150 ctr. Zamiana na gospodarstwo lub kamienicę nie wykluczone. A. Śiot, Chełmża (Pom.) Pw 8543 63.13

Samochód

6 osobowy „Fiat" 505 w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Plac Wolności 16. zdw 88 858

Pokój

2—3 paniom. Wierzbięcice 17, III. front. lewo. zdw 88 863

PROSZEK

do szorowania

Od lat 30 do nabycia w każdym sklepie odnośnej branży. Pw 6 945-46.193

Dom

dobrze rentujący się w dobrym stanie w śródm. Poznania zaraz na sprzedaż. Reflektanci zechcą zgłosić się piśmiennie do Kurjera Poznańskiego pod zdw 86881

Gospodarstwo

25 mórg, miasto, gimnazjum, wyższe szkoły, budynki dobre, inwentarze kompletne, cena 19,000 zł. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 88 220

Skład

galanterji, pow. miasto, dobre położenie, do tego dwa pokoje, kuchnia, za 3 500 zł z towarem odstąpię. Śpieszne zgłoszenia Organizacja, Poznań, Górna Wilda 16. zdw 88 667

Brylant 1/50 karat

czysty, piękny kamień za 1 650 zł do sprzedaży tylko o godz. 10—2. Ul. Słowackiego 41, II., prawo. zdw 88 665

Meble

najtaniej za gotówkę, na raty poleca Kalkus, Wrocławska 19. zdw 87 245

Majątek

300 mórg ziemi buraczanej, budynki dobre, dom 10 pokoi, inwentarze kompletne (Pomorze), cena 160.000, wpłaty 30.000. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 88 221

Magazyn

stroju położony przy ruchliwej ulicy sprzedam. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 323

Trykotaże miarowe

eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, pullowery, swetry ubranka, kostjumy sportowe, szale, kombinacje, pantalony wykonuje „Tricot". Rom. Szymańskiego 10. III. nar. placu Świętokrzyskiego. Pw 8 208-57.248

Piece

żelazne używane sprzeda Sobecki, Pocztowa 29. zdw 88 676

Posiadłość

w mieście fabrycznem blisko Poznania, z dobrze zaprowadzonem śrutownikiem motorowem, dom mieszkalny, ogród owocowy i szopy zaraz wprost od właściciela na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 679

Biurko

debowe nowe oraz gablotka oszklona 80×56, tanio na sprzedaż. Stolarnia, Różana 4. zdw 88 682

Bufet

czarny, debowy 390 zł, salonowe lustro 125 zł, lampa gazowa na sprzedaż. Górna Wilda 31, I., prawo. zdw 88 689

Skład

rzeźnicki na prowincji skład papieru w którym się mieścił 25 lat skład rzeźnicki wraz z ubikacjami warsztatowemi oddam dobremu fachowcowi położenie pierwszorzędne za cenę odstępną Adres wskaże Kurjer zdw 88 693

Eleganckie

kostjumy maskowe (I. nagroda) na sprzedaż. Nowa 1, II., lewo. zdw 88 699

Skład

kolonjalny z mieszkaniem sprzedam. Gen. Kosińskiego 25. zdw 88 701

Pianino

zagraniczne (Irmler) jak nowe sprzedam. Matejki 7, I. piętro, prawo. zdw 88 709

Szczenięta

rasowe wilczki sprzedam Sołacz, Sołacka 4. zdw 88 025

4 składy

fryzjerskie, 3 składy kolonjalne, 2—3 000 złotych miesięcznie dochodu sprzeda Strasburger, Gdańsk, Stadtgraben 13. zdw 88 113

Nr.

na dorożkę samochodową, stała koncesja, na sprzedaż. Kościelna 59. zdw 88 210

Kuny żywe

(kamionki) na sprzedaż. Jagsz, Aleje Marcinkowskiego 21. zdw 88 391

Młyn parowy

na Pomorzu o przemiale 160 ctr. pędzony własnym torfem, przy tem 80 mórg roli, łąki i wodą, dom mieszkalny 7 pokoi, budynki masywne do stacji 3 km, bezkonkurencyjny sprzedam okazyjnie za 130 000 zł, wpłaty 80 - 100 tys. zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 513

Dom

masyw. 2 morgi ogrodu, kuźnia urządzenie ślusarskie, cena 10 000 zł, wpłaty 3 000 zł Sprzeda Centrala, św. Marcin 78. zdw 88 735

Na karnawał

czapki wszelkiego rodzaju, chorągiewki, parasolki wyrabiam masowo i mam stale na składzie Jóźwiak, Jeżycka 16. zdw 88 737

Harmonja

silny ton z nożną klawiatura 1.100 zł. Gościniak, Śródka, Warownia Reformatów. zdw 88 742

Plac budowl. Gdynia

przy głównej ulicy 1.600 m² — sprzedam bardzo korzystnie byle zaraz. Oferty pod „Gdynia" do „Par", Toruń, Szeroka 46. Pw 8473-64.6

Koło

szczęścia sprzedam. Oferty Kurjer zdw 88 717

Złota

papierośnica nie noszona, piękny okaz, sprzedam okazyjnie za połowę ceny 800 zł aby zaraz. Oferty Kurjer zdw 88 255

Ogniotrwałą

szafę i motocykl nowoczesny sprzedam tanio. Skarbowa 20, skład. zdw 88 433

Nowa

debowa sypialnia do sprzedania. Rybaki 28, Jarmużek. zdw 88 404

Wilk

wielk. ca. 70 cm., nr. marki Kępno 78, zaginął w pociągu pospiesznym na odcinku Poznań — Kępno dnia 2. 1. 30., godz. 1—4 rano. Znalazca zechce oddać za wynagrodzeniem — Antoniemu Scheffsowi, Kępno. dw 3802

Okulary

oraz wszelkiego rodzaju szkła sprzedaje najtaniej A. Matysiak św. Marcin 9/10, obok kościoła. zdw 86 646

Oberżę

z salką i 16 mórg ziemi sprzedam korzystnie inwalidzie posiadającemu koncesję. Oferty do „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 53.43. Pw 8 468-53.43

Śrótownik

z magnetem Stieblera walce 350 m m. Śrótownik z kamienia sztucznego 1 100 m/m na silnym postumencie. Maszyna parowa jednocylindrowa fabr. Raupacha 150 PS bardzo tanio do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański dw 3 823

Warsztat

mechaniczno - ślusarski na zapęd kompletnie urządzony z maszynami korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 88 750

Suknia

balowa bardzo elegancka tanio na sprzedaż. Fr. Ratajczaka 33, II., lewo. zdw 88 755

Łoju

technicznego kilka centnarów tanio sprzedam. Oferty do Kurjera zdw 88 756

Dla kupca kawalera

dobre warunki etablowania. — Skład kolonjalny z towarem lub bez i pokojem, później większe mieszkanie tanio sprzedam, szybko zdecydowanemu. Adres Kurjer zdw 84 995

Meble

na dogodnych warunkach spłaty poleca Pluciński, Wodna 7. zdw 87 409

Meble

używane na sprzedaż. św. Józefa 5, III piętro, na lewo. zdw 87 782

Pianino

krzyżowe, dobrze utrzymane (orzechowe) do sprzedania. Cena 1.800 zł. Adres Kurjer zdw 87 790

Piesek

rasowy maleńki rehpinscher. — Wierzbięcice 33 II., lewo. zdw 88 489

Skrzynie

różnych rozmiarów polecam tanio. Oferty Kurjer zdw 88 759

Willę

w mieście pow. sprzedam za gotówkę lub wydzierżawię za czynszem zgóry śliczny ogród, pracownię. Oferty do Kurjera zdw 88 771

Autodorożkę

ze stałą koncesją i zegarem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 88 779

Dom

nowy 5 ubikacyj, ogród, wolne mieszkanie, 11 500, wpłaty 8 000 przy Poznaniu. Tomczak, św. Marcin 55, II. piętro. zdw 88 780

Futro

damskie, nowe tanio sprzeda Wrocławska 1, IV. zdw 8288

Zegar

stojący Beckera z obudowaniem sprzedam. Górna Wilda 45 parter, prawo. zdw 88 554

Piekarnia

trzy pokoje, kuchnia przy Poznaniu, z powodu choroby na sprzedaż, objęcie 7 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 566

Okazja

jadalnię dębową i męski pokój bardzo solidna praca, krótki czas używane, poleca W. Kaliski, ul. 27 Grudnia 14. zdw 88 568

Pierwszorzędny

bufet restauracyjny z 3-ma kurkami do piwa bufet do zakasek z oszkleniem 60 foteli, rozmaite kanapy, gabinety, stoły palmy, fortepian Bechstein, oraz nowa kasa „National" na sprzedaż Oferty pod zdw 88 571 do eksp Kurjera.

Restaurację

i kawiarnię sprzedam. Kompl. urządzenie, mieszkanie, dobre położenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 88 575

Suknię

elegancką, nową, balową, sprzedam. Rynek Łazarski 4, parter, prawo. zdw 88 576

Sprzedam

fabrykę płotów drucianych, dobrze prosperująca, bogatej okolicy, miasto powiatowe. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 618

Okazyjnie

sprzedam budynek piętrowy 300 kwm., nadający się na śpichrze, składnice, drzewo budowlane, cement, wapno, węgiel. Przy budynku plac 2 000 kwm. w środku miasta sprzedam na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 619

Piec

łazienkowy, gazowy, w dobrym stanie, tanio na sprzedaż Warsztat instalatorski, Chwaliszewo 24. zdw 88 622

Dobra egzystencja! Skład towarów kolonjalnych

i wyrobów tytoniowych w Poznaniu przy głównej i bardzo ożywionej ulicy, od dawna dobrze zaprowadzony, z kompletnem urządzeniem z towarem lub bez, z przyległem małem pokojem oraz piwnica, do nabycia Lokal w dobrej okolicy handlowej nadaje się na każdą inną branżę Kubacki, ul Półwiejska 15 zdw 88 627

Dorożka samochodowa

z koncesją na sprzedaż. Mylna 40, garaże Jakubowskiego. zdw 88 595

Samochód

Landolet taksówka z koncesją tanio do nabycia Oferty Kurjer zdw 88 458

Sprzedam

spiesznie skład rzeźnicki w Gdyni z całkowitem urządzeniem na zapęd elektr. oraz mieszkanie 2 pokoje i kuchnia. Zgłoszenia pod zdw 88 614 do Kurjera Poznańskiego.

Dwie parcele

18 mórg, stodołą, maszynerją, 20 mórg bez budynków, drenowane, w najlepszej kulturze, wszystko obsiane do sprzedania. Zgłoszenia Jan Przychodzki, Kórnik. zdw 88 459

Wózek

dziecięcy „Brennabor" w dobrym stanie zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Frankowski, Bosa 35a. zdw 88 618-9

Używane

meble tanio. Kozłowski, Szewska 15. zdw 88 719-20

Wózek

sportowo - pudłowy z budką sprzedam. Grzybowska, Kopernika 2 zdw 88 818-9

Parcela

budowlana za wpłatą 400 złotych do sprzedania. Białkowski, Wronicka 18. rw 8 293-4

Na raty!

Za gotówkę taniej meble suche w centralnie ogrzewanych magazynach Stanikowskiego, ulica Woźna 12 (Butelska) zdw 87 032/3

Sypialnię dębową

z prawdziwem marmurem i kryształowemi lustrami oraz skromny bufet z powodu przeprowadzki tanio sprzedam. Kaminek ul. Główna 116 rw 8 292

Sprzedam

kanapę, fotele, stół. Witkowska, Śniadeckich 4. rw 8 291

Dom

bez lub z interesem bez długu, 20 ubikacyj na najruchliwszej ulicy miasta Ostrowa zaraz na sprzedaż. Informacyi udzieli Fr. Mroczek, Poznań, Wjazdowa 8. zdw 88 643

Sklep

kolonjalny z mieszkaniem blisko Starego Rynku sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 88 788

Kolonjalka

zaprowadzona od wielu lat z towarem, maglem, mieszkaniem 9 500 komorne 70 zł miesięcznie, objęcie zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 88 793

Dzierżawa

500 mórg i 300 mórg sprzedam, ziemia pszenno-buraczana, powiat Tczew wpłata 100 tysięcy. Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17. zdw 88 801

Kamienicę

4 piętrową Łazarz koło parku Wilsona sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 828

Parcele
w Poznaniu, Focha róg Palacza po 17 złotych metr kwadratowy za gotówkę sprzedam. Biuro Handlowe Boltar, Skarbowa 17. zdw 88 802

Frak
dwa ubrania marynarkowe sprzedam. Św. Wojciech 30. III., prawo, od 12—2 i 4—7. zdw 88 805

Dzierżawa
2.500 mórg buraczanej roli wprost od właściciela korzystnie 12 lat objekt pierwszorzędny, pospiech konieczny. Wojczyński, Bydgoszcz, Gdańska 85. zdw 86 020

Kossaka
Juljusza sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 88 886

Chłodnicę
samochodową sprzedam. J. Degórski, bud. karoseryj. Dąbrowskiego 88. zdw 88 882

2 wózki ręczne
nowe 2-kołowe mocne sprzedam tanio. J. Degórski, bud. karoseryj. Dąbrowskiego 88. zdw 88 885

Oświetlenie
samochodowe kompletne, elektr. magnet Bossa, karburator sprzedam. J. Degórski, bud. karoseryj Dąbrowskiego 88. zdw 88 887

Kawiarnia i cukiernia
bez konkurencji, w mieście powiatowem z kompletnem urządzeniem składowem i pracownią, istniejąca od 25 lat, do sprzedania. Egzystencja zapewniona. — Zgłoszenia pod zdw 88 896

Dom
2 pokoje, kuchnia, masywny, ogród 800 kw. m za 10 500, wpłaty 6 000. Roman Tomczak, św. Marcin 55, II. piętro. zdw 88 781

Mleczarnię
parową dobrze zaprowadzoną powiatowe miasto wraz śpichrzem, stajnią, rolą, ogrodem sprzedam Zgłoszenia Kurjer zdw 88 785

Skład
Stary Rynek wskaże „Informator", Ratajczaka 15. zdw 88 822

3
pokojowe mieszkanie z meblami sprzedam zaraz. Ul. Marsz. Focha 146, III. ptr. zdw 88 832

Pianino
bardzo dobre sprzedam. Półwiejska 11, podwórze lewo, III. prawo. zdw 88 833

Rower
Brennabor męski mało używany sprzedam, cena 250 zł. Adres Kurjer zdw 88 835

Dom
piętrowy, nowy, masyw, skład 3 ubikacje wolne, z ogrodem przy Poznaniu, cena 23 000, wpłaty 12 tys. Bartkowiak, Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. Poznań. zdw 88 839

Koncesję
stałą z dorożką samochodową lub bez sprzedam. Marsz. Focha 29, I. prawo. zdw 88 866

Kilimy
artystyczne poleca pracownia — Kalksteinowej, Wierzbięcice 13. zdw 88 868

Futro
damskie okazyjnie 120 złotych. Wierzbięcice 13, parter. zdw 88 869

Motor
elektryczny 20 konny Bergmanna 440 volt w dobrym stanie sprzedam. Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 9. nw 7607

Za 1.300 zł
(cena zakupu) towaru krótkiego kciówki sprzedam za 1.000 zł. „Bazar", Drawsko, stacja Drawski młyn. zdw 88 870

Sprzedam
z powodu choroby stary zaprowadzony skład kolonjalny wraz z mieszkaniem w centrum miasta Śrem. Oferty Kurjer zdw 88 872

5 KUPNA

Pianino
używane kupię za gotówkę. Oferty z podaniem ceny koloru, długości i fabrykatu proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 627

Amerykanin
posiadający znaczną gotówkę kupi w Polsce zachodn fabrykę jak: cegielnię, tartak młyn garbarnię, chemikalje, maszyn itp albo też majątek ziemski choćby zaniedbany ostatecznie kilka kamienic w Poznaniu lub Bydgoszczy i wille celem lokaty kapitału. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 655

Jezioro
lub wody rybne kupię za gotówkę. Tylko zgłoszenia z podaniem ceny miejscowości i opisu będą uwzględnione. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.14. Pw 8428-53.14

Kupię
willę-dom z mieszkaniem, bez pośredników. Dokładne oferty Kurjer zdw 88 061

Przedsiębiorstwo
dobrze prosperujące kupię wzgl. przystąpię jako czynny wspólnik. Do dyspozycji 40 tys. zł. Propozycje skierować pod zdw 88 483 do Kurjera

Domek
lub willę kupię. Górczyn lub Dębiec. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 87 579

Gospodarstwa
i kamienice poszukuję dla dobrych reflektantów. „Piast", św. Marcin 47. zdw 88 224

Kupię
sklep kolonjalny z maglem, mieszkaniem, najchętniej Poznań. Płacę gotówką. Oferty Kurjer zdw 88 235

Wulkanizacja
Kupię całkowite urządzenie wulkanizacyjne na wszystkie rozmiary opon samochodowych oraz do dętek, nowoczeszniejsze nowe lub używane. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 505

Salonik
używany i szafę do książek wraz z biurkiem kupię. Oferty do Kurjera zdw 86 664

Motocykl
w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 592

Domek
z ogrodem, kilka mórg gruntu blisko Poznania kupię. Oferty z ceną Kurjer zdw 88 641

Samochód
kryty 4—6 osobowy kupię zaraz. Proszę oferty Kurjer z podaniem marki, ilości cylindrów, roku budowy i ilości jechanych klm. pod zdw 88 615

Kupię
małą ręczną wiertarkę, piłkę metalową oraz imadełko. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 88 687

Kupię
większą parcelę pod budowę w mieście. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 88 711

Dom
lub willę kupię niedaleko Poznania. Oferty cena Kurjer zdw 88 746

Dom
w większem mieście z wolnym składem i mieszkaniem kupię. — Oferty Kurjer rw 8247

Składu
tańszego na obuwie poszukuje. Oferty Kurjer zdw 88 890

Kupię
skład próżny w Poznaniu przy ulicy św. Marcina lub w pobliżu Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 10. nw 7606

Pianino
kupię. Oferty Kurjer zdw 88 861

6 KAMIENICE

Willę
w okolicy Poznania sprzedam z powodu przesiedlenia. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 645

Willę
w Poznaniu z większym ogrodem i wolnem mieszkaniem sprzedam z powodu zmiany stosunków tanio i z małą zaliczką. Oferty Kurjer zdw 87 646

Willę
w Poznaniu lub okolicy z ogrodem albo teren odpowiedni lub też mniejszy dom z ogrodem kupię przy całkowitej wypłacie. — Zgłoszenia z podaniem ceny upraszam do Kurjera zdw 87 649

Kapitalista
kupi większą lub 2 mniejsze kamienice w Poznaniu za gotówkę celem lokaty kapitału. Podanie ceny i opisu przez właścicieli do Kurjera zdw 87 650

Kamienicę
w Poznaniu jedną w śródmieściu drugą na przedmieściu oraz wille i tereny budowlane sprzedam tanio i pod korzystnemi warunkami z powodu przeniesienia się na Kresy. Bezpośrednie zgłoszenia się reflektantów przyjmuje Kurjer zdw 87 656

Kamienica
wspaniała w centrum do sprzedania. Oferty do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod „Fredry". Pw 8430 62.4

Kamienica
o 1 piętrze w miasteczku Wielkopolski z powodu stosunków rodzinnych jest korzystnie do sprzedania Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 067

Kamienicę
dochodową w Poznaniu przy wpłacie 65000 zł sprzedam. Adres Restauracja, Półwiejska 38a. zdw 88 118

Zamienię
kamienicę komfortową w dobrej dzielnicy, dochód 22 tys., na kamienicę w samem centrum, różnicę dopłacę, warunek 5 pokojowe mieszkanie. Oferty Kurjer zdw 88 256

Kamienica
w pryncypalnej ulicy, dochód roczny 46 000 zł, cena 450 000. — Oferty Kurjer zdw 88 583

Kamienica
w mieście powiatowem, 6 ubikacyj natychmiast wolne i plac budowlany w centrum, cena 18.000, wpłata 8.000. „Piast", św Marcin 47. zdw 88 227

Kamienica komfortowa
nowoczesna, czteropiętrowa, najlepsza dzielnica Łazarza przy Wystawie Krajowej natychmiast okolicznościowo na sprzedaż. Cena 165 000, wpłata 90 000, reszta na 3 lta. Dochód 15 000 rocznie. Hipoteka 37.000 na dłuższy czas. Oprócz tejże wiele innych objektów centrum oraz śródmieście do dyspozycji. Zgłoszenia uprasza Olszański, św. Marcin 22, I. piętro, podwórze, lewo nad „Farmacja". zdw 88 842

Kamienicę
4 piętrową w pobliżu Starego Rynku przy ruchliwej ulicy, tramwaju, bez hipotek zamienię na majątek ziemski Zgłoszenia do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 2.20. Pw 8452-2.20

Sprzedam
nieruchomość przy St. Rynku, dwa narożniki przy znaczniejszych ulicach. Dochód roczny dwadzieścia tysięcy. Wpłaty 80—100.000, resztę na I. hipotekę. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 260

7 PIENIĄDZ

Kupiec - bankowiec
doświadczony wstąpi do solidnego przedsiębiorstwa jako czynny wspólnik z kapitałem do 40 tys. zł względnie kupi dobrze prosperujące przedsiębiorstwo. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 88 481

Kapitalisty
jako cichego wspólnika do firmy budowlanej poszukuje. Oferty Kurjer zdw 88 148

5 000 zł
poszukuję na II. hipotekę 100 morgowego gospodarstwa pod Gnieznem. Oferty do Kurjera zdw 88 572

Przystąpię
jako czynny wspólnik do rentownego przedsiębiorstwa 20 tys. zł. w Poznaniu lub na prowincji, później więcej. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 88 624

6 — 7 000 zł
pożyczki na I. hipotekę za odstąpienie 2—3 pokojowego mieszkania, które jest do wykończenia, procent podług umowy, w pow. mieście, 30 klm od Poznania, 5 minut od dworca, dogodna komunikacja kolejowa, autobusowa. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 656

Poszukuję 5 000 zł
na dom z ogrodem w mieście powiatowem, na I. hipotekę z prawem kupna Zgłoszenia pisemne Kurjer zdw 88 661

2 000.—
złotych poszukuje na rok. Procent zgóry według umowy. Zastaw 3 pokojowe mieszkanie. — Oferty Kurjer zdw 88 670

List
hipoteczny 25 000 zł. płatny za kwartał sprzedam. Wesołowska, Gniezno, Mikołaja 5. zdw 88 698

50.000
kupca inteligentnego przyjmie jako wspólnika poważne przedsiębiorstwo handlowe świetnie prosperujące z udziałem w pracy Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 738

15—20.000 zł
poszukuję na I. hipotekę kamienicy w Poznaniu, pupilarnej wartości. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 749

5 do 10.000 złotych
na pierwszą hipotekę gospodarstwa na 2 do 5 lat poszukuję. — Oferty upraszam Kurjer zdw 88 776

10.000 zł
pożyczki poszukuję, dam wysoki procent i posadę Zgłoszenia proszę Kurjer zdw 88 881

1.000 zł
potrzebne, dam zastaw w dom. — Zgłoszenia Kurjer zdw 88 827

Cichego wspólnika
z kapitałem 3—5 000 zł poszukuje wytwórnia karmelków, gwarancja urządzenie wytwórni i samochód, wspólnik bierze udział li tylko na zysku lecz nie na stracie. Oferty Kurjer zdw 88 856

8 DO WYNAJĘCIA

5 pokoi
przy ulicy Matejki od gospodarza za roczny czynsz. Oferty Kurjer zdw 88 092

W Gdańsku
mieszkania z wygodami, wszelkiego rodzaju wynajmuje pośrednictwo Strasburger. Stadtgraben 13. zdw 88 114

Mieszkanie
3 pokojowe za wypożyczeniem 10 do 15 tysięcy złotych, gwarancja hipoteczna, natychmiast do wynajęcia. Oferty do Kurjera pod nw 7 601

Mieszkanie
5 pokojowe z wszelkiemi wygodami, telefonem, komfortowo umeblowane przy nobliwej ulicy (początek Wildy), za cenę 25 000 zł zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 079

Pokój
kuchnia 1½ roku dzierżawa. Informacja, plac Sapieżyński 7. I. zdw 88 825-6

2 500
pokój, kuchnia meble urządzenie nowe, 25 metr. ogródka, rok dzierżawy, Ławica, koło dworca. Oferty Kurjer zdw 88 657

Mieszkanie
parterowe 3 pokoje z łazienką, kuchnią, wprost od gospodarza, czynsz rok zgóry, Górczyn. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 664

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia odda gospodarz dwa lata dzierżawa 4 500 zł. Oferty Kurjer zdw 88 069

Mieszkanie
na parterze z elektryką w mieście pow. oddam za wypożyczenie 10 do 15 tysięcy zł, procent podług ugody. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 767

Mieszkania
4, 3, 2 pokojowe za dzierżawę zaraz wolne. Zgłoszenia Szczepański, św. Marcin 15. I. prawo. zdw 88 888

Do wynajęcia
komfortowe 6-cio pokojowe mieszkanie z przynależytościami oraz szereg ubikacyj na biura. Prócz tego poleca się dużą i mniejszą salkę na zabawy. Oferty możliwie pisemne uprasza „Dom Rzemieślniczy", ul. Fr. Ratajczaka Administracja. zdw 88 807

Mieszkanie
7 pokojowe komfort I. piętro, centrum zaraz wolne. „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 88 811

Pięciopokojowe
mieszkanie śródmieście. „Informator", Ratajczaka 15. zdw 88 821

Wybuduję
2 × 2 pokojowe mieszkanie 4.500 3 letni czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 88 173

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
dwupokojowego z kuchnią w centrum od gospodarza poszukuję. Płacę 3 000. Oferty zdw 88 062

3—4 pok. mieszkania
poszukuję wprost od gospodarza możliwie zaraz, zapłacę czynsz zgóry za dwa lub trzy lata. Oferty upraszam do Kurjera zdw 88 525

Mieszkania
pokoju i kuchni w Poznaniu dla samotnego małżeństwa za dzierżawę i jednorazowem wynagrodzeniem zaraz lub później poszukuję. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 85 904

Mieszkania
3—4 pokojowego poszukuje kupiec poznański. Płacę czynsz za kilka lat zgóry względnie według umowy. Zgłoszenia upraszam do Kurjera pod zdw 88 478

Poszukuję
mieszkania od 1. IV. lub wcześniej 1—2 pokojowego z kuchnią, starsze, uczciwe bezdzietne małżeństwo, w okolicy Poznania, najchętniej wsi kościelnej, lub kupi domek z cośkolwiek rolą. Łaskawe zgłoszenia do Orędownika Wielkopolskiego pod zd 88 097

Mieszkania
2—4 pokojowego wprost od gospodarza poszukuję. Czynsz zgóry. Kurjer zdw 88 642

5 pokojowego
mieszkania z komfortem w dobrym punkcie nie wyżej II ptr. poszukuję. Zgłoszenia do „Par" pod nr. 53.41. Pw 8470 53.41

Mieszkania
2—3 pokojowego z kuchnią poszukuję zaraz. Warunki według umowy. Łaskawe oferty Kurjer zdw 88 880

Mieszkania
od 2 do 5 pokoi poszukuje Syndyk, Spółdz. Osadn. św Marcin 49. zdw 88 884

Mieszkania
pokoju z kuchnią wprost od gospodarza możliwie na Wildzie poszukuję zaraz lub później. — Czynsz płacę dwa lata zgóry. — Łaskawe oferty do Kurjera zdw 88 808

Mieszkanie
2 lub 3 pok. i kuchnię wynajmię spokojna, nieliczna rodzina najchętniej (Jeżyce) pośred. wykluczone. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 88 816

10.000
zapłacę za 4—5 mieszkanie gospodarzowi lub odkupię meble. Oferty Kurjer zdw 88 823

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana
Leszno — Poznań
5 pokojowe mieszkanie na takie same w Poznaniu. Wiadomość Rydliński, koszary saperów, 4. blok, Wilda. zdw 88 555

Pokój
z kuchnią zamienię na stróżostwo. Wskaże Kurjer zdw 88 601

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dobrze umeblowany wynajmę inteligentnemu panu. Mickiewicza 7, III., lewo. zdw 86 262

Pokoje
kompletnie umeblowane, stosowne także na mieszkania dla młodych małżeństw, wynajmuje za opłatą miesięczną 95 do 180 zł. — Hotel „Polonja", Grunwaldzka nr. 18. Pw 8343-1,112

Miesięczne
pokoje odnajmuje Hotel Francuski. zdw 88 093

Pokój
dla 2 panów wynajmę. Półwiejska 29, parter, prawo. zdw 87 055

Pokój
przy dworcu umeblowany. Focha 27, front. Adamska. zdw 88 250

Pokój
dla panów zaraz tanio do wynajęcia. Luch. Traugutta 7. zdw 88 170

Pokój
wspólny dla pana. Wierzbięcice 49, dom boczny, II. zdw 88 570

Z klatki
schodowej frontowy komfortowy, 2 pokoje. Orzeszkowej 16, II. zdw 88 199

Pokój
lepszemu panu lub dwom wynajmę. Podgórna 12 b, III., prawo. zdw 88 306

Pokój
umeblowany, samodzielny z gotowalnią dla małżeństwa bezdzietnego. Tomkiewicz, Poznań-Dębiec, ul. Bluszczowa 4. zdw 88 559

Pokój
wspólny solidnemu panu wynajmę. Wierzbięcice 35, II., prawo. zdw 88 577

Małżeństwu
pokój umeblowany z używaniem kuchni. Pamiątkowa 8a. IV., prawo. zdw 88 623

Pokój
słoneczny, dobrze umeblowany, z centralnem ogrzewaniem, światłem elektrycznem i łazienką (telefon w mieszkaniu) wynajmę inteligentnej i solidnej osobie. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 579

Mały
skromnie umeblowany pokój, jeden duży, do wynajęcia Poplińskich 9, I., lewo zdw 88 582

Pokój
umeblowany centralne ogrzewanie, elektryczność, na 1 osobę zaraz wynajmę. Śniadeckich 24, IV., prawo. zdw 88 584

1 — 2 pokoje
do wynajęcia. Niegolewskich 7, III., lewo. zdw 88 588

Pokój
wspólny panu utrzymaniem lub bez zaraz, elektr. ogrzew. Seweryna Mielżyńskiego 5. Knaflewski. zdw 88 789

Pokój
kuchnią wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 88 638

Pokój
wynajmę. Jeżycka 45 III., prawo. zdw 88 640

Pokój
dwuosobowy, utrzymanie, wynajmę. Masławska Wrocławska 30. zdw 88 658

Pokój
umeblowany, frontowy, wynajmę. Niegolewskich 6, parter, prawo. zdw 88 672

Inteligentnemu
solidnemu panu wynajmę pokój frontowy, słoneczny od 15 1. Kucharzewska, Przemysłowa 36, II prawo zdw 88 690

Kwiatowa 3
I. ptr., lewo pokój poważnemu panu, elektryczność. zdw 88 694

Pokój
umeblowany czysty z klatki schodowej tylko inteligentnemu panu z utrzymaniem od 15. 1. do wynajęcia. Długa 12. II. lewo. zdw 88 702

Pokój
tani do wynajęcia dla akademika lub akademiczki. Matejki 53 III. prawo, od 15—17. zdw 88 706

Inteligentnej
większej rodzinie umeblowane dwa pokoje utrzymanie. Strzałowa 9. I. zdw 88 824

Pokój
z utrzymaniem lub bez. Dąbrowskiego 23, III., prawo. zdw 88 829

Pokój
do wynajęcia. Spokojna 24, IV., prawo. zdw 88 830

Pokój
umeblowany dla spokojnego pana do wynajęcia. Przemysłowa 40, front, II. prawo. zdw 88 838

Pokój
do wynajęcia ewentualnie dla bezdzietnego małżeństwa. Żupańskiego 19, parter, lewo. rw 8299

Komfortowy
pokój dwuosobowy. Wielka 15, III lewo. rw 8297

W eleganckim
domu 2 mniejsze pokoje z utrzymaniem lub bez dla młodych ludzi z towarzystwa wolne. Matejki 61, parter, prawo. zdw 88 707

Pokój
na 2 osoby do wynajęcia. Wyspiańskiego 21. II. piętro. Jankowiak. zdw 88 703

Pokoik
wynajmę krawcowej Niegolewskich 14. I. piętro, lewo. zdw 88 704

27 Grudnia 19
umeblowany pokój w podwórzu, prawo II. lewo. zdw 88 724

Pokój
wynajmę panienkom Strzelecka 28 a, parter, lewo, II. drzwi. zdw 88 729

Pokój
umeblowany wygodnie, czysto Mickiewicza 29, parter, lewo. zdw 88 730

Pokój
umeblowany z własną pościelą zaraz. Matejki 66 II. prawo. rw 8295

Pokój
z utrzymaniem lub bez wynajmę zaraz. Zgłoszenia pensjonat, Fr. Ratajczaka 33, I. ptr. zdw 88 902

Ładny
pokoik wolny Różana 4d. III. zdw 88 594

Pokój
umeblowany frontowy zaraz względnie 15. wynajmę. Warchlewski. Przecznica 2. zdw 88 846

Pokoik
1—2 osób wolny. Jeżyce. Gdzie wskaże Kurjer zdw 88 850

Panu
zaraz. Jasna 12. I. lewo. zdw 88 904

Pokój
umeblowany, elegancki, dla 2 panów lub pań do wynajęcia Niegolewskich 10, pierwsze, lewo. zdw 88 915

Blisko
Zamku pokój dwuosobowy z utrzymaniem Składowa 4, III. zdw 88 911

Kantaka 6
I. ptr., telefon, wynajmę frontowy pokój dwom osobom z utrzymaniem. zdw 88 732

Pokój
dla lepszego pana ul. Składowa 1, III. wejście, II piętro, lewo. zdw 88 740

Pokój
wynajmę. Poznańska 27 a. II. lewo. zdw 88 741

Stancja
tanio panom lub panienkom bez pościeli. Kozia 19. IV. podw. lewo. zdw 88 743

Umeblowany
pokój (bez pościeli) światło elektryczne. Ul. Długa 10. II prawo. zdw 88 721

Pokój
2 solidnym panom u starszej pani. Małeckiego 37. III. prawo. zdw 88 718

Pokój
dla 1—2 panów. 27. Grudnia 5, II. piętro, prosto. zdw 88 751

Pokój
dla panów. W. Garbary 21. Filarska. zdw 88 752

Pokój
frontowy, dwuosobowy, utrzymaniem lub bez wynajmę. Aleje Marcinkowskiego 17a. III., prawo. zdw 88 753

Pokój
dla panów lub pań. Kopernika 7, parter. zdw 88 761

Studentkom
pokój wspólny. Długa 4. II., prawo. zdw 88 764

Pokój
duży dla pana lub dwóch. Przemysłowa 34. III., prawo. zdw 88 773

2 próżne
pokoje z używaniem kuchni mies. 100 zł wynajmę. Czynsz za rok zgóry. Adres Kurjer zdw 88 774

Dobrze
umeblowany pokój. Spokojna 27, I. zdw 88 778

Pokój
panu wynajmę: Św. Wojciech 31, III., prawo. zdw 88 796

Pokój
umeblowany dla bezdzietnego małżeństwa zaraz. Szamarzewskiego 38. II., prawo. zdw 88 800

Słoneczny
pokój odnajmę zaraz lub później. Lisiecka, Łąkowa 13. I. zdw 88 804

Pokój
wynajmę. Strzałowa 3, parter, lewo. zdw 88 806

Pokój
elegancko umeblowany, światło elektryczne. Strzelecka 5 I prawo. zdw 88 877

Panienkę
na wspólny pokój z fortepianem Żupańskiego 20 parter, lewo. zdw 88 883

Pokój
1—2 osób inteligentnych. Patrona Jackowskiego 40 II lewo. zdw 88 784

Elegancki
pokój od 15. wynajmę. Skarbowa 6. III. lewo. zdw 88 786

Stancja
dla studentek, studentów śródmieście. Strzałowa 9. I. zdw 88 814

Pokój
umeblowany. Woźna 18, podw., lewo. III. zdw 88 815

Dwuosobowy
pokój bez pościeli. Stroma 1. Kubisz. zdw 88 817

Pokoje umeblowane
poleca „Informator", Ratajczaka 15. zdw 88 820

Pokój
dla 2 pań kuchenka gazowa zaraz lub 15. Św. Wojciech 16 II. zdw 88 844

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
większego lub 2 mniejszych, próżnych lub umeblowanych, na parterze lub I. piętrze, w centrum, szuka poważne, samotne małżeństwo zaraz lub później. — Podanie ceny do Kurjera zdw 87 997

Bezdzietne
małżeństwo szuka próżnego, niekrepującego pokoju za dobrem wynagrodzeniem u starszych osób w okolicy jeżyckiego rynku. Oferty Kurjer zdw 88 356

Wolne
pokoje dla studentek uprasza zgłaszać Organizacja studentek. Zamek godzina 12—13. zdw 88 240

Młode
małżeństwo szuka próżnego pokoju z używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański rw 8276

Młode
małżeństwo, studenci, poszukuje 2 względnie 1 dużego pokoju umeblowanego z łazienką. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 88 626

Pokoju
skromnie umeblowanego z wejściem z klatki schodowej poszukuje sublokator. Oferty Kurjer zdw 88 680

Małżeństwo
bezdzietne szuka z własną pościelą skromnie umeblowanego pokoju z używaniem kuchni, okolica Jeżyc, cena 50 zł. Oferty Kurjer zdw 88 461

Pokoju
poszukuje nauczycielka wzamian lekcyj francuskiego, niemieckiego, angielskiego, 6 klas gimn., lub muzyki początki. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 683

Śródmieściu
pokoju niekrepującego szuka pani od 15-go. Oferty Kurjer zdw 88 685

Pan
poszukuje pokoju z utrzymaniem osobne wejście od 1 lutego. Oferty Kurjer zdw 88 697

Pokoju
trzyosobowego blisko Uniwersytetu Oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 88 479

Małego
skromnego, niekrepującego pokoiku poszukuje pracująca panienka w śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 88 766

Poszukuję
1—2 pokoi umeblowanych (gabinet lub pokój męski) w centrum miasta dla przyjezdnego pana z centr. ogrzewaniem i telefonem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 88 630

Pokoiku
skromnego przy zacznej rodzinie szuka solidna panienka. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 8300

Panienka
inteligentna poszukuje pokoju od 15 do 40 zł. Oferty Kurjer zdw 88 847

13 LOKALE

Zgłoszenie składów
i mieszkań przyjmuje bezpłatnie „Piast", św. Marcin 47. zdw 88 226

Organizacja
Górna Wilda 10 Poznań, szuka składu małe miasto na filją komisową. zdw 88 634

Skład
w małem mieście poznańskiem dla samotnego zegarmistrza, fotografa. Egzystencja zapewniona Zgłoszenia Kurjer zdw 88 862

14 DZIERŻAWY

Poszukuję
gościńca celem dzierżawy. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 5. nw 6584

Skład
z mieszkaniem nadający się do każdej branży w środku miasta zaraz tanio do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 895

Młyna
przemiału 100 do 200 ctr. na dobę poszukuje w Poznańskiem celem dzierżawy Oferty Kurjer zdw 88 510

Skład
położony w centrum miasta powiatowego liczącego 7 000 mieszkańców w którym od lat prowadzono przybory kuchenne i centryfugi zaraz do wynajęcia. Rozmiar składu około 70 kw. o bocznej ubikacji 35 kw. Skład nadaje się także na branże obuwnicza Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 88 536

Baczność!
Młyn motorowy z dobra klijentelą, dziennie 100 ctr. przemiału, oddam w dzierżawę. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rw 8277

Folwark
235 mórg uroczo położony, blisko Poznania, sprzedam lub wydzierżawię na dogodnych warunkach. Jaśkiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 88 565

Inwalidzie
wydzierżawię obszerny wyszynk wódek. Tomaszewska, Borek. zdw 88 790

Dobra
krawcowa z Niemiec poszukuje dzierżawy składu konfekcji damskiej lub jako wspólniczka. Oferty Kurjer zdw 88 688

Ogród
wraz z mieszkaniem przy Poznaniu z powodu przejęcia innego interesu zaraz wydzierżawię. Zgłoszenia Poznań, Wierzbięcice 11, skład kolonjalny zd 88 136

Szukam
dzierżawy placu z szopami i biurem. Oferty Kurjer zdw 88 149

Majątek
1 300 mórg wydzierżawi właściciel. Oferty Kurjer zdw 88 090

16 OSOBISTE

Tadeuszl
dziękuję za życzenia, pisz do Kurjera pod zdw 88 573. Winia.

Świadków
najechania przez samochód w dniu 30. 12. około 20 przy zbiegu ulic św. Marcina i Ratajczaka proszę o łaskawe podanie adresu. Tomczak, Graniczna 14. zdw 88 578

Pannę
którą widziałem w Kościanie 25. 12 1929 w modnym płaszczu granatowym, spacerująca z panem St. N. z Kościana wyjeżdżając 14.30 kierunek Leszno, prosi inteligentny pan z Kościana bardzo zainteresowany do Kurjera Poznańskiego zdw 88 063

Obelgę
którą rzuciłam na panią Staniewska cofam. Gertruda Wacławiakówna. zdw 88 423

Panu
Bolesławowi dziękuje za powinszowanie Nowego Roku. Helena. zdw 88 713

21 ZGUBY

Pies
duży Dobermann zaginął w piątek wieczorem pomiędzy 7—8 godziną. Proszę o oddanie za wysokiem wynagrodzeniem. Półwiejska 23, I. ptr. zdw 88 841

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowanych Jankowska. Stary Rynek nr. 48, II. zdw 86 294

Krawcowa
szuka posady Oferty Kurjer zdw 88 736

Dekatyzowanie plisowanie
mereżkowanie, wykonuje szybko, najtaniej. Św. Marcin 14. Pw 8 467-53,42

Telefon 15-60
Posłańcy Miejscy wykonują następujące zlecenia jak: ekspedycja listów, paczek i bagażów Electroluxem odkurzania czyszczenie i froterowanie parkietów i linoleum. Biuro ul. Woźna nr. 11. Kw 1 485

Suknie
eleganckie wykonuje 10 zł. Dybczyńska, Chwaliszewo 4, I. zdw 88 853

Maskowe
kostjumy wypożyczam tanio. Niegolewskich 10, III. zdw 88 769

Krawcowa
suknie 5, płaszcze 10 złotych. — Spokojna 27, I. zdw 88 777

Krawcowa
wykonuje suknie balowe, zwykłe płaszcze elegancko po cenie niskiej w domu, poza domem. Oferty Kurjer zdw 88 795

Kto dyskontuje
weksle I. klasy (żyra największych firm Tow. Akc.) Oferty Kurjer zdw 88 889

Urzędniczka
VIII. rangi, z 3-pokojowem mieszkaniem, pogodnego usposobienia, poszukuje męża w średnim wieku. Pierwszeństwo mają ludzie bez majątku, choćby na bardzo skromnem stanowisku, lecz prawi, inteligentni i kulturalni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 663

Panna
lat 37, posiada 4 pokojowe mieszkanie poszukuje pana celem ożenku. Wdowcy z dziećmi nie wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 88 708

Panna
lat 42, gotówką 6.000 poszukuje męża dobrym stanowisku. Oferty Kurjer zdw 88 874

Kawaler
lat 28, dobrze usytuowany, posiadający własną praktykę dentystyczną na Pomorzu, z braku znajomości pragnie poznać stosowną pannę z odpowiednim posagiem celem ożenku. Zupełna dyskrecja i zwrot fotografji zapewniona słowem honoru. Uprzejme zgłoszenia do Kurjera zdw 88 625

24 NAUKA

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29 telefon 33-29 Pw 8542 1.13

Tani kurs tańców
półtoramiesięczny 20 zł. Opaliński, Mielżyńskiego 1, II., 6.30—9. zdw 87 903

Angielka
udziela lekcyj gruntownie. Kurjer zdw 88 011

Na fortepianie
udzielam lekcyj o każdej porze dnia, także wieczorami. Pianino do ćwiczeń wolne. Ul. św. Józefa 9a parter, na lewo. zdw 86 285

Lekcyj
gry fortepianowej udziela gruntownie, niedrogo Rencowa, Dąbrowskiego 5 III. rw 8259

Lekcyj
gry fortepianu udzielam zupełnie początkującym. Kwaśniewska, Słowackiego 29. zdw 88 556

Początkującym
udzieli lekcyj fortepianu absolwentka Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej, Prusa 17, III., prawo. zdw 88 633

Pianino
krzyżowe do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 669

Lekcyj
fortepianu udziela nauczycielka w domu i poza domem. Ratajczaka 10, I. zdw 88 691

Udzielam
lekcyj gry fortepianowej. Długa 4, II., prawo. zdw 88 763

Czelista - jazzbandzista
wolny. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 871

Pianista
rutynowany potrzebny od 1-go stycznia 30 r. Zgłoszenia „Centralna" Kawiarnia Leszno. zdw 88 535

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Stenotypistka biuralistka
z praktyką adwokacką, pisząca biegle na maszynie, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Kw 1480

Posady
poszukuje jako mistrz kołodziejski w majątku dużym, z własnemi narzędziami, czeladnik i dwoje uczni od 1 kwietnia 1930 r. Zgłoszenia proszę skierować — Agencja Kurjera Poznańskiego Kępno Wlkp. Rynek 45. nw 6449

Młynarz
lat 24, poszukuje posady w parowym lub motorowym młynie. — Obeznany z nowoczesnemi maszynami, wykonuje mniejsze remonty przy motorach. Łaskawe oferty Kurjer zdw 87 817

Posady
do dzieci poszukuje córka dobrej rodziny obywatelskiej, lat 23, sierota, najchętniej w majątku. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 833

Człowiek
żonaty, który pracował 12 lat w ogrodnictwie i leśnictwie, obeznany także w pszczelnictwie, poszukuje posady ogrodnika od 1. 4. 1930 lub wcześniej. Może się okazać dobremi świadectwami Oferty Kurjer zdw 88 013

Poszukuję
posady kucharki - gospodyni w większej restauracji zaraz lub 15. I. 1930. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 054

Ceglarz
żonaty, dzielny w swym zawodzie, poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 096

Młodsza
stenotypistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 88 108

Bona I. kl.
poszukuje posady od 1. lutego, najchętniej w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 88 109

Szofer
z dobremi świadectwami szuka posady na taksówkę lub prywatnie. Oferty Kurjer zdw 88 117

Wychowawczyni freblanka
poszukuje posady do dzieci od lat 3—8 zaraz lub później. Zna robótki i początki muzyki. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 132

Kucharka
początkująca, znająca dobre gotowanie i pieczenie poszukuje posady do dworu na wieś od 1. 2. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 617

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub do składu, zna język polski i niemiecki. Oferty Kurjer zdw 88 631

Kasjerka
z 6½ letnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 88 581

Maszynistka korespondentka
biegła w polskiem i niemieckiem, przyjmie posadę zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 585

Kasjerka
z 6 letnią praktyką, pisząca na maszynie, poszukuje posady kasjerki lub podobnej. Oferty Kurjer zdw 88 586

Gospodyni
starszym wieku, dobremi świadectwami, znająca się na całem gospodarstwie domowem, poszukuje posady w majątku. Łaskawe oferty podaniem warunków do Kurjera zdw 88 798

Panienka
z prowincji zna szycie haftowanie przyjmie posadę do dzieci. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 88 133

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 30 z 10-letnią praktyką, doświadczony i dzielny organizator prac z dobremi świadectwami i referencjami (podoficer od ułanów) poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 145

Poszukuję
posady za portjera lub inkasenta za złożeniem 1.000 zł kaucji. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 249

Poszukuję
posługi na po południe na Jeżycach. Oferty Kurjer zdw 88 268

Panienka
z ukończoną szkołą wydz. i kursem stenografji i pisania na maszynach, poszukuje posady jako początkująca w większem przedsiębiorstwie lub u pp. adwokatów Oferty Kurjer zdw 88 241

Poszukuję
posady w charakterze szofera, znającego się na wszystkich środkach lokomocji z 7 letnią praktyką i dobremi referencjami. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 593

Dentysta asystent
samodzielny w operatywie szuka pracy zaraz Oferty Kurjer zdw 88 597

Młynarz
żonaty, lat 26, dzielny w swym zawodzie, obeznany z motorami gazowemi i ropowemi, poszukuje posady samodzielnego lub kierownika. R. Moska, Nowawieś ks., poczta Bralin, pow. Kępno. zdw 88 602

Stenotypistka polsko - niemiecka
z długoletnią praktyką poszukuje odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 88 604

Panienka
z liceum i szkołą handlową poszukuje posady jako początkująca biurowa. Oferty Kurjer zdw 88 609

Złożę
kaucji 1 500 2 000 za otrzymanie posady magazyniera lub innej odpowiedniej posady również dam zabezpieczenie hipoteczne. Oferty Kurjer zdw 88 172

Kuchmistrz
żonaty, lat 30, z małą rodziną, poszukuje posady do dworu od zaraz lub 1. 4. 1930. Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 192

Fryzjerka
szuka klijenteli poza dom. Oferty Kurjer zdw 88 190

Cukiernik
poszukuje posady od 15. 1 1930. lub później na prowincji ewentualnie z obsługą. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 88 509

Służąca
dobremi świadectwami poszukuje posady, ewent. pokojowej zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 505

Mistrz
ślusarsko-maszynowy z prawem wyzwalania uczni poszukuje odpowiedniej posady. Oferty do Kurjera zdw 88 610

Masażystka
dyplomowana z długoletnią praktyką w Paryżu wykonuje masaże lecznicze, telefon 68-30. zdw 88 611

Praktykant
gospodarczy pierwszorzędny ze szkołą rolniczą poszukuje posady od 1. 2. 30. lub później. Adres wskaże Kurjer zdw 88 613

Kowal - maszynista
obznajmiony z reparacją maszyn rolniczych poszukuje posady od 1. 4. 1930. Zgłoszenia pod Fr. Bresser, mistrz kowalski, Małe Rogaczewo, poczta Turew, pow. Kościan. zdw 88 616

Leśniczy
rzymsko-kat., żonaty, z 16 letnią praktyką w lasach prywatnych i państwowych, posiadający dobre świadectwa, poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe oferty zdw 88 600 Kurjer.

Szofer - ślusarz
dobrze polecony szuka posady. — Oferty do Kurjera zdw 88 797

Młodszy
pomocnik fryzjerski z ondulacją poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 88 799

Bona
poszukuje posady na wieś. Oferty Kurjer zdw 87 978

Szofer
włodarz z kilkuletnią praktyką szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 88 876

W aptece
pragnie odbyć praktykę roczną studentka Zgłoszenia Kurjer zdw 88 878

Ogrodnik - bartnik
zaw. żonaty, lat 27, obeznany z pracami ogrodniczo pszczelniczemi, egzaminowany, z dobremi świadectwami, 9 letnią praktyką, szuka posady żonatego od 1. 2. 30. lub 1. 4. 1930 r. możliwie z uczniem. Łaskawe oferty zdw 88 897

Posługaczka
młodsza szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 88 831

Szoferzy!

Co Wam przyniesie następny numer „Samochodu"?

Otóż takie artykuły jak: W raju samochodowym — Europa-Ameryka w 33 godziny. — Z techniki: Przygotowanie samochodu na zimę. Bogatą kronikę krajową, zagraniczną oraz sądowo-prawną.

Zgubiłam
torebkę z papierami w pociągu jadąc z Obornik do Poznania, dnia 7 stycznia. Łaskawego znalazcę proszę o zwrot. Helena Damas, Grunwaldzka 17, u p. Berkowej. zdw 88 411-2

22 ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4 941

Masażystka
poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 88 545

Odstawiam
każdą ilość świeżego, dobrego mleka w zaplombowanych naczyniach po cenie dziennej do domu. Oferty Kurjer zdw 88 104

Maskowe
kostjumy oryginalne, nowe wypożyczam. Olszańska, św. Marcin 38, dom boczny, prawo, III. piętro. zdw 88 274

Przepisujemy
powielamy, tłumaczymy na prowincję wysyłka odwrotnie. Czystopis, Poznań, Wjazdowa 10. zdw 83 974

Unieważniam
3 weksle, wystawione przez Tadeusza Kleczkowskiego, płatne 1. II., 1. III., 1. IV. 1930 r., które odebrał p. Antoni Hoffmann, Krzyżowniki. — T. Kleczkowski, ul. Skarbowa 21, IV. piętro. zdw 87 211

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z ręki, kart. Rom. Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy placu Świętokrzyskim. zdw 87 941

Wykonuję
wszelkie prace filet i udzielam lekcyj. Rauszowa, Grobla 27. zdw 88 564

Kolacje, obiady weselne
od 3 złotych do najwykwintniejszych dostarczamy. Zamówienia Kursy Gospodarczo - Zawodowe, św. Marcin 69. Tamże obiady w stołowni od złotych 1.50 do 3.50. nw 7603

Wrotkowska
Marja b. absolwentka konserwatorjum Weitha, Berlin, uczenica prof. Henninga, Poznań, udziela nadal lekcyj gry fortepianowej. Zacisze 2, parter, nar. Jasnej. zdw 88 569

Fryzjerka
poza domem przyjmuje zamówienia. Oferty Kurjer zdw 88 621

Wstąpię
jako wspólnik do dobrze prosperującej restauracji (hotelu), mam koncesję monopolową. Oferty Kurjer zdw 88 626

Filet
firany, serwety, wstawienia do obrusów etc. wykonuje najlepiej i najakuratniej „Pracownia Filetów", Aleje Marcinkowskiego 20, II., lewo. zdw 88 636

Detektyw
wykonuje wszelkiego rodzaju obserwacje i wywiady w sprawach prywatnych, matrymonjalnych i t. p., rzeczowo, dyskretnie i sumiennie. Oferty Kurjer zdw 88 845

Najładniejsze
kostjumy maskowe oraz suknie balowe wypożycza Salon Mód „Zofja", Bukowska 3, II. ptr. zdw 88 910

Dziecko
przyjmę na wychowanie. Adres wskaże Kurjer zdw 88 637

Gramofony
i płyty poleca Brudziński i S-ka, Aleje Marcinkowskiego 8, na I. piętrze, naprawa mechanizmów, telefon 40 51. zdw 88 686

Rewizje
ksiąg, bilanse przeprowadzam, regulacje majątkowe, hipoteczne sprawy podatkowe. Dolata, Marcinkowskiego 16, II. zdw 88 710

Najoryginalniejsze kostjumy maskowe
nowe, oryginalne modele wypożycza „Fémina", Fredry 3. zdw 88 760

23 OŻENKI

Dla mego przyjaciela
przystojnego bruneta, lat 36, dobrego charakteru i szlachetnego usposobienia, dzierżawcy 500 morgowej domeny państwowej, szukam znajomości pań, w celu matrymonjalnym. Panie wieku do lat 30, miłej i sympatycznej powierzchowności, z odpowiednim majątkiem, koniecznym dla wspólnego dobra, proszę o wiadomość z fotografją, którą zwracam pod słowem honoru. Sprawę traktuję poważnie, dyskrecja zapewniona. Łaskawe zgłoszenia pod zdw 88 317

Dla
mej siostry panny posiadającej wielki skład delik.-kolon. blisko ul. Wielkiej szuka się męża. — Panowie urzędnicy lub rzemieślnicy z gotówką 6—7 tys. raczą złożyć oferty do Kurjera zdw 88 476

Kawaler
lat 27, kupiec, posiadający własny skład ożeni się zaraz z panną dobrego charakteru. Potrzeba parę tys. do powiększenia składu. Spieszne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 894

Kawaler
lat 31, przystojny, brunet poszukuje z braku znajomości panny lub wdowy celem ożenku. Majątek pożądany. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 88 843

Ładna
zgrabna, wysoka panna pozna ziemianina lub amerykanina. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 88 873

Przystojna
inteligentna panna, lat 26, majątku 60 000, wyjdzie zamąż za wyższego urzędnika lub ziemianina. Zgłoszenia „Wanda", Fabryczna 35a, IV. Dyskrecja zapewniona. zdw 88 624

Tańczyć 6 lekcjach wyucza Baletmistrz Szczurek
bez względu zdolności z gwarancją. Plac Wolności 14 a III, 4—9. zdw 87 783

Stenografji
metodą nową, łatwa udzielam listownie zł 20 Zgłoszenia Kurjer zdw 88 538

Vala Jennings
przyjmie kilku inteligentnych panów do kompletu tańców. Ratajczaka 29, III., lewo. zdw 88 303

Szkoła tańców Antoszewskiego
Zielona 3. Pw 8354-2.29

Akademja Tańców

prof. Wituszkowskich przyjmuje wpisy do nowo organizujących się kompletów. Każdy bezwzględnie w ciągu jednego kursu nauczy się modnie i wytwornie tańczyć. Skarbowa 14, parter lewo. Zgłoszenia 6 do 9. Pw 7456

Francuskiego
udziela nauczyciel, Francuz. — Skryta 1. I. (godz. 8.). zdw 88 589

Niemieckiego
lekcje, pisownia, konwersacja udzieli student. Kurjer zdw 88 660

Korepetycji
francuski, niemiecki, łaciński, grecki, polski w zakresie kl. I. do V. udzieli stud. praw. Także lekcje gry fortepianowej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 678

Kto
udzieli lekcji polskiej w godzinach wieczornych. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 692

Student
matematyki lekcja po 2 zł. Oferty Kurjer zdw 88 744

Pomocy
w nauce udzieli student. Zgłoszenia „Par" Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.40. Pw 8471-53.40

Chciałbym
synka ucznia czwartej klasy powszechnej przyłączyć do kompletu przygotowującego do pierwszej gimnazjalnej. Zgłoszenia upraszam Kurjer zdw 88 723

Student
udziela korepetycji. Zgłoszenia od godz. 15—18. Kochanowskiego 23, I. ptr., prawo. zdw 88 716

Szkoła szoferów
I. Piątkowskiego została przeniesiona na ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30, telefon 78-80. zdw 88 783

25 MUZYKA

Orkiestry
nowoczesne na bale zabawy do starcza Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28 telefon 39-27. Najpoważniejsze referencje. zdw 87 577

Bona
Wielkopolanka, religijna i doświadczona wychowawczyni poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 88 837

Maszynistka
młodsza, szuka posady u adwokata zaraz. Oferty Kurjer zdw 88 864

Maszynistka
młoda, z dobrej rodziny, która pracowała w biurze adwokackiem znająca stenografję polską szuka posady do biura najchętniej adwokata od 15 1 30 Łaskawe oferty Kurjer zdw 88 865

Syn
uczciwych rodziców pragnie się wyuczyć za mechanika lub puszkarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 867

Panna
z porządnej rodziny, lat 29, przyjmie posadę do dzieci lub do samotnej pani. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 8 nw 7608

Dziewczyna
uczciwa, pracowita do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 88 851

Poszukuję
posady początkującej maszynistki Zgłoszenia Kurjer zdw 88 905

Panienka
skromnych wymagań szuka posady pokojowej do dzieci do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 906

Kasjerka - książkowa
znająca wszelkie prace biurowe, z kilkoletnią praktyką szuka odpowiedniej posady. Oferty Kurjer zdw 88 859

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer zdw 88 860

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady zaraz lub 15. — Zgłoszenia Kurjer zdw 88 460

Drogerzystka
która pracowała kilka lat samodzielnie w branży chemicznej poszukuje zaraz posady do fabryki chemiczno farmaceutycznej albo kosmetycznej. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 639

Stenotypistka
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 88 644

Panienka
pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 645

Dzielna
ekspedjentka z branży piekarsko cukierniczej przyjmie posadę za dobrem traktowaniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 646

Skromna
uczciwa panieka, która zna dobrze język polski i niemiecki przyjmie posadę w cukierni lub piekarni. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 647

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje posady od 1. 2. 1930. Ja, jako szofer-służący, żona, jako kucharka. Ostatnia posada Haag, Holandja, przy poselstwie francuskiem. — Świadectwa na życzenie. Znajomość językyków: niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego, węgierskiego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 440

Asystentka
farm. z dłuższą praktyką, siła pierwszorzędna, biegła także w języku niemieckim, szuka posady w większem mieście od 1. 2. — Oferty Kurjer dw 3819

Aptekarska siła pomocnicza
egzam. drogerzyst. długoletnia praktyka tylko w aptekach, obeznana z wszelkiemi pracami kawaler, dobre świadectwa, szuka posady na Pomorzu lub w Poznańskiem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 88 548

Cukiernik
pierwszorzędna siła, szuka posady zaraz. Podanie wraz z warunkami do Kurjera Poznańskiego zdw 88 466

Biurowa
pisząca na maszynie, poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 88 519

Szofer - ogrodnik
żonaty, w średnim wieku, z kilkoletnią praktyką, obeznany wszechstronnie w swym zawodzie szuka posady od 1 4 1930 lub wcześniej Oferty uprasza się do Kurjera zdw 88 540

Kierownik
samodzielny nowoczesnej krochmalni i gorzelni na niewypowiedzianem stanowisku zmieni posadę od 1 lipca 1930 roku, wykształcenie średnie, lat 45 kilkunastoletnia praktyka Zgłoszenia pod adresem ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 84 885

Cukiernik
dobry fachowiec poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem Oferty proszę Kurjer Stary Rynek rw 8290

Absolwentka
szkoły wydziałowej z ładnym charakterem pisma, pisząca na maszynie przyjmie posadę biurowej. Łaskawe oferty rw 8280

Kołodziej
z własnemi narzędziami, żonaty, poszukuje zaraz lub później posady na majątku. Stanisław Budzyński, Huta per Trzemeszno. nw 7 602

Panienka
inteligentna, uczciwa, znająca branże kolonjalną i cukierniczą, przyjmie podobną posadę od 1. 2. Oferty Kurjer zdw 88 553

Sekretarz
adwokacki, biegły, poszukuje posady w kancelarji adwokackiej, ewentl. w przedsiębiorstwie handlowem. Chlubne świadectwa, poważne referencje, długoletnia praktyka, wymagania skromne. Oferty pod zdw 88 560 Kurjer Poznański.

Mężczyzna
ze wsi po wojskowości sumienny i rzetelny pracownik, poszukuje zajęcia za woźnicę lub innej pracy fizycznej w Poznaniu ewentualnie w okolicy. Łaskawe zgłoszenia uprasza Józef Wiza, Lasek, poczta Żabikowo. zdw 88 561

Szofer - maszynista
żonaty lat 27, trzeźwy, sumienny i pilny, poszukuje posady od 1. 4. 1930 r. lub wcześniej najchętniej w majętności. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 88 898-9

Dziewczyna
z dobremi świadectwami do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 15 1. 1930. Oferty Kurjer zdw 88 574

Uczciwa
panienka szuka zajęcia w jakimkolwiek składzie, znajomość języka polskiego i niemieckiego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 648

Panienka
zdolna do wszelkich prac domowych szuka posady w mniejszem gospodarstwie domowem, może zarazem opiekować się dziećmi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 88 650

Posługaczka
poszukuje posługi Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 653

Służąca
poszukuje posady przy Garbarach. Oferty Kurjer zdw 88 655

Szofer - służący
strzelec, obecnie w posadzie, zmieni posadę swą od 1 II. lub później jako kawaler lub żonaty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 88 608

Uczciwy
człowiek żonaty szuka posady inkasenta, portjera lub t. p., na żądanie kaucja do 800 zł. Łaskawe oferty Kurjer zdw 88 666

Krawcowa
pierwszorzędna poleca się na wizytowe i balowe suknie poza domem. Oferty Kurjer zdw 88 668

Kucharka
poszukuje posady od 15 lutego lub później. Oferty prosi Pawlakówna, Dzięczyna, poczta Poniec, p. Gostyń. zdw 88 673

Panienka
ukończonym kursem handlowym szuka posady ekewki do biura. Oferty Kurjer zdw 88 674

Bona
szuka posady Oferty Kurjer zdw 88 675

Poszukuję
posady młodszej maszynistki. — Zgłoszenia Kurjer zdw 88 677

Poszukuję
posługi od 5 po południu do 10 wieczorem. Oferty Kurjer zdw 88 700

Początkująca
stenotypistka poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 88 705

Kucharka
gospodyni dobrem gotowaniem przyjmie posadę do starszej pani lub pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 712

Praczka
czysta poleca się poza dom. Oferty Kurjer zdw 88 725

Dziewczyna
z porządnej rodziny z gotowaniem i wszelkich prac domowych poszukuje posady od 15 .1. Oferty Kurjer zdw 88 728

Poszukuję
posługi na po południe. Oferty Kurjer zdw 88 731

Panienka
znająca szycie poszukuje pracy w dom. Oferty Kurjer zdw 88 739

Krawczyni
dzielna poszukuje posady, może dworu. Oferty Kurjer zdw 88 722

Szuka
pracy młody lat 19 który pracował już w drogerji za ekspedjenta, zna chemikalje drogeryjne. Miejscowość obojętna. Lwówek, Fr Rybarczyk. zdw 88 716

Szofer - elektromonter
trzeźwy, sumienny, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego Międzychód. nw 7 604

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady od 15. 1. lub 1. 2. Oferty Kurjer zdw 88 745

Dyplom szoferski
uzyskasz pod gwarancją zapisując się na kurs do Szkoły J. Piątkowskiego, ul. Piotra Wawrzyniaka 28-30, tel. 78-80. zdw 88 368

Inteligentna
ekspedjentka potrzebna zaraz lub później dobrze polecona. Alfa, Szkolna 10. zdw 88 762

Młynarz
potrzebny. Oferty piśmienne młyn Wróblewo, p. Szamotuły. zdw 88 772

Książkowa
bilansistka potrzebna zaraz. — Oferty Kurjer zdw 88 775

Służąca
natychmiast potrzebna. Kroczyńska, Graniczna 3, II. zdw 88 787

Chłopiec
do szycia akt potrzebny. Adwokat Dr. Dembecki i Dr. Afenda, plac Sapieżyński 5. zdw 88 803

Stenotypistka
obeznana dokładnie z stenografją niemiecką pisząca biegle na maszynie, znająca poprawnie język niemiecki jak i polski potrzebna możliwie zaraz Zgłoszenia od godziny 2 do 4 w księgarni E. Rehfelda Poznań Kantaka 5. dw 3818

NAJLEPSZE WINA KRAJOWE
MNICH-CHÂTEAU DE VINPOZ
KANTOROWICZA

Krawcowa
pierwszorzędna na garderobę damską, dziecięca, dłuższą praktyką, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 88 770

28 WOLNE MIEJSCA

Starszy
pomocnik fryzjerski potrzebny. Wjazdowa 8. zdw 87 202

Zastępcy losowi!
Płacimy wam przeszło 3 raty prowizji koszta podróży patent Ze względu na nowość dotychczas nieznaną zapewnione kolosalne zyski! Początkujących pouczamy Oferty składać Lwów Skrytka Pocztowa 165 nw 6069

Magazyniera
z branży kolonj. delikates., poszukuje od 15. 1. 30 firma A. Schmidt, Żnin. zdw 87 814

Książkowa - kasjerka
samodzielna potrzebna zaraz lub później na wieś. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem żądanej pensji należy przesłać Poznań, skrzynka pocztowa nr. 70. zdw 88 334

1 500 — 3 000
złotych miesięcznie zarabia zdolni zastępcy i subzastępcy przy sprzedaży ratalnej obligacyj najnowszym systemem na rachunek poważnego Banku. Najwyższa prowizja zdolnym pensja patent kolej. djety Uwaga! Ułatwiona sprzedaż - najniższ ceny! Skrupulatne obliczenia prowizyjne. Początkujących pouczamy Oferty Lwów skrytka pocztowa 206. nw 5304

Uczciwa
dziewczyna od wszystkiego może się zaraz zgłosić. — Budowniczy Płotkowiak, Dolna Wilda 13/14. zdw 88 435

Poszukuje się
wojażerów którzy zajeliby się sprzedażą przedmiotów niezbędnych w każdym składzie kolonjalnym Wojażerowie branży kolonjalnej mają pierwszeństwo. — Zgłoszenia Kurjer zdw 88 239

Zdolna
kwiaciarka może się zgłosić — Kwiaciarnia, Wielkie Garbary 21. zdw 88 726

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Ratajczaka 11 a, 2 wejście, II. piętro, prawo. zdw 88 734

Retuszerka
potrzebna. Foto - Express, Bukowska 17a. dw 3 825

Fryzjerskiego
pomocnika z ondulacją potrzebuję zaraz. Składowa 5-7. zdw 88 754

Pokojowej
na mniejszy majątek poszukuje Majętn. Dąbrówka, pow. Międzychód. zdw 88 747

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem, sumienna i pracowita, dobremi świadectwami potrzebna od 1. 2. Zgłoszenia w składzie cukierków św. Marcin 43, od godz. 10—2. zdw 88 758

Poszukuję
porządnej służącej przychodniej. G. Wilda 73, Dymny. zdw 88 768

Ekspedjentka
z kaucją potrzebna. Oferty Kurjer zdw 88 875

Chłopiec
do posyłek uczciwy może się zaraz zgłosić. K. Kandziora, Aleje Marcinkowskiego 8 zdw 88 879

Potrzebna
dobrze polecona osoba do półrocznego dziecka Adres wskaże Kurjer zdw 88 891

Posługaczka
potrzebna. Śniadeckich 28, parter, prawo. zdw 88 782

Inteligentna
panienka z dobremi świadectwami do dwojga dzieci 2—7 lat z szyciem i cerowaniem potrzebna od 15-go. Skarbowa 1. III. piętro, od 4—7. zdw 88 809

Posługaczka
młoda na 3 godziny rano zaraz potrzebna. Maciejewska, Dąbrowskiego 88. zdw 88 834

Dziewczyna
do wszystkiego umiejąca gotować może się zgłosić zaraz. Restauracja, Górna Wilda 88. zdw 88 836

Uczenice
do szycia przyjmę. Chwaliszewo 4. I., Dybczyńska. zdw 88 854

Dziewczyna
potrzebna w dom od godz. 1—3 Kręta 6. IV front, prawo. zdw 88 901

Służąca
uczciwa, samodzielna z dobrem gotowaniem i uprzątaniem, z dobremi świadectwami, której zależy na lepszej posadzie potrzebna od 1. 2 30 Praczkę bierze się w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 88 908

Panienka
do biura pisząca na maszynie (początkująca) natychmiast potrzebna. Piast, św. Marcin 47. III ptr. zdw 88 909

Potrzebna
kucharka tylko z dobremi świadectwami. Zgłoszenia Działyńskich 9. II., prawo. zdw 88 855

Uczeń kupiecki
syn uczciwych rodziców potrzebny. Zgłoszenia osobiste. Dom Odzieży, Kramarska 25. zdw 88 857

Uczenica
z znajomością języka polskiego i niemieckiego do biura przemysłowego zaraz potrzebna. Zgłoszenia z życiorysem w języku polskim i niemieckim upraszamy skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 87 638

Akwizytorzy
do lekkiej akwizycji potrzebni. Początkujących pouczamy. Śniadeckich 30. II., 4—7. Kw 1479

Potrzebny
młody inteligentny człowiek ze znajomością języka niemieckiego, biegły w rachunkach do aparatu radjowego. Osobiste zgłoszenia z ofertą do Agencji Wschodniej, Poznań, Plac Wolności 11, w godz. 10—11. nw 7 600

Przyjmę
uczenice do haftów. Rauscowa, Grobla 27. zdw 88 863

Chcesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekułowicza, Warszawa Żórawia 42 n. — Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej korespondencji handlowej, stenografji nauki handlu prawa kaligrafji, pisania na maszynach towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów nw 6576

Apteka
poszukuje zaraz biegłe taksującej siły pomocniczej żeńskiej z dłuższą praktyką. Zgłoszenia z podaniem pensji i świadectw do Kurjera Poznańskiego pod dw 3 821

Dziewczyna
młodsza, szybka, uczciwa od 15. I Zielezińska, Pocztowa 16, skład. zdw 88 552

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia Mickiewicza 27 parter lewo. zdw 88 558

Służąca
do wszystkich prac. Plac Nowomiejski 3, skład. zdw 88 562

Czeladnik
piekarski potrzebny przejściowo. Swarzędz, Rynek 16 zdw 88 567

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Słowackiego 36 III., prawo. zdw 88 333

Dziewczyna
czysta, silna i pracowita potrzebna do prac lakierniczych Ul. Wrocławska 15 w podwórzu. Wytwornia Wyrobów Blaszanych. zdw 88 606 7

Uczeń
z lepszem wykształceniem potrzebny. Piśmienne zgłoszenia Centralna Drogerja Ł. Weichman, Oborniki zdw 88 791-2

Poszukuję
od 1 lutego r b. rutynowanej stenotypistki, obeznanej z pracą w kancelarji adwokackiej. Zgłoszenia Kraszewskiego 12, parter, od godz. 3—4. zdw 88 591

Parkietówki
młode przystojne mogą się zgłosić. Adres wskaże Kurjer zdw 88 596

Potrzebna
rutynowana bona. Warunki, odpisy świadectw Kurjer zdw 88 598

Potrzebny
do dworu akademik dla przygotowania chłopczyka do pierwszej gimnazjalnej Warunki nadsyłać Kurjer zdw 88 599

Dziewczyna
inteligentna do dzieci, zarazem jako pokojowa potrzebna od 15. I 1930 r. Przecznica 3, parter, prawo. zdw 88 652

Chłopiec
do posyłek i lekkich prac biurowych potrzebny. Antoni Tucholski, Plac Wolności 14a. zdw 88 662

Posługaczka
potrzebna Św. Wojciech 21, Skrobalowa. zdw 88 671

Agentów
na powiększenia poszukuje „Sztuka Polska", Gąsiorowskich 11, II. piętro. Zgłoszenia 5—8. zdw 88 714

Młodsza
dziewczyna na przed południe potrzebna zaraz Ludwiczak, Strzelecka 21. zdw 88 693

Szofer
dobry fachowiec który będzie zarazem placowym, magazynierem z kaucją lub pożyczką do 5 tys. zł może od 15 bm otrzymać stałą pracę w poważnej firmie w Poznaniu Zgłoszenia do Kurjera zdw 88 696

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem możliwie z własną pościelą potrzebna zaraz. Besert Sienkiewicza 7 zdw 88 184

Panienka
uczciwa znająca również język niemiecki potrzebna do bufetu i obsługi w kawiarni i cukierni na prowincji od 15 1 30 r Zgłoszenia z dołączeniem fotografji odpisem świadectw do Kurjera zdw 88 512

Dla pp. Ogrodników.
Maty
zimowe z trzciny, mocno wiązane sznurem impregnowanym, wielkości 1.60 × 2.00 m poleca
GUSTAW GLAETZNER, Poznań 3
ul. Mickiewicza 36. Tel. 65-80 i 6-28.
nw 7605

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. Fryzjernia 58 pp ul Bukowska. zdw 88 162

Ekspedjent (ka)
do składu odzieży zawodowej może się zaraz zgłosić. K. Pietraszak, Wielka 14. zdw 88 215

Potrzebna
zaraz dziewczyna do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Rzeźnictwo Kwiatowa 8. zdw 87 809

Młoda dziewczyna
zdrowa uczciwa i ułożona do małych dzieci potrzebna od 15. Matejki 61 II., lewo. zdw 88 453

Dzielny kupiec
wszechstronnie wykwalifikowany, samodzielny dysponent i kierownik nawskroś uczciwy przyjmie zaufane stanowisko lub wstąpi jako wspólnik Zastąpi szefa w zupełności. Pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia Kurjer zw 21144

Potrzebuję
przychodnią dziewczynkę z dobrego domu do dzieci. Zgłoszenia — Konieczna, Żupańskiego 16 I., prawo. zdw 88 527

Chłopak
do posyłek i prac biurowych pisający bezbłędnie potrzebny. — Zgłoszenia piśmienne z życiorysem. Ig. Mandowski Grobla 8. zdw 88 529

Robotnik
samotny do samochodów potrzebny Maciejewski, Dąbrowskiego 40. zdw 88 406

ŚNIEG TATRZAŃSKI
upiększa i chroni cerę
DO NABYCIA W APTEK, DROGERJACH i PERFUMERJI

Humor zagraniczny

Właścicielka pensjonatu nad morzem:
— Oznajmiam państwu, że jeżeli ktoś przebywa w pokoju za dnia, musi dopłacić 50% do ceny najmu.
(Humorist London) S. F.

Przedpłata na styczeń 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr na stronie czwartej 120 gr na stronie drugiej 150 gr przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milimetra porannego przyjmujemy do godz 15 30 w nagłych wypadkach do godz 22 u stróża do wydania wieczornego do godz 10 w dn. przedświąt do godz 9 przed południem. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149